RADIO FREE EUROPE
EAST EUROPE RESEARCH & ANALYSIS

CZECHOSLOVAK UNIT

PŘEHLED TISKU

Číslo: 344 (XI.) Datum: 15.11.1968

OBSAH

PRŮBOJ č. 232 - 22. SRPNA 1968 str. 2

PRŮBOJ č. 233 - 23. SRPNA 1968 str. 15

PRŮBOJ č. 235 - 25. SRPNA 1968 str. 27

ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ SPOJTE SE

průboj

Čtvrtek 22. srpna 1968 ○ roč. 20. č. 232 PNS 58 ○ cena 40 hal.

PRŮBOJ - 22. SRPNA 1968

Čtyřstránkové vydání obvyklého novinového formátu.

Strana první:

V záhlaví nápis :"Rozvahu pro tyto dny", dále otištěno Provolání NS, dvě fotografie s podtextem "Takhle jsme vítali okupanty v Ústí - Tank "přijel" na ústecké nádraží" a tyto další články:

Výzva předsednictva SKV KSČ

ke všem okresním výborům a základním stranickým organizacím

Až do této doby se nám nepodařilo žádným způsobem obnovit spojení s naším ústředním výborem strany. Musíme proto vycházet z dané konkrétní situace jak se vytvořila. Při jednání, která byla vedena předsednictvy krajského a okresních výborů strany s jednotlivými veliteli měst bylo zdůrazněno, že mají zájem na tom, nezasahovat do našich záležitostí, že mají zájem, aby všechny orgány pracovaly normálně. Bude-li toto uskutečněno prohlašují, že není nutný dlouhodobější pobyt cizích vojsk na našem území. Prokažme tedy svým uvážlivým postojem, že si dokážeme svoje věci řešit sami bez cizí pomoci, zejména vojenské.

Organizujte proto svoji činnost u základních organizací tak, aby všichni občané pochopili, že komunisté a stranické orgány národ nezradili a nezradí a stojí jednoznačně za Dubčekovým vedením, naším presidentem Ludvíkem Svobodou, legální vládou a Národním shromážděním. Vysvětlujte jim, že čeho je nejméně zapotřebí, jsou činy, které jakýmkoliv způsobem mohou vyprovokovat ozbrojený zásah nebo jiné místní konflikty příslušníky cizích, ozbrojených sil na našem území. Vysvětlete, že vyvolání jakéhokoliv konfliktu padá na tu misku vah, kterou státy Varšavské smlouvy argumentují potřebou přítomnosti jejich vojsk na našem území. Jakmile získáme spojení s ústředním výborem, domluvíme možnost konání mimořádného sjezdu a ihned budeme všechny informovat.

PŘEDSEDNICTVO SKV KSČ

TO KALNÉ RÁNO

Včera, 21. srpna 1968 před hornim nádražim v Litoměřicich. Kolem tři čtvrti na sedm. Zaražení lidé před obchody. V jedné ruce nákupní tašku, ve druhé tranzistorový přijímač. Nechce se věřit tomu neuvěřitelnému. Ale skutečnost je příliš realistická. Kolem nádraží projíždí kolona několika sovětských tanků a obrněných transportérů. Hlavně kulometů namířené do nejbližšího okolí. Na koho? Proč? Otázka, která zůstává nezodpovězená v očích každého přihlížejícího. Kolona míří ke kasárnám ...

Na nádražní nástupiště přijíždí motocyklista. Dožaduje se u výpravčího vlaků, aby osobní vlak do Lovosic zastavil mimořádně před chemickými závody. Most v Litoměřicích je obsazen. Vojenská hlídka nepropouští autobusy s lidmi, jedoucími do práce.

Z vlaku, jedoucím do krajského města, pak vidíš vojenskou kolonu za kolonou. Na silnicích po obou stranách Labe. Auto za autem ...

-eska-

Prezident Svoboda na Pražském hradě

PRAHA (ČTK) — Jak potvrdila včera před polednem Kancelář presidenta republiky, je president čs. republiky Ludvík Svoboda přítomen na Pražském hradě, který je obklíčen vojskem okupačních armád.

Černínský palác — sídlo čs. ministerstva zahraničních věcí — je blokováno sovětskými tanky, takže provoz ministerstva je ochromen.

Budova ministerstva vnitra je blokována okupačními vojáky, kteří nepouštějí nikoho dovnitř a nikoho ven.

Na obsazeném ruzyňském letišti je doprava úplně přerušena.

Velitel mimo krajské město

ÚSTÍ n. Lab. (jk) — Podle zpráv z ONV v Ústí n. L. je velitel okupačních jednotek ubytován se svým štábem pod stany mezi Hrbovicemi a Chabařovicemi. Považujeme za správné, že národní výbory neumožnily sovětskému veliteli jednotky a jeho štábu vhodnější ubytování.

Delegáti XIV. sjezdu do Prahy

ÚSTÍ n. L. (P) — Delegáti XIV. sjezdu strany z našeho kraje odejeli včera ve večerních hodinách do Prahy v odpověď na výzvu městského výboru strany v hlavním městě. I když není jisté, podaří-li se svolat pod hlavněmi tanků sjezd, budou v Praze působit jako významná politická síla, tlumočící nejen názory veřejnosti našeho kraje, ale i Dubčekova vedení strany. Předpokládá se také, že se stanou názorovou posilou při zasedání pléna ÚV KSČ, které bylo svoláno. Zvlášť proto, že čelní progresivní představitelé strany byli internováni.

„Nezklameme," prohlásil L. Deyl, delegát z Ústí n. L.

Projev L. Kreperáta v rozhlase

Předsednictvo SKV KSČ jednalo s představiteli okupačních armád

Jednání se sovětským velitelem města, který byl ustanoven, a s ostatními důstojníky bylo skutečně obtížné. Předsednictvo krajského výboru krátce před tím rozhodlo, jaký bude postup našeho Severočeského krajského výboru strany; uložilo mi, abychom na otázky, které budou kladeny a zejména potom na některé požadavky, které by měly být vůči nám kladeny, abychom vystupovali jako představitelé skutečně suverenního státu, který je schopen a byl schopen do 24.00 hodiny včerejšího dne zajistit klid, pořádek a všechny věci, které souvisejí s rozvojem naší společnosti.

Představitelé sovětské armády sdělili, že oni chtějí pomoci zajistit chod naší společnosti, zejména chod hospodářství, obnovu práce na závodech, a že v žádném případě nehodlají zasahovat do činnosti orgánů, které jsou zákonným způsobem voleny.

Dále potom jejich stanovisko bylo takové, že přišli pomoci, aby se v žádném případě nepodařilo nesocialistickým silám nějakým rozkladem působit vůči naší společnosti. Požadovali, abychom sdělili, jestli jsou v našem kraji, konkrétně v Ústí n. L. kontrarevoluční síly, proti kterým by bylo třeba zakročit a jestli my míníme proti těmto kontrarevolučním silám zakročit. V odpověď na tuto otázku bylo sděleno, že pokud jde o zabezpečení chodu našeho hospodářství, nebylo žádných pochyb do večerních hodin včerejšího dne, že Československo je spořádaným státem, který ví, jakým způsobem si může zabezpečit svoji budoucnost. Komplikace nastaly především okupací našeho Československa, jeho území a pochopitelně vyvolala celou řa-

(Pokračování na 4. str.)

Strana druhá:

V záhlaví nápis : "Svět podporuje naši spravedlivou věc – Proti cizím vojskům nestojíme sami" a pak tyto zprávy ze zahraničí:

IKS: Neospravedlnitelné rozhodnutí

ŘÍM (ČTK) - O vývoji v Československu jednalo včera dopoledne v Římě politické byro ÚV Italské komunistické strany. Po skončení schůze bylo uveřejněno prohlášení, v němž se mj. praví: Za účasti členů vedení se konala dnes dopoledne v Římě schůze členů politického byra ÚV IKS, aby projednala vážnou situaci, vzniklou náhlou intervencí vojenských jednotek Sovětského svazu a dalších zemí Varšavské smlouvy na československé území. Rozhovory a dohody z Čierné nad Tisou a Bratislavy uvítaly řídící orgány IKS se značným uspokojením, jakožto plně odpovídajícími již vyjádřenému požadavku politického řešení problémů, které vznikly ve vztazích mezi Československem a ostatními socialistickými zeměmi. Takové řešení má být uskutečněno při respektování nezávislosti každé strany a každé země, v souladu s rozvojem socialistické demokracie a solidarity s procesem obnovy probíhajícím v Československu tak, aby se posílila skutečná jednota mezinárodního dělnického a komunistického hnutí.

Za současného stavu věcí nelze pochopit, jak bylo možno v těchto podmínkách učinit závažné rozhodnutí o vojenské intervenci. Politické byro ÚV IKS pokládá proto toto rozhodnutí za neospravedlnitelné, neslučitelné se zásadami nezávislosti a samostatnosti každé komunistické strany a každého socialistického státu, za neslučitelné s požadavky obrany jednoty mezinárodního dělnického a komunistického hnutí.

V zemích Varšavské smlouvy

Moskva

Jako svědectví velké péče o obranu a upevnění výdobytků socialismu přijme sovětská veřejnost prohlášení TASS o tom, že SSSR a další spojenecké státy se rozhodly splnit prosbu stranických a státních činitelů ČSSR, aby poskytly bratrskému československému lidu neodkladnou pomoc včetně pomoci ozbrojených sil, píše dnes moskevská Pravda. Komunist uveřejňuje stať Jurije Žukova „O co usilovali výpočty a chyby nepřátel československého lidu".

Varšava

Agentura PAP vysílala prohlášení vlády PLR, v němž se mj. uvádí, že další zostření situace narušuje životní zájmy Polska, SSSR a dalších socialistických zemí a bezpečnost států socialistického společenství. Polská vláda spolu se svými spojenci rozhodla splnit prosbu o poskytnutí potřebné pomoci bratrskému čs. lidu. Toto rozhodnutí je v plném souladu s právem národů na individuální a kolektivní obranu podle spojeneckých smluv uzavřených mezi bratrskými socialistickými zeměmi. Polské vojenské jednotky 21. srpna vstoupily na čs. území a budou odtud odvolány ihned, jakmile bude likvidována hrozba socialistickým výdobytkům v Československu, ohrožení bezpečnosti zemí socialistického společenství a až zákonné orgány moci uznají, že dalšího pobytu vojenských jednotek tam není zapotřebí.

Berlín

V provolání k občanům NDR uvádí ÚV SED, Státní rada a Rada ministrů dne 21. srpna „Osobnosti strany a státu věrné socialismu v ČSSR se obrátili o pomoc k ochraně socialistického státního zřízení a proti kontrarevoluci." Každému občanu NDR je při pohledu na mapu pochopitelné, že pro NDR a ostatní socialistické země vznikla nepřijatelná situace, kdyby zejména protisocialistické síly inspirované západoněmeckým imperialismem mohly provádět z jihu kontrarevoluční činnost.

Pracující NDR milují pilný a pracovitý národ Čechů a Slováků. Známe a ceníme si velkých revolučních tradic a činů, významných vědeckých a kulturních úspěchů bratrského čs. lidu. Národy ČSSR si nezaslouží, píše se dále v provolání, aby byly přivedeny do takového nebezpečí bezzásadovými politiky. Socialismu věrné síly, které prohlédly hanebný komplot pravicových a protisocialistických sil, se řídily výzvou Julia Fučíka: Lidé, bděte!

Policie NDR obklíčila naše velvyslanectví

BERLÍN — Policie Německé demokratické republiky obklíčila dnes československé velvyslanectví v Berlíně a odehnala návštěvníky. Zpravodaji agentury Reuter, který chtěl velvyslanectví navštívit, policie řekla: „Na žádost velvyslance nikdo nesmí vstoupit do budovy velvyslanectví."

Velvyslanec Václav Kolář je jedním ze signatářů petice na podporu Alexandra Dubčeka, kterou podepsalo osazenstvo velvyslanectví a četní turisté shromáždění kolem velvyslanectví.

Kolář byl před tím viděn jak se prochází po budově a mluví k osazenstvu.

Podpora rakouské KS

VÍDEŇ (ČTK) — Předseda Komunistické strany Rakouska Franz Muhri poskytl rakouskému rozhlasu krátké interview k událostem v ČSSR, v němž vyjádřil plnou podporu stanovisku předsednictva ÚV KSČ.

Franz Muhri řekl: „Jak víte, demokratizační proces v ČSSR jsme uvítali z celého srdce. Nutno říci, že jsme nanejvýš překvapeni nejnovějšími kroky pěti států Varšavské smlouvy a nečekali jsme vojenskou intervenci. Na zítřek jsme svolali plénum ÚV KSR, aby zaujalo stanovisko k této události. Myslím, že tyto události velmi poškodí celé komunistické hnutí, protože pokud jsme informováni a pokud známe vývoj v ČSSR, jsme stejně jako i předtím toho mínění, že sice je v ČSSR nebezpečí pro socialismus, že existují antisocialistické tendence, ale neexistuje tak dramatická situace, která by opravňovala takovou intervenci zvenčí na obranu proti kontrarevoluci. Plně podporujeme v celém rozsahu také prohlášení předsednictva ÚV KSČ, které bylo zveřejněno k vzniklé situaci včera v noci," řekl předseda KSR Franz Muhri.

KOMENTÁŘ PRAVDY O ČESKOSLOVENSKU

MOSKVA (ČTK) — Moskevské ústřední listy ve středu 21. srpna ještě v 11.00 hodin nebyly k dispozici. Moskevské odbočce ČTK nebyly doručeny a rovněž ve stáncích v této době noviny ještě nebyly k dispozici.

TASS však vydal v dopoledních hodinách přehled tisku, v němž se uvádí, že „Pravda" uveřejňuje ve středu komentář sovětského publicisty Jurije Žukova. Článek je nadepsán „Za co bojovali. Výpočty a přepočty nepřátel československého lidu."

Žukov poznamenává, že tisk imperialistických zemí v posledních dnech velice nedvojsmysleně naznačoval, že jejich mocipánové kalkulovali se svržením lidové moci v Československu, s likvidací vedoucí úlohy KSČ, s jeho odtržením od socialistického společenství a zatažením do kapitalistického systému. „Imperialisté zjevně přecenili sílu antisocialistických sil a uvěřili, že se jim podaří ozbrojenou nebo mírovou cestou chopit se moci."

Britský protest proti okupaci ČSSR

LONDÝN (ČTK) - Ministr zahraničních věcí M. Stewart sdělil sovětskému velvyslanci v Londýně Smirnovskému, že sovětská akce proti Československu je porušením Charty OSN a uznávaných mezinárodních zásad. Toto je podle názoru britské vlády „téměř jednomyslný" názor britského lidu, řekl Stewart. Vývoj je vážnou ranou dlouholetému úsilí o zmírnění napětí a uspokojivé vztahy mezi Východem a Západem..

Předtím vyslovil ministr Stewart velké sympatie s Československem čs. charge d'affaires Pátkovi, jehož si povolal na ministerstvo.

Stewart řekl sovětskému velvyslanci, že tvrzení, že československá vláda požádala o pomoc, bylo vyvráceno prohlášením čs. velvyslanectví. Smirnovský řekl, že sovětská vojska opustí Československo, jakmile o to zákonné orgány požádají, nedovedl však vysvětlit, co je pod „zákonnými orgány" míněno.

Mluvčí ministerstva zahraničí řekl, že nemůže uvést podrobnosti o možných budoucích krocích, jedním z nich by mohla být akce v OSN.

Britská vláda rozhodla svolat na příští pondělí parlament, který je na prázdninách, k mimořádnému zasedání.

Hlasy solidarity z Francie

PAŘÍŽ (ČTK) — Generální tajemník Francouzské socialistické strany SFIO prohlásil, že delegace SFIO navrhne radě Socialistické internacionály, která právě zasedá v Kodani, aby vyjádřila solidaritu s československým lidem.

* * *

Také další dvě velké odborové ústředny — CFDT a Force Ouvriere — zaujaly stanovisko k událostem v ČSSR. Socialistická Force Ouvriere ve svém prohlášení praví: „Ruská komunistická strana pošlapala právo na sebeurčení a na svobodu československého lidu. Komunistické strany v západních zemích se nemohou ve jménu solidarity mezinárodního komunismu postavit za takovýto akt agrese." — Force Ouvriere vyjadřuje československým pracujícím své hluboké sympatie.

Reakce v Izraeli

TEL AVIV (ČTK) — Politický tajemník Izraelské sjednocené dělnické strany MAPAM prohlásil, že MAPAM považuje okupaci Československa za násilnou intervenci proti československému lidu, jeho straně a vládě, která nemá obdoby. Vyjadřujeme československému lidu plnou solidaritu.

Mluvčí KS Izraele (Vilnerovy) nebyl k dosažení. Mluvčí Mikunisovy sekce KS Izraele prohlásil, že vpád do Československa je porušením svrchovanosti a všech zásad, uplatňovaných ve vztazích mezi socialistickými státy a komunistickými stranami. Intervence a násilí mohou sice dočasně znovu dosadit k moci zdiskreditované Novotného vedení, nemohou však potlačit ducha československého lidu.

Osud našich občanů v Bulharsku

SOFIA (ČTK) — Tisíce čs. občanů zastihly události v Československu na dovolené v Bulharsku. První zprávy o vstupu vojsk pěti socialistických států na území Československa se dověděli z bulharského rozhlasu a tisku. Na tyto nejnovější události reagovali žádostmi o okamžitý návrat do vlasti.

Ranní letadla přivezla z Varny a Burgasu na 300 našich cestujících, kteří již nemohli pokračovat v cestě ze Sofie do Prahy. V Sofii jim bylo poskytnuto potřebné zaopatření a ubytování v jednom z bloku festivalového městečka Gara Iskar. Zde vyčkají než budou dopraveni do Československa. Těm čs. občanům, kterým skončil pobyt v lázeňských střediscích se pobyt prodlužuje do té doby, kdy budou moci odjet domů.

O situaci na hraničním přechodu Kolatino zatím nemáme informace. Podle nepotvrzených zpráv je prý hranice mezi Bulharskem a Jugoslávií uzavřena.

ŽÁDOST RADĚ BEZPEČNOSTI

KODAŇ — Dánský ministr zahraničních věcí Paul Hartling včera oznámil, že dánská vláda pověřila svého zástupce v OSN v New Yorku, aby neprodleně požádal o okamžité svolání Rady bezpečnosti, jež by se zabývala situací v Československu.

Znepokojení švédské vlády

STOCKHOLM (ČTK) — Švédská vláda vyjádřila své „hluboké pochopení pro zármutek a zklamání čs. lidu". V prohlášení vydaném na závěr hodinové mimořádné schůze švédská vláda vyjadřuje důvěru, že „svoboda a lidská práva zvítězí nad násilím".

Premiér Tage Erlander řekl, že přijal zprávu o invazi do ČSSR s „hlubokým politováním."

Ohlasy na okupaci ČSSR

LONDÝN (ČTK) — Agentura Tanjug oznamuje z Londýna, že v politických kruzích se zdůrazňuje, že obsazení Československa povede k okamžitému obnovení studené války a k vystupňování nukleárního zbrojení. Zvýší se také reakční a protisocialistické vlivy na Západě a bude zasazena rána komunistickým stranám a ostatním pokrokovým silám ve světě.

V Londýně se soudí, že ozbrojená akce proti Československu nebyla ničím vyprovokována. Zdůrazňuje se, že dnešní okupace nemůže být srovnávána s intervencí v Maďarsku před 12 lety.

* * *

BRUSEL — Mezinárodní konfederace svobodných odborů vyzvala generálního tajemníka OSN U Thanta, aby svolal naléhavou schůzi Rady bezpečnosti, jež by odsoudila obsazení Československa a nařídila okamžité odvolání všech zahraničních vojsk z ČSSR.

* * *

KODAŇ — O svolání Rady bezpečnosti uvažuje i dánská vláda. Dánsko je nyní členem Rady. Dánská vláda je ve stálém kontaktu se svou misí v OSN pro případ, že by bylo svolání Rady k projednání situace v Československu aktuální. Dánsko však by tuto iniciativu nepodniklo „izolovaně".

Prohlášení presidenta Tita

DŽELHRAD — President Tito učinil na žádost ředitele agentury Tanjug toto prohlášení:

„Vstup zahraničních vojenských jednotek do Československa podniknutý bez vyzvání nebo souhlasu legitimní vlády nás hluboce znepokojil. Byla tím narušena a pošlapána svrchovanost socialistické země a zasazena těžká rána socialistickým a pokrokovým silám světa.

V době mého pobytu v Praze a při mých rozhovorech s československým vedením v čele se soudruhem Dubčekem jsem se přesvědčil, že toto vedení bylo rozhodnuto zabránit jakémukoliv pokusu protisocialistických živlů bránit normálnímu postupu demokracie a socialistického vývoje v Československu.

Společné prohlášení přijaté při této příležitosti to dokazuje.

Rozhodnutí šesti společně přijatá v Bratislavě byla jednostranně anulována a byla podniknuta opatření, která budou mít dalekosáhlé a velmi záporné účinky na celé revoluční hnutí na celém světě."

Otázka: „Mezi naším lidem jsou velké obavy. Očekávají se rozhodnutí Svazu komunistů Jugoslávie. Můžete nám o tom něco říci?"

President Tito odpověděl: Dnes se bude konat schůze předsednictva ústředního výboru Svazu a pozítří 23. srpna zasedání středního výboru, na němž bude zaujato stanovisko, jak k událostem v Československu, tak k našim vnitřním záležitostem."

Otázka: „Očekáváte manifestace nebo demonstrace v naší zemi?"

Odpověď: „Myslím — to je také názor dalších soudruhů v předsednictvu — že musíme zachovat mír a klid a proto nebudou dovoleny žádné demonstrance, při nichž by mohlo dojít k různým provokacím.

Naše dělnická třída a všechen lid mají spoustu dalších možností, jak vyjádřit své rozhořčení proti takovým činům namířeným proti socialistické zemi."

„Dramatické hodiny"

ŘÍM (ČTK) — „Československo obsazené v noci na dnešek" je palcový hlavní titulek ve včerejším odpoledním vydání levicového italského listu Paese Sera. Cituje se v něm dále z Dubčekovy výzvy k obyvatelstvu, aby zachovalo klid, a je připojena mapka Československa. Paese Sera uveřejňuje zároveň komentář s velmi kritickým stanoviskem k vojenské intervenci v Československu.

Pod nadpisem „Dramatické hodiny" Paese Sera píše, že zprávy z Prahy jsou „tak vážné, že to nemá obdoby". Iniciativa Sovětského svazu a dalších socialistických zemí podílejících se na náhlém obsazení Československa „nemá podle všeho žádné ospravedlnění v žádosti zákonných řídících orgánů země, která se stala obětí". Paese Sera poukazuje na to, že v r. 1956 sovětskému zásahu v Maďarsku předcházelo několik dnů zmatků a byla k dispozici alespoň formální žádost o zásah, podaná maďarskou vládou.

Paese Sera píše o „velkém znepokojení mezinárodní veřejnosti", způsobeném překvapením a tím, že neexistovala žádná předchozí dohoda s československými úřady. List pokládá za nepravděpodobné, že by Moskva mohla získat pochopení a solidaritu, pokud se neobjeví nové zprávy o skutečném ohrožení, které mohlo existovat v Československu uvnitř nebo na jeho západních hranicích".

Paese Sera se vyslovuje naopak s uznáním o výzvách československé vlády a KSČ, aby veřejnost zachovala klid. Paese Sera vyjadřuje přání, aby se co nejdříve splnil příslib agentury TASS, podle kterého budou cizí jednotky z Československa odvolány, jakmile budou splněny určité předpoklady.

Paese Sera vyjadřuje naději, že zákonní představitelé československého lidu budou mít možnost v příštích dnech se uplatnit.

Alžír k ČSSR

ALŽÍR (ČTK) — Alžírská agentura APS a alžírský rozhlas včera široce referovaly o událostech v ČSSR, avšak zdržely se jakéhokoli komentáře. V Alžírsku není zvykem zaujímat stanoviska k rozdílným názorům mezi jednotlivými stranami a zeměmi socialistického tábora. Alžírský rozhlas včera podrobně vylíčil etapy vstupu vojsk Varšavského paktu do ČSSR, citoval slova presidenta Svobody a poté prohlášení z Moskvy a článek sovětské Pravdy. Přinesl rovněž přehled zahraničních ohlasů, zejména z Rumunska, Jugoslávie, Francie a dalších zemí.

Prohlášení kanceláře de Gaulla

PAŘÍŽ (ČTK) — Politování nad zásahem vojenských jednotek SSSR a některých dalších zemí Varšavské smlouvy do československého vývoje vyjadřuje komuniké, které vydala včera kancelář francouzského presidenta krátce poté, co generál de Gaulle jednal o situaci v Praze s ministerským předsedou Couvem de Murvillem a ministrem zahraničních věcí Michelem Debrém.

Prohlášení označuje krok Sovětského svazu nejen za útok proti právům a osudu přátelské země, ale také za událost, která směřuje proti uvolnění v Evropě.

Expedice redaktorů Průboje do měst, 200 km po okupovaném Československu

Byl to risk, ale rozhodli jsme se ve středu časně ráno vyrazit v petách jednotek, které v noci překročily naši severní hranici a pokračovaly na Prahu. Protože se tento, do určité míry riskantní podnik podařil, můžeme vám podat několik informací a postřehů.

Z krajského města jsme se vydali směrem na Stadice. Už na této silnici jsme měli možnost setkat se s prvními sovětskými vojáky. Při okraji silnice stály na několika místech špinavě zelené nákladní automobily nebo gazíky. A u každého z nich voják se zbraní, na které byl nasazen bodák.

Teprve na mezinárodní silnici E 15, která spojuje pohraniční přechod na Cínovci s hlavním městem republiky, jsme se přesvědčili, že k okupaci Československa byla také vyslána vozidla podstatně těžší – tanky. Za jejich pásy zůstaly v dlažbě a asfaltu zřetelné stopy.

Jak jsme měli možnost zjistit, sovětské vojenské jednotky, které v časných ranních hodinách mířily ku Praze, použily silnice E 15 jen z části. Na několika místech z ní odbočily směrem na Slaný a Ruzyň.

Spolu s námi směřovala v časných hodinách do Prahy řada osobních a nákladních automobilů. V protisměru jsme potkali jen několik vozů s východoněmeckými poznávacími značkami. Zřejmě v předtuše toho nejhoršího turisté NDR pospíchali na pohraniční přechod na Cínovci.

Komunikace, po které jsme jeli, byla poměrně slušně průjezdná. Potkávali jsme při ní hloučky občanů, kteří byli ze spánku vyburcováni překvapivými zprávami v rozhlase. Průjezdu sovětských jednotek přihlíželi s otazníky v očích.

Že násilná okupace naší republiky neprobíhala hladce, nám potvrdilo několik havarovaných tanků, které skončily jako bezmocná zvířata v rigolech při silnici.

Po příjezdu do hlavního města republiky jsme spatřili dlouhé kolony sovětské bojové techniky v ulici U kříže v Libni, v Karlíně u Invalidovny a na Vinohradské třídě.

Pražané reagovali na příjezd okupantů dvojím způsobem: už před osmou hodinou ráno stály u obchodů s potravinami dlouhé fronty lidí – aby nakoupily zásoby, kdyby šlo do tuhého. (Česká povaha se zkrátka nezapře.)

Zároveň však na frekventovaných ulicích, křižovatkách a nárožích postávají stovky hloučků diskutujících, kteří jednomyslně odsuzují nevítané hosty.

Tam, kde zastavili ruští vojáci, byli ve chvíli obklopeni obyvateli hlavního města. Nebylo to přátelské přijetí, jaké se jim dostalo v roce 1945. V jednom hloučku na Rokosce pláče starší žena a obviňuje sovětské vojáky, že tohle už jednou zažila – 15. března 1939! Mladý lajtnant se bezradně kouká nad její hlavu, zdá se, že se stydí.

Scházíme Vinohradskou třídou k Václavskému náměstí. Už nad budovou rozhlasu je velký shluk lidí. Tankům, které mířily k rozhlasu, přehradily cestu autobusy městské dopravy. Pneumatiky řidiči vypustili.

Pražané obklopili obrněné transportéry s kulomety. Někdy se výměna názorů stává prudší, někteří vojáci však nemají o diskusi zájem.

Náhle přichází velitel kolony. Dává rozkaz. Samopaly a kulomety zarachotí. Kulky se zabodávají do stěn okolních domů. Sklo v oknech se se finkotem sype. Před budovou rozhlasu se okupanti zatím pro barikády v okolních ulicích nedostali. Proto může kdosi vápnem na ulici naproti ní napsat parafrázované heslo, pronesené ústy Brežněva v prosinci: Eto naše dělo!

Do budovy rozhlasu se v těchto chvílích okupantům ještě nepodařilo proniknout. Vchod je uzavřen a chráněn příslušníky VB. Z balkónu v prvním patře se jeden z pracovníků rozhlasu nahýbá a žádá kohosi v davu, aby prostřednictvím někoho třetího zkusil zapojit mezinárodní linky.

V jedné přilehlé budově u rozhlasu jsme svědky zajímavé příhody. Sovětská bojová vozidla se snaží objet barikády, kterými je sevřena budova rozhlasu. Obrněný transportér najíždí na nákladní automobil, který mu stojí v cestě. Ten však do ulice tlačí skupina mladých lidí. Síle obrněného transportéru nemohou mladí konkurovat. Když však jeden z transportérů projel, tlačí automobil znovu do ulice. A aby se to dalším nepodařilo, vypouštějí pneumatiky.

Po vinohradské třídě jede nákladní automobil obsypaný mladými lidmi s československými státními vlajkami v rukou. Míjí kolonu sovětských vojáků na pancířích. Vojáci z rozpačitých odvracejí tváře. Do obrněných transportérů vhazuje děvče několik letáků v ruštině.

Nad Myslbekovou sochou Sv. Václava parkují sovětské tanky. Opět stejný obraz – Pražané jim vyčítají svá názory na okupaci Československa, vášnivě se s nimi přou. Tento obraz zaznamenáváme hodinu před tím, než promluvily zbraně našich „přátel". Střílelo se nad hlavami lidí, projektily nepěkně poznamenaly historické průčelí Národního muzea.

Na Můstku: Vstříc hrozivě stojícím sovětským tankům auto už doslova ověnčené mladými a prapory. Skanduje se z něho: Dubček – Svoboda, lidé na chodnících mávají. Na bočních stěnách tanků čteme nápisy: Gou, hou Ivane!

Také před kasárnami na Náměstí republiky, sídlem pražské vojenské posádky, stojí tanky. Brána je zavřena, obrněné vozidlo napříč vrat. Ze zavřených

→

oken kasáren hledí naší vojáci, zavření na ubikacích. Před branou kasáren stojí nemluvní sovětští vojáci v plné polní, se zbraněmi, v pohotovosti.

Pražané, zejména děvčata, jim vytýkají jejich jednání. Hlouček lidí diskutuje – zda za agresi mohou ti devatenáctiletí chlapci v uniformách, kteří plní jen rozkazy.

„Jen se jich nezastávejte, před chvílí tady tenhleten jednoho postřelil," zlostně oponuje mladá žena svému staršímu protějšku a ukazuje prstem na zčervenalou chlapeckou tvář v přilbě.

„Když je nevinej, tak proč střílel?"

Budova ústředního výboru strany na nábřeží Kijevské brigády je obklíčena sovětskou armádou. Vedle tanků tady vidíme obrněné transportéry, na nich vojáky v červených baretech. Zřejmě jde o diversní výsadkovou jednotku, kterou na letiště ve Kbelích u Prahy nepřetržitě celé dopoledne přivážela obří dopravní letadla.

Uvnitř budovy je vězněno několik členů legálně zvoleného předsednictva ústředního výboru KSČ!!! Místo oblíbených státních vůdců našeho státu však vidíme v okně červený baret... Vstup do budovy „střeží" sovětští vojáci. Před schodištěm ÚV KSČ vidíme kulomet.

Od Hradčan je slyšet střelba, mosty přes Vltavu jsou obsazeny tanky a transportéry.

Po obloze ječivě přeletují tryskové letadla se šípovitými křídly. Okem na nich rozeznáváme pěticípé hvězdy. Praha však nevěnuje pozornost jen jim. Čte zvláštní vydání pražských deníků, s uchy u tranzistorů obdivuje práci rozhlasových pracovníků.

Na Staroměstském náměstí jsou rozestavěny protiletadlové kulomety. Někteří vojáci čtou jakousi brožurku v ruštině: Dokumenty o situaci v Československu. Také tady s některými vojáky naši občané diskutují. Někteří Pražané si odplivují... Na soše Jana Husa sedí mladí. Někdo na něm křídou obkreslil hesla: Pravda vítězí.

Před nádražím Praha – střed čekají lidé. Brána je zavřena, ve vestibulu pusto. Okupanté obsadili nádraží, znemožnili provoz. Po Praze nejezdí tramvaje ani autobusy.

Po poledni se od muzea ozývá střelba ze samopalů a kulometů. Procházíme uličkami poblíž, z nichž některé jsou uzavřeny napříč postavenými tanky. Stěží jimi projíždí sanity s bílými vlajkami s červeným křížem.

Sovětští vojáci hlídají a prohlížejí staveniště metra v parčíku poblíž Hlavního nádraží. Důstojníci mizí v podzemí. Zřejmě hledají tajné stanoviště rozhlasových hlasatelů, kteří se po obsazení budovy Čs. rozhlasu museli skrýt. Ze srdce okupované země zní hlas svobodného Čs. rozhlasu!

Střelba od muzea se ozývá stále silněji. Je to kousek od nás. Kryjeme se spolu s ostatními v průjezdu nedaleko Domu potravin. Dovídáme se, že v blízkosti rozhlasu tekla krev...

Dostáváme se opět k rozhlasu. V Balbínově ul. hoří tank, v něm vybuchuje střelivo. Když chtěli okupanti zlikvidovat barikádu z autobusů nad rozhlasem, jedno z aut se vzňalo. Od něho chytil tank. Situace na Vinohradské třídě je krajně napjatá. Od Václavského náměstí přichází k budově rozhlasu – symbolu odporu českého národa – stále více a více lidí... K sudu dynamitu stačí přiložit hořící zápalku.

Než jsme se dostali k našemu zaparkovanému autu, museli jsme se opět krýt. Za rohem, nedaleko nás – u Rýgrových sadů, sovětští vojáci střílejí do oken a průčelí fronty domů. Nevíme proč. Když střelba umlká, přebíháme ulici. V našich patách ji projíždí obrněný transportér, hlavně samopalů jsou namířeny do oken a na střechy domů.

Provázejí je auta s tykadélky, stále se hledá místo, odkud vysílá svobodný rozhlas...

Kolem 14. hodiny odpoledne Prahu opouštíme. Naše hlavní město, symbol československé státnosti, skládá další dějinnou zkoušku. A nejen ono...

Zatímco při příjezdu do Prahy jsme právě mnoho sovětských jednotek na silnici E 15 neviděli, při návratu do Ústí je obrázek opačný. Hned za Kohylisy jsme měli možnost spatřit dlouhou kolonu krytých nákladních automobilů, zřejmě šlo o zásobovací jednotku z druhého sledu. Pod plachty jsme nevidělí. Nebude však jistě daleko od pravdy to, co jsme zaslechli z Čs. rozhlasu, že okupanti přijeli se vším komfortem – včetně nábytku. Další kolonu zásobovacích jednotek, mířící do Prahy, jsme spatřili na hranicích Severočeského kraje.

J. BURSÍK, K. SEDLECKÝ

Co tam říkali sovětští vojáci

Včera dopoledne tvořily se kolem tanků v hlavním městě naší republiky hloučky Pražanů, kteří se snažili sovětským vojákům vysvětlit, že u nás nejde o žádnou kontrarevoluci, že jdeme, stejně jako oni, cestou socialismu a co k nám vlastně přijeli zachraňovat. Sama jsem rovněž hovořila s několika vojáky.

„Proč jste k nám přijeli?" byl dotaz k jednomu politickému pracovníku.

Odpověděl: „Přijeli jsme vás osvobodit od fašismu."

Otázka: Koho považujete v naší republice za fašisty. Snad mne, nebo tyto lidi, celý národ, který stojí za Svobodou, Dubčekem a Černíkem?"

Odpověď: „Vás ne, ani tito lidé nejsou fašisty."

Otázka: „Koho tedy považujete za fašistu."

Odpověď mě zůstal dlužen. Zato se rozhovořil o tom, že nám přivezli svobodu slova, že on chce stejně žít a pracovat jako já.

Před budovou Československého rozhlasu mnoho sovětských vojáků na dotaz, proč k nám přijeli, odpovídali, že dostali rozkaz jet do Prahy. Někteří hovořili o kontrarevoluci a některým důstojníkům se zdála vhodná odpověď, že prý je u nás mnoho západních cizinců a že nás přijeli bránit.

Další zastávka byla před budovou ústředního výboru KSČ. Přidala jsem se k rozhovoru dvou mládenců s jedním sovětským důstojníkem. Vysvětlovali jsme mu, že vládě Černíka i soudruhu Dubčekovi věří dnes téměř celý národ, zatímco Novotný byl lidem nenáviděn. Ptala jsem se ho, zdali je komunista. Zavrtěl hlavou, že nikoliv. Ptala jsem se tedy dál, co tedy on tam má co dělat a jakým právem brání vstupu komunistů do ústředí své strany. Zdali to považuje za svobodu.

Odpověď: „Ano, toto je svoboda!"

Odpověděla jsem: „Pěkná svoboda!"

Rovněž před Staroměstskou radnicí, kde se „ubytovala" protivzdušná obrana, lidé živě diskutovali se sovětskými vojáky a snažili se jim vysvětlit, že tento akt je porušením suverenity našeho státu, že sami se mohli přesvědčit, že nejde o žádnou kontrarevoluci, že chceme budovat socialismus a k tomu že nepotřebujeme asistenci vojsk Sovětského svazu a dalších zemí. (svo)

„Neznáju - my druzjá!"

Vítovi je jedenadvacet, jeho manželce dvacet, malé Ireně rok. Pochází z Ukrajiny. Loni na podzim nastoupil vojenskou službu. Nyní je v Československu. V Ústí nad Labem na Mírovém náměstí s ostře nabitou puškou vedle volantu. Jeho džíp obklopila skupina rozechvělých lidí. Netváří se nepřátelsky. Jsou většinou mladí. Děvče v brýlích přesvědčuje Vítu, aby spolu s jeho kamarády odešel z naší země. Hovoří k němu o přátelství a zradě. Víťa je rozpačitý, neodpovídá. Ptám se ho:

„Proč? Proč jsi tady?"

„Nevím. Dostal jsem rozkaz. Jsem šofér."

„Co tomu říkáš? Co si o tom všem myslíš? Tohle přece není vítání přátel. Co jsi sem přijel dělat?"

„ — — "

„Vaše tanky zničily naše silnice, přejely člověka! Jestli nezemře bude nadosmrti mrzák. To je ti jedno?"

„ — — "

K okénku džípu se prodral mladík. Chytil vojáka pod krkem.

„Pocem, ty, já tě vytáhnu..."

Z davu okamžitě zasáhli.

„Vidíš, my nedovolíme, aby tě bili. Tak řekni, kdy odejdete?"

Víťa se bojí.

Voloďovi je devatenáct. Slouží čtvrtý měsíc v Německu, pochází od Moskvy, je svobodný a působí trochu dojmem, že tohle všechno je báječné dobrodružství a on tak trochu hrdina. Klást jakékoliv otázky je jako v prvním případě nesmyslné. Tihle opravdu nic nevědí.

Při pohledu na tyhle „okupanty" nemůže člověk cítit nenávist, strach. Jenom pocit zoufalství, absurdity. Vždyť je naše země plná takových devatenáctiletých a dvacetiletých hochů, plnících rozkazy. Přišli za „svým" posláním. Nevědí, proč tu jsou. Kdyby se nestyděli, tak by se asi rozbrečeli. Nenapadejte je zbytečně. Vzpomeňte si na svoje syny — vojáky, kteří také musí plnit rozkazy. A hlavně nezapomínejte, že všichni tihle Vítové, Voloďové mají na dosah ruky zbraně, připravení je v tu chvíli použít a zapomenout, že vám nedávno tvrdili „my druzjá". Nedejte jim příležitost střílet. Nedejte se vyprovokovat horkými hlavami některých našich občanů. Vysvětlovat v této chvíli vojákům situaci? Mluvit o přátelství? To snad by bylo zbytečné. Zachovat rozvahu a nedopustit masakry

MILENA KRÁLOVÁ

Socialismus - spojenectví

To vše nám pošlapali ti, kteří nás slovy přesvědčovali v Bratislavě o nerozborném přátelství. Zaskočili nás a udávají důvody, pro které, ač zde žijeme nenajdeme příklady. Mají však mezi námi spojence. Jsou to provokatéři, konfidenti, stoupenci Novotného, lidé ochotní spolupracovat. Varujeme je všechny, ať se nenechají zneužít proti našemu lidu, proti naší suverénní socialistické republice, jinak budou lidem zatraceni a svou vinu nebudou moci před občany nikdy ze sebe smýt!

KAN Ústí nad Labem

Stávka

ÚSTÍ n. L. — 12. hodin, rozezněly se sirény a klaksóny aut. Celé město stálo na protest proti okupaci.

LIBEREC — 12. hodin, všechny městské, závodní sirény a klaksóny vozů vyzvaly občany k protestní stávce.

TEPLICE — 12. hodin, sirény, klaksóny, všechno na ulicích, v závodech a v úřadech se zastavilo. V Bonexu dali do provozu k vůli stávce sirénu.

CHOMUTOV — 12. hodin, plné dvě minuty zněla siréna Válcoven trub a železa, lidé ztichli.

Dejte rozkaz k odchodu!

ÚSTÍ N. L. (jk) — Na Severočeský KV KSČ se sešlo včera k večeru přes 14.000 podpisů pod prohlášením, ve kterém je kategorický požadavek: Dejte rozkaz ke stažení vojsk! Podepsaní souhlasí se stanoviskem, SKV KSČ. a rozhodně se staví za československé ústavní orgány.

KE DNI

JAROSLAV ZÍMA

Máme šance?

Žijeme již dvacet čtyři hodiny v okupované zemi. To co nečekal nikdo, kdo věřil ve zdravý rozum a smysl pro realitu vlád a politiků zemí Varšavské smlouvy se stalo faktem. Faktem absurdním, nesmyslným. Ale i absurdita a nesmyslnost může být skutečností.

V tomto okamžiku si všichni klademe otázku:

Co bude dál, jaké jsou možnosti vývoje nejbližších dní a týdnů?

Nejsme s to silou a mocí změnit situaci, zbavit se okupantů. Proto výzvy ke klidu, k rozvaze. Ztracené životy, hodnoty by byly snad gestem, ale určitě i vítanou záminkou pro ty, kteří dnes obtížně před tváří světové veřejnosti, dělnického hnutí i před vlastním lidem zdůvodňují svůj v mezinárodní politice neslýchaný čin.

Nemůžeme spoléhat ani na žádnou pomoc mocenskými prostředky zvenčí. Nikdo z nás si jistě ani nepřeje, aby se naše země stala bojištěm cizích armád, aby na našem území byl snad zahájen větší válečný konflikt.

Znamená to snad, že tedy nejsou žádné naděje?

Nechci být laciným optimistou, **ale myslím si, že neznamená!**

Malou, nepřipravenou zemi lze sice snadno okupovat rychlým manévrem pěti armád. Ale co dál? Nelze přece nastolit dlouhodobý okupační režim, v evropské kulturní a politicky vyspělé zemi. Žádný okupant na světě nemůže vládnout bez domácích spojenců, bez kolaborantů. To je zkušenost všech okupantů na světě.

Zatím se u nás nenašel nikdo, kdo by uvítal okupaci, zatím se nenašel člověk, který by se postavil za prohlášení TASS, které cizí Vltava od rána opakuje z magnetofonového pásku, aniž by oznámila, kdo byli ti „poctiví funkcionáři KSČ", kteří požádali Sovětskou vládu o pomoc.

Považuji tento fakt, že okupanti za dvacet čtyři hodiny okupace nenalezli žádný orgán, žádného oficiálního domácího politika, který by jejich čin podpořil, za politický krach jejich plánů.

Nelze přece věřit, že mohou trvale držet presidenta a vládu suverénního státu v internaci, že jim mohou trvale znemožňovat vyjádřit stanovisko legálních představitelů suverénního státu. Pevně věřím, že tito naši představitelé odmítnou okupaci, vyjádří vůli našich lidí, právo naší země žít bez cizích vojsk, bez cizího poručníkování. Nelze přirozeně říci, zda splní Varšavské státy svůj slib, že vojska odejdou, jakmile je o to požádají představitelé Československa. (Ono totiž nelze především říci koho považují za legálního představitele ČSSR. Snad Novotného, nebo mají v záloze nějakou jinou rezervní vládu?) Snad jsem optimistou, ale věřím, že žádný český politik, který je jen trochu srdcem spjat s touto zemí, s tímto lidem, se nemůže stát socialistickým Háchou.

Máme na své straně i velké devisy. Jsme jednotní, a ten kdo by chtěl jakkoliv vystoupit proti lidu, se předem v jeho očích odsuzuje. Máme hrdinský lid. Nelze přirozeně vidět v činech některých mladých lidí řešení situace, přesto považuji za nutné, vyjádřit svou hlubokou úctu těm, kdo nekalkulovali a čistým srdcem byli ochotni jít holýma rukama zadržet tanky, těm kdo svými těly chtěli bránit svobodný československý rozhlas.

Máme v rukou řadu prostředků, jak si vynucovat svá práva a svobodu. Pasivní resistence, generální stávka, to vše jsou prostředky, jimiž v příhodné době můžeme promluvit my všichni.

Máme svou národní hrdost, národní čest lidu, který mnohokráte dokázal, že nesnese cizí nadvládu, a v jehož zemi nelze vládnout jako v cizí gubernii.

Máme na své straně většinu komunistických stran celého světa, máme na své straně poctivé a demokraticky smýšlející lidi ve všech zemích, i v těch, jejichž vojáci dnes okupují naši zemi.

To všechno jsou naše trumfy. Snad zdánlivě nízké proti síle tanků a obřích letadel. Ale žádná moc, která má jen ty tanky a letadla, nemůže proti právu, pravdě, vůli národa a lidu trvale zvítězit.

Strana čtvrtá:

Kromě okupační fotografie tyto další články:

Prohlášení vlády ČSSR s touto poznámkou:

POZN. REDAKCE: OV KSČ v Chomutově nás požádal, abychom upozornily závody a instituce chomutovského okresu na to, že OV KSČ zprostředkuje doručení doplňků příslušným okupačním velitelům.

Projev L. Kreperáta v rozhlase

(Dokončení z 1. str.)

du komplikací, ať již narušením jednotlivých tras, poškozením určitých zařízení, které slouží dopravě cestujících do zaměstnání a spojených pochopitelně okamžitě s prudkou politickou reakcí, kterou nutně musel příchod těchto vojsk vyvolat na území naší republiky. Sdělili jsme, že tedy otázka zajištění chodu hospodářství není jenom naší záležitostí, že o to usilujeme stále, že ovšem je to záležitost, která vznikla nikoliv z naší vůle, ale příchodem těchto jednotek. Řekli jsme také, že spoluzodpovědnost za to, aby bylo možno udržet klid, nespočívá tedy jenom na našich orgánech, nám také ve skutečnosti nic jiného nezbývá, než zachovat klid, důstojným způsobem zabránit tomu, aby nedošlo k provokacím a naopak dokázat tímto svým postojem, že náš lid je schopen si bez jakékoliv pomoci vládnout sám, po svém a ve svůj vlastní prospěch.

Pokud jde o otázku protisocialistických sil, sdělili jsme, že na území našeho kraje nejsou žádné protisocialistické síly, které by jakýmkoli způsobem ohrožovaly socialistickou společnost, a že v žádném případě není nutné považovat reakci našeho obyvatelstva za nějaké projevy proti socialismu v současné době.

K poslední otázce, jestli jsou u nás nějaké konkrétní kontrarevoluční síly, jsme odmítli sdělit jména, protože neznáme žádné a domníváme se, že to není záležitost nikoho jiného pokud by takové síly byly, ale představitelů našeho lidu, který by si tyto věci vyřešil po svém.

Současně jsme oznámili důstojníkům sovětské armády, vzhledem k tomu, že bylo přerušeno spojení s naším vedením, že pro nás je jediným rozhodujícím orgánem, kterému podléháme a podle kterého se budeme řídit, náš ústřední výbor Komunistické strany Československa, vláda Československé socialistické republiky, Národní shromáždění a president.

Je zapotřebí v zájmu uklidnění a vyřešení situace, abychom měli jistotu a znali, jaký je osud těchto našich představitelů. Do té doby, dokud nebudou moci vystoupit před veřejnost, neřeknou, jaká je situace, neřeknou také, jakým způsobem se situace vyřeší, není možné se domnívat, že budeme postupovat nějakým jiným způsobem.

My trváme na tom, že krajské orgány, ať již stranické, státní a ostatní, jsou věrny vedení naší strany, neustoupíme z našich pozic a nebudeme také nikomu jinému sloužit. Byla to odpověď která pochopitelně vyvolala určité rozpaky, my jsme ovšem neměli důvody nějakým způsobem ustupovat z našich pozic a trváme na tom, co jsme těmto představitelům řekli.

Myslím si, že jsme postupovali správně a v souladu s potřebami našich lidí i s jejich zájmy. Současně však prosíme a žádáme každého rozumného obyvatele našeho Severočeského kraje, aby v této situaci, na kterou nemůžeme v tomto okamžiku nic měnit, postupoval velmi uvážlivě.

Prosíme Vás proto, umožněte nám, abychom mohli pracovat, abychom mohli ještě lépe vyjadřovat Vaše zájmy tím, že tu v žádném případě nedojde k nějakému narušení nebo k něčemu, co by mohlo naši společnou práci znemožnit. Víme, že chceme na Vás skutečně mnoho. V sázce také skutečně mnoho je. Chceme Vás ovšem ujistit, že jsme Vás nezradili, že Vás nezradíme a že spolu s vámi skutečně chceme a musíme zabezpečit samostatnost československého státu a že také musíme dosáhnout toho, abychom o našich věcech mohli rozhodovat společně s Vámi.

Děkuji Vám za pochopení, děkuji Vám i za to, že svým rozumným postojem umožňujete naši společnou práci. My se pokoušíme, abychom s ústředním výborem byli v neustálém styku, chceme vědět, co je s našimi představiteli. Bez nich nebudeme nic dělat proti našemu lidu. Tak, jako jsme přesvědčeni, že oni budou hájit naši společnou věc, budeme ji hájit i my. Kdyby se stalo, že by bylo přerušeno spojení, ať již televizní, rozhlasové, s ústředím, mohlo by být přerušeno i s krajem, popřípadě v okresech, vyzývám všechny rozumné občany našeho Severočeského kraje, řiďte se tím, čím jsme začali v jednu.

Chladnosti rozumu, chladnosti rozvahy i vlastenectvím, samostatností myšlení, samostatnosti v řešení místních problémů, místních věcí a prokažme každý z nás opravdu státnickou moudrost na místech, na kterých v těchto hodinách, v těchto chvílích budeme.

Chléb je jen pro nás

ÚSTÍ n. L. (va) — Vzrušené události včerejšího rána nezůstaly bez vlivu na růst nákupní horečky. Z obav, že nebude chleba, mouka a další druhy základních potravin vykupují někteří občané zásoby v našich potravinářských prodejnách.

„Chleba a mouky máme naprostý dostatek. Pro všechny občany," řekl nám před několika hodinami vedoucí odboru SKNV Miroslav Hýsek. V pekárnách je zajištěn noční provoz, takže se na každého dostane takové množství, jaké potřebuje. Je proto zbytečné jakékoliv hromadění zásob, které by mohly za pár dnů skončit zkažené v popelnicích.

Každá prodejna ale dostala příkaz odmítnout prodej chleba okupantům, samozřejmě pokud nebude rozkaz k prodeji podepřen bodáky.

I potravinářské prodejny v kraji mají podle slov podnikového ředitele Potravin Zdeňka Lisce dostatečné fondy cukru, mouky, tuků, vajec a dalších. Pracovníci skladů jsou v pohotovosti, aby mohli pohotově doplnit zásoby v maloobchodní síti. Zajištěn je i benzín potřebný k rozvozu. Urychleně se přisunuje zboží z mlýnů, cukrovarů a dalších výrobních závodů. Stejně jako pekaři nebudou ani potravinářské prodejny prodávat okupantům. Zásoby jsou pro nás a ne pro vetřelce.

Ujištění o tom, že fondy zboží pro prodejny jsou zajištěny stejně jako jejich rozvoz do všech míst Severočeského kraje, dali veřejnosti i podnikový ředitel Severočeských mlékáren v Bohušovicích Jan Moťka a podnikový ředitel Severočeského průmyslu masného v Liberci soudruh Carda.

Slzy hořkosti

To probuzení do nového dne bylo drastické. Lidé vycházeli z domů, spěchali do práce, aniž by si v té chvíli uvědomovali, co se vlastně stalo. A když to pochopili, plakali... Byly to slzy hořkosti, jaké jsem u lidí viděl naposledy před devětadvaceti lety. Tenkrát přijeli s nasazenými bodáky skuteční nepřátelé, dnes s ostře nabitými moderními zbraněmi vojáci zemí, kterým jsme tolik věřili.

Stál jsem v půl šesté rána před hlavním nádražím v Ústí nad Labem. Žena vedle mne si utírala zvlhlé oči, muži mlčky stáli, protože nic jiného nebylo v té chvíli důležitější, než zachovat rozvahu, klid a moudrost. Jenomže zachovejte klid v tak vážné chvíli, kdy všechny úmluvy byly pošlapány, kdy všechna prohlášení o pochopení problémů našeho vnitřního života jsou teď jasným podvodem a lží. Několik mužů hrozilo pěstmi na řidiče projíždějící kolony. Všiml jsem si, že ti devatenáctiletí chlapci se dívali nechápavě na smutné hloučky podél silnice. Když včera dostávali rozkaz ke vpádu na československé území, bylo jim řečeno, že jedou zachránit socialismus v Československu na žádost „zdravých sil v KSČ". Místo oslavného vítání je čekalo jen opovržení a nenávist.

Pro myšlenky socialismu a komunismu je to tragické... (ab)

Poděkování předsednictva SKV KSČ

Za obětavost, pohotovost a pochopení pro potřeby občanů vyslovuje předsednictvo krajského výboru Komunistické strany Československa upřímné poděkování všem pracovníkům v obchodech a ve službách. Je jejich zásluhou, že v těchto tragických hodinách nebyly zaznamenány žádné větší potíže se zásobováním obyvatelstva.

Předsednictvo SKV KSČ očekává, že svou ukázněností a pracovní disciplínou přispějí k rychlé normalizaci situace v celém Severočeském kraji.

Odpověď hlavním tanků

Kdyby byly myšlenky a slova dostatečně hmotná, byly by nepochybně všechny hlavně okupačních armád včera ucpány. Odpověď, která vzdor potížím v komunikacích doslova vyvřela na nesmyslný, bolestný a brutální čin okupace, byla dostatečná.

Po celý den od časných ranních hodin zvonily v redakci telefony a hučely dálnopisy.

Všechny okresní výbory strany našeho kraje, respektive jejich předsednictva, zaujaly jednoznačný postoj: za Dubčekovým vedením. Stovky rezolucí z jiných orgánů, institucí a závodů hovoří zcela jasně: odejděte, nemáte tu co dělat. Řadu z nich jsme zveřejnili ve dvou zvláštních vydáních uplynulého dne. Omlouváme se čtenářům i pisatelům, že nemůžeme otisknout všechny. Je to nad síly redakce. Přicházeli k nám včera také lidé, které jsme vůbec neznali a nabízeli pomoc. Třeba zametat, nebo cokoliv, člověk nemůže v těchto chvílích zůstat nečinný.

Je to postoj, který může nevidět jen slepý, ale i ten ho musí cítit. I když nevíme, co bude zítra, známe jedno: své názory. A nehodláme je změnit ani pod hlavněmi, byť vypadaly hrozivě. (rb)

Rada SNV o situaci v kraji

Rada Severočeského KNV projednala na mimořádné schůzi situaci v kraji, vzniklou v průběhu dnešního dne a:

1. Vyslovuje nesouhlas s neústavní okupací naší země vojenskými silami Varšavského paktu, žádá, aby tyto síly neprodleně opustily území ČSSR a prohlašuje, že plně stojí za presidentem ČSSR Ludvíkem Svobodou, za Národním shromážděním ČSSR v čele s Josefem Smrkovským, za vládou ČSSR v čele s ing. Oldřichem Černíkem a za Komunistickou stranou Československa, vedenou Alexandrem Dubčekem;

2. Konstatuje, že zásahem vojenských sil Varšavského paktu došlo v kraji již během dnešního dne
— ke zbytečným obětem na lidských životech,
ke značným škodám na silnicích, v dopravě a na společenském majetku i majetku občanů,
— k narušení plynulého hospodářského života v kraji, což se zejména projevilo poruchami v dopravě osob, i nákladů, v provozu závodů a podniků i v zemědělských pracích, zejména ve sklizni chmele;

3. Považujeme za nesprávné, aby byly okupační jednotky Varšavského paktu zásobovány z fondů kraje a žádá, aby v tomto smyslu postupovali všichni odpovědní hospodářští představitelé v kraji;

4. Usnáší se předložit toto své stanovisko velitelí vyšší jednotky vojenských sil Varšavského paktu v Severočeském kraji;

5. Vyzývá občany Severočeského kraje, aby zachovali potřebný klid a zabezpečovali na svých pracovištích plynulý chod národního hospodářství, zvláště v zásobování, v dopravě, zdravotnictví a všechny služby obyvatelstvu;

6. Souhlasí s dosavadními opatřeními členů rady KNV a okresních národních výborů k řešení konkrétních záležitostí.

Mimořádná schůze rady Severočeského KNV, která téměř bez přerušení trvá od časných ranních hodin, projednává situaci vzniklou v kraji nástupem okupačních armád. Zajišťuje nutná opatření v oblasti zásobování, dopravy a služeb obyvatelstvu.

V přiloženém prohlášení je vyjádřeno její stanovisko k těmto a dalším otázkám.

Ústí n. L., 21. 8. 1968 (če)

Únos Dubčeka, Špačka, Smrkovského a Kriegla?

PRAHA (ČTK) — Podle důvěryhodného, ale dosud neověřeného svědka, jehož informaci zatím nebylo možno ověřit, byli včera ve 14 hodin odvezeni obrněným transportérem okupačních armád z budovy ÚV KSČ v Praze čtyři představitelé ČSSR a KSČ nezjištěno kam. Jsou to: první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček, člen předsednictva ÚV KSČ a předseda NS Josef Smrkovský, člen předsednictva ÚV KSČ a předseda ÚV NF dr. František Kriegel a člen předsednictva ÚV KSČ dr. Josef Špaček.

Ke střelbě v Liberci

Několik poznámek ke střelbě, která se odehrála kolem třičtvrti na osm ráno: „Šlo o to, že někteří studenti a jiní lidé v ulici u hlavní pošty v blízkosti Šaldova náměstí začali házet na projíždějící tanky a vojenská vozidla cihly a jiné předměty, a to přímo na vojáky, kteří začali střílet. Tak došlo k oněm zraněním a k usmrcení tří lidí. Z nich jsou dva z Liberce a jeden z Hejnic.

Kolem tří čtvrtí na dvanáct vrazil z nepochopitelných důvodů jeden tank na Mírovém náměstí do jednoho kamenného sloupu pod podloubím, který rozbil. Začala padat část domu, která zranila další lidi jen lehce. Přesto tito lidé byli převezeni do nemocnice k ošetření.

Došlo po uzávěrce: K času 13.30 hod. došlo do sekretariátu vedoucího tajemníka hlášení z nemocnice, že až dosud bylo těžce zraněno 42 lidí, přičemž počet mrtvých se zvýšil na pět osob.

ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ SPOJTE SE

PRŮBOJ

Pátek 23. srpna 1968 • roč. 20. č. 233 PNS 58 • cena 40 hal.

PRŮBOJ – 23. SRPNA 1968

Čtyřstránkové vydání obvyklého novinového formátu.

Strana první:

Otištěna fotografie z mítinku na ústeckém náměstí Míru, Zpráva o zahájení XIV. sjezdu KSČ a Rezoluce sjezdu, v záhlaví strany tento citát:

"Člověk může být zničen, ale nikdy poražen – Hemingway"

a tyto články:

Generální stávku potvrzuje jednotu

ÚSTÍ N. L.

Těsně po zahoukání sirén včera v poledne, což byl signál k zahájení hodinové generální stávky, začali proudit k hlavní bráně ústecké chemičky lidé z různých provozů. Pak se vrata závodu otevřela a dlouhý průvod, který spontánně a bez dlouhého organizování zamířil k Mírovému náměstí. Lidé v montérkách a v bílých pláštích laborantů, téměř všechno osazenstvo směny, nesli hesla jako „Hanba zrádcům republiky" apod. Když dorazili na náměstí, již zpola zaplněné, pozdravování těmi, kteří přišli dříve z ostatních závodů, lidský příval zhoustl na několik desítek tisíc, jako při nejnavštívenějších demonstracích. Tentokrát přišli z pocitu občanské sounáležitosti k ohrožené republice, potvrzujíce svůj nesouhlasný postoj k násilnému aktu okupace. Pak se na improvizovanou tribunu na střeše montážního vozu dopravních podniků vyšplhal tajemník krajského výboru komunistické strany spolu se zástupci KAN, Čs. strany lidové, bývalé sociální demokracie, reprezentující jednotu, v níž se v těchto dnech semkla naše země. Jejich krátké a úderné projevy, vyjadřující stanoviska stran a všech shromážděných občanů, byly přijímány s upřímným a nefalšovaným potleskem. Patřil jménům jako je A. Dubček, L. Svoboda, J. Smrkovský, pískot zase provázel jména těch, kdož zradili. Se souhlasem přijímali i stanovisko krajského výboru KSČ, že v případě, nebude-li hodinová stávka dostačujícím argumentem pro okupanty a zrádce, přejdou pracující krajského města k dlouholeté generální stávce. Tento improvizovaný mítink potvrdil skutečné smýšlení občanů Ústí nad Labem, jejich touhu po svobodě a bezvýhradný odpor k okupantům. V průběhu shromáždění se objevila v Ústí Revoluční ulicí zásobovací auta sovětské armády, která byla přivítána pískáním a výkřiky odporu, načež obrátila a odjela. Po odhoukání generální stávky se nad náměstím objevila sovětská helikoptéra. Ústečtí občané se též zlotřilili se stanoviskem proti některým extrémistům, provokujícím zbytečně okupanty, což by mohlo vést ke krveprolití a dalšímu násilí. (jbj

LIBEREC

Ve 12 hodin se v Liberci rozezvučely městské sirény, jejich houkání bylo signálem ke generální stávce. Zastavila se doprava, zastavily se stroje v továrnách, zastavil se prodej v obchodech. Jen v závodech potravinářského průmyslu se pracovalo, aby bylo zajištěno zásobování.

Od nádraží vyšel protestní průvod zaměstnanců Sklocexportu, k němuž se přidali kováci a další lidé. Prošel tř. 1. máje na Gottwaldovo náměstí a Pražskou ulicí na Mírové náměstí, kde obešel celou radnici. Poté celé shromáždění Liberečanů vyslechlo zprávy rozhlasu a krátce před 13. hodinou se průvod manifestantů opět vrátil k nádraží. Vše proběhlo bez rušivých jevů. (lh)

(Pokračování na 2. straně)

Stanovisko předsednictva SKV KSČ, přijaté 22. srpna 1968 v 16 hodin

Předsednictvo SKV KSČ v Ústí nad Labem při projednávání současné situace v naší republice vysoce ocenilo, že se i v této mimořádně obtížné době podařilo svolat XIV. sjezd strany a zahájit jeho jednání.

Považujeme za naprosto samozřejmé a vítáme, že do pracovního předsednictva sjezdu byli zvoleni také soudruzi, kteří jsou dosud nezákonně internováni a jimž je znemožněn výkon vrcholných funkcí. Plně a bez výhrad podporujeme úvodní prohlášení a rezoluci sjezdu, které vyjadřují vůli našich národů. Podle platných stanov KSČ, hlava III., odstavec 24 je nejvyšším orgánem Komunistické strany Československa sjezd strany. Proto je také XIV. mimořádný sjezd v současné době jediným a nejvyšším zákonným orgánem KSČ. Předsednictvo SKV KSČ znovu prohlašuje, že se bude nadále řídit pouze pokyny a usneseními tohoto sjezdu a jím zvolených orgánů. To platí bezezbytku pro celou krajskou organizaci, všechny její orgány, pro všechny komunisty.

V této době, kdy řádně pracuje nejvyšší orgán strany, je mimořádně důležité zachovat naprostý klid a pořádek, v žádném případě nezavdat nejmenší příčiny ke konfliktům s okupanty a provokatéry.

Občané, soudruzi, přátelé! Velmi vás prosíme, abyste vydrželi v této mimořádně zkoušce. Vyhýbejte se setkáním s okupačními jednotkami. Nenechte se svést řečmi kolaborantů. Zachovejte chladnou hlavu a důstojnost.

PŘEDSEDNICTVO SKV KSČ

Ve středu večer zahájili na protest proti okupaci ČSSR hladovku na Mírovém náměstí v Ústí n. L., pod čs. státní vlajkou, tři chlapci. Na náměstí setrvali celou noc, včera ráno sbírali podpisy pod prohlášení protestující proti agresi pěti armád Varšavské smlouvy.

Nepodléhejte nakupovací panice

ÚSTÍ NAD LABEM (ber) — Včera se projevil v ústeckém okrese zvýšený nákup potravin, zejména tuků, soli, cukru a mouky. Zásob je dostatek, není zapotřebí paniky. Hovořili jsme včera s místopředsedou Jednoty s. Klímou, který nás ujistil, že zásobování zvláště venkova je zajištěno. Sami spotřebitelé by však neměli situaci komplikovat. Zprávy o drancování obchodů jsou nepodložené, jak jsme zjistili na úředních místech, domáhali se dnes příslušníci sovětské a německé armády vydání potravin v Telnici. Když jim vedoucí odmítla, odjeli. Stejný výsledek měla žádost cizího vojska v pekárnách Hrbovice.

Dopis Kolobovovi

Rada MěstNV v Ústí n. L. odeslala dopis generál-majorovi Kolobovovi, jehož vojska osvobodila v roce 1945 krajské město, dopis. Žádají ho v něm, aby svým vojskům tlumočil rozhořčení čs. lidu nad hanebnou okupací ČSSR v roce 1968.

MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČSSR DR. JIŘÍ HÁJEK odletěl včera večer do New Yorku na zasedání OSN, kde bude jednat podle nepotvrzených zpráv o to, aby se Československo stalo neutrální zemí.

ETIOPSKÝ CÍSAŘ HAILLE SELASIE požaduje okamžitý odchod všech cizích vojsk, které vtrkla násilně do ČSSR, aniž by o to byla požádána vláda.

Od varnsdorfských milic

My, příslušníci Lidových milicí ve Varnsdorfu, prohlašujeme, že za jediného právoplatného velitele Lidových milicí uznáváme soudruha Alexandra Dubčeka, tajemníka ÚV KSČ.

Dále se v jejich rezoluci uvádí:

Všem pracujícím slibujeme, že budeme nadále pevně stát na straně progresivních sil a že jsme spolu s nimi odhodláni bránit naše závody a socialistickou demokracii. Naše zbraně, kterými nás vyzbrojil lid, nikomu dobrovolně nevydáme.

Dubček a Svoboda, socialismus — suverenita — svoboda.

Národní shromáždění zasedá

Během včerejšího dne pokračovalo v Praze zasedání Národního shromáždění. Jednání bylo přítomno 166 poslanců, což je nadpoloviční většina. Poslanci jsou však izolováni od okolního světa. Národní shromáždění projednalo dopis zastupitelským úřadům států, které okupovaly ČSSR. Jako jediný se zdržel hlasování poslanec K. Mestek. Parlament dále projednal Prohlášení k vládám a parlamentům okupantských zemí a všem národům světa.

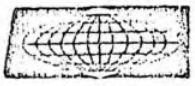

- Podle sovětské agentury TASS byla včera situace v Československu normální. Pouze na některých místech, zejména v Praze, podnikly některé kontrarevoluční síly nebezpečné akce. Tak například prý zapálily čtyři sovětská obrněná vozidla, přičemž také vznikly škody na okolních budovách. Kontrarevoluční síly prý využívají také rozhlasových stanic a již předem připravených tiskáren. Touto cestou jsou pak rozšiřovány pomlouvačné výmysly, které imperialisté považují za výraz oficiálního stanoviska ČSSR.
- Vysoce postavení japonští činitelé nejisto počítali s tím, že Valné shromáždění bude svoláno. Japonsko se podílí na vypracování rezoluce OSN, ve které by Sovětský svaz byl odsouzen za intervenci v ČSSR.
- V Oslo oznamují, že demonstranti obklíčili budovu sovětského velvyslanectví, nesou československé vlajky.
- Československé velvyslanectví ve východním Berlíně protestovalo v noci na čtvrtek již podruhé během 24 hodin na ministerstvu zahraničních věcí NDR proti obsazení Československa. Dva představitelé československého velvyslanectví předali ve dvě hodiny ráno protestní nótu z příkazu vlády ČSSR vládě NDR.

KOLABORANTI!

O tom, co se dělo na posledním předsednictvu ústředního výboru KSČ, zatím existovaly dohady. Včera v odpoledních hodinách vysílal Československý rozhlas záznam z magnetofonového pásku, kde pracovník ÚV KSČ poskytl zasvěcené informace o tomto zasedání. Z jeho vyprávění jsme zaznamenali nejpodstatnější pasáže.

Předsednictvo ÚV KSČ se sešlo v úterý v odpoledních hodinách a mělo na programu jednání o přípravě XIV. sjezdu KSČ. Kolder vystoupil s připomínkou, aby se o tomto bodu nejednalo. Předsednictvo však s jeho návrhem nesouhlasilo a přípravu sjezdu projednávalo. Kolder a Indra byli autory „stanoviska", s nímž seznámili předsednictvo. Předseda vlády ing. Černík jejich patnáctistránkový „dokument" označil za zradu společné věci. Ostře je kritizoval také soudruh Kriegl a další členové předsednictva. Pouze Bil'ak jejich stanovisko považoval za správné. Kolder pak vyhrožoval, že se „stanoviskem" vystoupí veřejně i v případě, že jej předsednictvo odmítne.

Podle informací zmíněného pracovníka ÚV KSČ, účastníka zasedání předsednictva, již na předminulém předsednictvu někteří členové kritizovali A. Dubčeka, že „má moc osobní popularity mezi lidmi." A znovu se v těchto útocích exponoval Bil'ak a jeho kumpáni. V pozdních večerních hodinách jednání předsednictva pokračovalo. — Předseda vlády ing. Černík často chodil k telefonu a ptal se ministra národní obrany ing. Dzúra, zda není něco nového. Jak vyprávěl zmíněný informátor „byly hlášky", že se na našich hranicích soustřeďují sovětská a jiná vojska. Ve 23.40 hod. ministr národní obrany telefonoval, že vojska Varšavské smlouvy překročila naše hranice a obsazují republiku. Většina členů předsednictva byla zdrcena. A. Dubček prohlásil: „To je tragédie, netušil jsem, že se to stane!" Jediní, kdo nebyli příliš překvapeni, byli Indra, Kolder a Bil'ak.

Z faktů, která jsou dosud známa vyplývá, že právě tito tři jsou v pozadí neslýchané okupace Československa. Že s ní počítali jako s možností zvrátit kolo dějin zpět k předlednové politice Novotného.

Předsednictvo pokračovalo v zasedání. Byl přečten dopis ÚV KSSS, který došel v noci z pondělí na úterý. Jeho tón byl ještě ostřejší, než varšavský dopis 'pěti. Nikde však ani zmínka o tom, že Sovětský svaz je rozhodnut „řešit" situaci agresí. A to již do vojenského úderu zbývalo nemnoho hodin! A. Dubček ujistil členy předsednictva, že ani jemu nebylo nic takového naznačeno. Přitom ještě v pondělí mluvil s maďarským představitelem J. Kádárem.

Předsednictvo přijalo známé usnesení k okupaci Československu. V 1.45 hod. v noci předsednictvo skončilo, někteří jeho členové odešli, jiní zůstali v budově ÚV KSČ. — V té době již bylo známo, že se ku Praze blíží sovětská vojska.

Když informátor odcházel z budovy ÚV KSČ, viděl, že se blíží černá volha sovětského velvyslanectví a zavádí k budově tři sovětské tanky. Podařilo se mu uniknout na poslední chvíli.

Tolik zasvěcený informátor, který byl v rozhodujících hodinách nablízku našim největším představitelům. V závěru pak ještě uvádí, že z příkazu ministra spojů Hofmanna byly přerušeny v kritické noci mezinárodní telefonní linky. Také ředitel ČTK Sulek, přestože měl dovolenou, vrátil se a nařídil, aby již od večerních hodin byl informován o všech důležitých zprávách.

Z těchto, i když kusých zpráv je zřejmé, že okupace Československa byla připravována i na domácí půdě. Že stoupenci předlednového kursu se tak snadno nevzdali. Fronty jsou nyní ostře ohraničené: MY a na druhé straně ONI — kolaboranti! (ál)

Tohle jsou dva z nich

Jak je to s Indrou

Dnes je, myslím, naprosto jasná, že zpráva ostravské Nové svobody uveřejněná asi před šesti týdny, že tajemník ÚV Alois Indra se pokouší zvrátit XIV. sjezd tak, aby na něm vyhrálo konzervativní křídlo, byla pravdivá. Dnes svou podporou okupantů prokázal více než jasně, že od počátku stál proti progresivním silám, proti demokracii ve straně.

Chci to potvrdit i na základě vlastních zkušeností z práce v komisi ústředního výboru KSČ pro přípravu stanov. Indra od počátku práce odmítal všechny demokratické rysy stanov, v zásadě nesouhlasil s právem názorové menšiny, zásadně byl proti rozšíření práv základních organizací a nižších stranických orgánů. Protože se mu nepodařilo ani v širší politické komisi získat dostatečnou podporu pro své názory, protože nevyšly ani jeho snahy o vytvoření mánších skupin, které by podporovaly jeho názory, všemi silami bránil zveřejnění stanov.

Přestože stanovy byly prakticky od počátku července připraveny k uveřejnění a k vnitrostranické diskusi, do poslední chvíle bránil jejich zveřejnění. Teprve nátlak krajských a okresních výborů a skutečnost, že členové autorského kolektivu o své vůli nechali rozeslat stanovy členům politické komise, podařilo se prosadit jejich zveřejnění.

Mezi tím však spolu s Kolderem a Jakešem připravili pro předsednictvo ÚV KSČ 15 stránek připomínek ke stanovám, jejichž uplatnění by znamenalo praktickou likvidaci demokratické tváře strany. Předsednictvo většinu připomínek nepřijalo. Přesto proti jeho rozhodnutí byly z iniciativy A. Indry v uveřejněném návrhu provedeny protidemokratické úpravy. Jak rád by A. Indra jako samozvaný představitel strany dnes využil jím tolik prosazované ustanovení o právu vyššího orgánu rozpustit neposlušné organizace a nižší orgány.

Celý jeho postup po celé období jasně ukazoval, že nepřeje pokroku ve straně, že chce upevňovat starý konzervativní, byrokratickocentralistický model strany a je dnes zřejmě ochoten svou moc a své představy prosazovat za podpory okupačních tanků.

JAROSLAV ZÍMA

O Miloši Jakešovi

Slyšel jsem v rozhlase, že M. Jakeš, do 21. srpna předseda Ústřední kontrolní a revizní komise KSČ, se přidal ke zrádcům. Že už v dopoledních hodinách v úterý 20. srpna odpověděl na soukromou otázku Indry, co by dělal, kdyby republika byla obsazena, takto: „Dělal bych funkci dál." Mně jeho postoj nepřekvapuje. Vedl jednu z komisí pro přípravu sjezdu pro Indrou a volebním řád, které jsem byl také členem. Celá komise, a to do jednoho, s ním měla neustále názorové rozpory o moderním pojetí strany. Stavěl se proti jakékoliv moderní a progresivní myšlence. Například trval na tom, aby byla sjezdu předložena jen tak zvaná „uzavřená kandidátka", tzn. hotový návrh kandidátů, tak jak se volilo posledních dvacet let. Prosazoval, aby za kandidáty budoucího ÚV KSČ mohli být navrhováni i ti, kteří nebyli zvoleni za delegáty a ke kterým se nevyjádřily stranické organizace nebo orgány. Prosazoval, pro nás nepochopitelnou „kádrovou komisi", která měla připravit podobné návrhy. Prostě dělal vše proto, aby lidé, kteří v politice prohráli, se mohli nějakým způsobem dostat znovu do ÚV KSČ. Jakeš nesouhlasil, aby celá strana byla seznámena se všemi navrženými kandidáty do ÚV. Nesouhlasil, aby na sjezdu byly přijaty principy, podle nichž by se sjezd moderně řídil a zvolil nový ÚV. Když Jakeš viděl, že celá komise je proti němu, snažil se získat dva - tři členy s nimiž chtěl návrhy udělat sám a předložit je politické komisi. Pro to ale nikoho nezískal. Prostě Jakeš se již v červnu a červenci jevil jako člověk nepokrokový, který přestal rozumět potřebám dnešní doby a trval na přežitém už pojetí socialismu a komunistické strany. Jestliže zradil, nemá v naší straně už místo.

Dr. DRAHOŠ ŠMEJC,
Ústav pro politické vědy při ÚV KSČ

Všem vojínům a vojákům

Všem útvarům a jednotkám československé lidové armády, dislokovaných v Severočeském kraji. Všem útvarům podléhajícím vojenské soudní pravomoci, vojenského obvodového soudu v Litoměřicích dislokovaným ve Středočeském a Západočeském kraji.

Okupací naší republiky považujeme za nezákonnou a protiprávní a za nezákonný považujeme i vznik všech státních orgánů, které by pod tlakem okupačních orgánů byly snad ustanoveny. Prohlašujeme, že nebudeme trestně stíhat žádného, kdo by odmítl plnit rozkazy vydané nezákonnými orgány, nebo nelegálními vládními činiteli — a to za žádných okolností — i kdybychom měli odstoupit ze svých funkcí.

Naopak prohlašujeme, že trestná činnost se dopustí každý příslušník ozbrojených sil, který v této situaci nesplní své povinnosti, které na sebe vzal vojenskou přísahou, nebo slibem příslušníka Sboru národní bezpečnosti, nebo bude spolupracovat se zrádci, kolaboranty a okupanty.

Každou spolupráci s pučistickými okupačních vojsk nutno odsoudit nejen morálně, ale i posuzovat jako trestné činy podle ustanovení našeho trestního práva. Dobrovolné vydání bojových prostředků může být posuzováno jako trestný čin, podle par. 282 tr. zák. Vojáci i civilní osoby, které se spojí s okupačními armádami, aby rozvracely územní celistvost, nebo obranyschopnost republiky, nebo ničily její samostatnost, se dopustí trestného činu vlastizrady podle par. 91 tr. zák.

Soudruzi vojáci! Plňte přesně rozkazy svých velitelů, ustanovených do funkcí před okupací naší vlasti. Odmítejte plnění rozkazů a příkazů okupantů a jejich kolaborantů.

Vybízíme velitele a vojáky, aby dobrovolně nevydali žádný materiál okupačním jednotkám, ale iniciativně podporovali naše státní legální orgány tím vojenským materiálem, který budou potřebovat.

Ozbrojené síly byvaly odtrženě od lidu našich zemí. Nyní, kdy naše národy stojí tak jednotně za svou zákonnou vládou, Národním shromážděním a ústředním výborem KSČ jako nikdy dříve, prokažte i vy, že jste nedílnou součástí našeho lidu. Zachovejte klid a rozvahu, plňte s důstojnou rozvahou své povinnosti, nenechte se strhnout k nerozvážnostem. S okupanty jednejte hrdě, klidně a důstojně. Vysvětlujte jim situaci, aby si uvědomili protiprávnost a nesmyslnost svého jednání, i trapnost svého postavení v naší druhé vlasti.

Kolektiv pracovníků vojenské obvodové prokuratury a vojenského obvodového soudu v Litoměřicích.

Podepsán vojenský obvodový prokurátor podplukovník dr. Zdeněk Hausner a náčelník vojenského obvodového soudu dr. Karel Tauchen.

Pozor při podpisech

Velká podpisová akce, ve které se většina obyvatel staví za naší legální vládu, ÚV KSČ a NS, jmenovitě za soudruhy Černíka, Dubčeka, Smrkovského, Kriegla a další, přináší i jedno značné nebezpečí. V několika případech, jak jsme byli informováni, byly občanům předkládány podpisové archy, na nichž nebylo uvedeno oficiální znění, nebo dokonce archy s texty, kam bylo dodatečně vpisována jména Koldera, Bielaka a dalších zrádců národa. Tyto zjevy už byly objeveny na Ostravsku a není vyloučeno, že podobné listy mohou využít i někteří zaprodanci v našem kraji. Pozor tedy na podpisy! Vaše jména patří jen na výrazně vyznačené podpisové archy, na nichž dokumentujete svůj postoj za demokracii, socialismus a proti vojenské intervenci.

STB jde s námi

Prohlášení komunistů Správy Státní bezpečnosti v Ústí nad Labem

adresované SKV KSČ v Ústí nad Labem, NS — STB Praha, redaktům PRŮBOJE a Čs. rozhlasu v Ústí nad Labem.

My, komunisté Správy Státní bezpečnosti v Ústí nad Labem, v těchto prvních našich národy těžkých chvílích, prohlašujeme:

1. Požadujeme okamžitý odchod okupačních vojsk z naší vlasti. Bezvýhradně podporujeme prohlášení SKV KSČ v Ústí nad Labem, Národního shromáždění a vlády ČSSR, požadujících odchod okupačních jednotek.

2. Nenecháme se znechutit kýmkoliv proti ústavním orgánům, vládním a stranickým činitelům právoplatně zvoleným, kteří mají plnou důvěru našeho lidu.

3. Požadujeme, aby bylo umožněno veřejné a svobodné vystupování a legální činnost předsedovi vlády ing. Černíkovi, předsedovi NS s. Smrkovskému, prvnímu tajemníkovi KSČ s. Dubčekovi a prezidentu republiky, hrdinovi SSSR, arm. gen. s. Ludvíku Svobodovi.

4. Dále požadujeme, aby delegátům mimořádného sjezdu KSČ byla zaručena osobní svoboda a klid pro jednání.

Je pro nás nepochopitelné, jak mohou okupační jednotky v jejichž státech je rovněž KS vedoucí silou, znemožňovat naší KSČ a jejímu právoplatnému a svým národem uznávanému vedení, legální činnost.

Toto prohlášení bylo projednáno a všemi přítomnými členy základních organizací KSČ schváleno na stranickém shromáždění pracovníků S — STB Ústí nad Labem, dne 22. 8. 1968.

Předsedové:
1. ZO KSČ: Bjalek
5. ZO KSČ: Heydnk
2. ZO KSČ: Zedník
10. ZO KSČ: Lorenc

Delegáti sjezdu a dělníci ČKD píší velvyslanci SSSR

Včera dopoledne se delegáti XIV. sjezdu sešli v pražském závodě ČKD-Trakce na besedě s dělníky a techniky tohoto závodu. Na závěr schválili text dopisu sovětskému velvyslanci, v němž mj. píší:

„Uvědomte si, že celý náš lid, mimo hrstku kolaborantů, stojí za Svobodou, Dubčekem, Černíkem a Smrkovským a ani Vaše okupace a nejtotálnější násilí nezlomí naše názory a požadavky. Jako představitelé diplomatické mise, jak předpokládáme, civilizovaného státu, je Vám jistě jasné, že nejste oprávněn jednat s žádnou skupinou členů jakéhokoliv orgánu, s příslušníky, kteří nedostali k jakémukoliv jednání mandát, a představují jen soukromé osoby, stíhané opovržením drtivé většiny našeho lidu. Nedopusťte, aby vedle sebe stály pomníčky padlých z květnové revoluce 1945 a ze srpnových dnů 1968.

Jak to bylo na Cínovci

Vzrušené hodiny na pohraničním přechodu

„Během úterka nám sdělovali turisté, že Drážďany jsou obklopeny vojskem. Nevěnovali jsme tomu pozornost, to bude asi nějaké cvičení, myslili jsme si," vypravuje celní inspektor Brunclík o velitel pasové kontroly major Čurda. „Deset minut před třiadvacátou hodinou bylo slyšet hukot tanků, pak jsme viděli světla a už sem vjížděly. Vbíháme do celniště a mávámé rukama, abychom je zadrželi, ale hrozili nám pěstí a jeli dál. Potom vyskákali z gazíku se samopaly a zahnali nás do budovy. Žádali jsme na veliteli bumášku — povolení od naší vlády. Odvolával se na Varšavskou smlouvu, ale v ruce nic neměl. „Povídám mu," říká major Čurda, „všichni jsme komunisté, takhle s námi zacházíte?". Dal se přemluvit a dovolil nám pohyb po budově. Pak jsem ale odejel a on zase všechny kolegy a kolegyně zahnal do jedné místnosti. Tak nás drželi celou noc, až do jedenácti hodin dopoledne. Potom dostali rozkaz obsadit ústecký rozhlas. Ptali se nás kde to, ale nepřáli jsme a pak odjeli."

„Němci okamžitě uzavřeli hranice a nepustili naše turisty domů, ani vizí turisty do NDR. Naší prý jsou soustředění v Drážďanech a Chemnitz. Nastala velmi těžká situace, neboť na naší straně se kupili lidé, většinou Švédové, Dánové, Jugoslávci, kteří neměli kde přespat. Kolegyně obětavě ubytovaly alespoň děti. Ráno jsme turisty poslali na Cheb."

Dnes, ve čtvrtek v poledne, stojí před celnicí dlouhá řada aut, většinou z NDR. Nyní zase oni musí čekat, protože u nás se stáváme. Zaměstnanci celnice píší nápisy v české, německé a ruské řeči, vyzývají okupanty k návratu. Turisté z Rakouska, Dánska a Švédska žádají naše vlajky, aby tak vyjádřili solidaritu s naším bojem. Kolem silnice E 15 se množí nápisy, u obcích stojí stolky s podpisovými archy, vlajky jsou staženy na půl žerdi, nebo zahaleny černým flórem. Sovětští vojáci podél silnice napínají telefonní kabel. Musí jim být jasné, že zde nejsou vítáni.

Generální stávka potvrzuje jednotu

MOST

Celý hornický okres vstoupil do hodinové generální stávky. Zastavily se veřejné dopravní prostředky, osobní i nákladní automobily s hesly Svoboda — Dubček. Stovky obyvatel Mostu přicházely na Mírové náměstí, kde zřídit městský národní výbor provizorní rozhlasové studio. Se skandováním Svoboda — Dubček — mír přišli do středu staré části města dělníci v montérkách, zdravotní sestry, prodavačky, ostatní občané. Generální stávka na Mostecku byla úplná. (rs)

CHOMUTOV

Současně se zněním sirén se v Chomutově rozezvučely i zvony. Lidé se zastavovali.

Před dílnami VTŽ byly hloučky. Poslouchaly závodní rozhlas nebo televizory, diskuse měly jednotné téma. Nechť odejdou okupanti! Lidé si na klopy přišpendlovali trikolory, které byly narychlo vyrobeny na CZV KSČ. Jinde mi zase říkali, aby novinář vytrvali. Mistr A. Šípek, bývalý kpt. západní armády mi řekl, že nejvíce je žádoucí klid a zabezpečit výrobu. (hz)

Útvarům a příslušníkům VB

Vedení a příslušníci hlavní správy Veřejné bezpečnosti bezprostředně stojí za presidentem republiky Ludvíkem Svobodou a legálně zvolenou československou vládou a plně podporují progresivní vedení KSČ v čele s A. Dubčekem. Vzhledem k okupaci naší republiky armádami Varšavské smlouvy je ztíženo plynulé řízení a výkon služby Veřejné bezpečnosti. Není vyloučeno, že okupační síly zasáhnou i řídící síly Veřejné bezpečnosti. Vyzýváme proto všechny útvary a příslušníky Veřejné bezpečnosti, aby se nadále řídili rozkazy vedení hlavní správy VB a ministra vnitra Josefa Pavla a legálních státních orgánů a zůstali věrni legálně zvolené vládě a progresivnímu polednovému vedení KSČ.

Za vedení hlavní správy Veřejné bezpečnosti plukovník Rybák, za celozávodní útvarový výbor KSČ František Uchytil. (To byl rozkaz náčelníka hlavní správy VB všem útvarům a příslušníkům jemu podřízeným.)

Vojska se stáhla

ČTVRTEK ODPOLEDNE

LITOMĚŘICE (lhz) — Ve večerních hodinách ve středu jednali představitelé města Litoměřic a zástupci OV KSČ na litoměřické posádce s velitelem okupačních vojsk majorem Usakovem. Došlo k dohodě, že silný motorizovaný oddíl opustí město. A ráno byly i tanky od litoměřického mostu pryč. Okupační jednotky se stáhly na neznámé místo v okolí.

Z Litoměřic odjeli na mimořádný sjezd strany všichni delegáti do Prahy již ve středu a zúčastnili se předběžné schůzky, jeden z delegátů se pak vrátil do Litoměřic a předal podrobné zprávy o tomto jednání předsednictva OV KSČ, které je nepřetržitě v pohotovosti a neustále zasedá. To zpracovalo všechny informace jako program pro základní organizace strany.

Okresní výbor neustále dostává rezoluce ze závodů a nejrůznějších pracovišť. Už není takřka pracoviště, odkud by nedošla rezoluce. Do včerejšího dne jich došlo 108 s připojenými stovkami podpisů.

Na litoměřickém náměstí pokračovala včera podpisová akce k druhému provolání okresního výboru KSČ. Od 7 hodin ráno do 9.50 hodin jí podepsalo 2.653 občanů.

Prohlášení předsednictva KV Čs. strany socialistické

Obracíme se na všechny složky a členy Čs. strany socialistické v Severočeském kraji s. touto výzvou:

„Spojte se všude se všemi pokrokovými a mírumilovnými občany našeho státu bez rozdílu politické příslušnosti.

Pomozte skutky naplňovat prohlášení předsednictva ÚV ČSS z 21. srpna 1968.

Požadujte všemi prostředky okamžité stažení okupačních armád z naší vlasti.

Požadujte spolu s komunisty i ostatními občany mírů vlasti osvobození Inž. Černíka, Dubčeka, Smrkovského, dr. Kriegla, Císaře a odstranění internace prezidenta republiky, arm. generála Svobody.

Při výkonu veřejných funkcí respektujte jen řádně zvolené orgány našeho státu, Černíkovu vládu a Smrkovského parlament.

Podporujte stanovisko Severočeského KV KSČ.

Odmítněte jakékoliv zásobování a pomoc jednotkám okupačních armád.

Odhalujte všechny zrádce a kolaboranty.

Odmítněte štvavou a nepravdivou zprávu ilegální rozhlasové stanice Vltava, že představitelé Čs. strany socialistické jednotí s německými revanšisty.

Předsednictvo krajského výboru Čs. strany socialistické v Ústí nad Labem

VELVYSLANECTVÍ NDR SE DIVÍ — Dvoučlenná delegace NS měla odevzdat notu NS na velvyslanectví NDR v Praze, protestující proti přítomnosti vojsk NDR na území ČSSR. Zástupce velvyslanectví NDR se divil, že naše Národní shromáždění vůbec zasedá a že vojska NDR jsou u nás legálně, neboť byla pozvána. Na otázku, kdo je pozval, zástupce velvyslanectví NDR neodpověděl. Protest nepřijal.

Strana třetí:

Tři fotografie z Vinohradské třídy v Praze s touto legendou:

V PRAZE, na Vinohradské třídě, poblíž rozhlasu — mladí lidé zapálili tank a ničili výstroj vojáků uloženou na nákladních autech. Při tom došlo ke střelbě, při níž byl zraněn do nohy i fotoreportér francouzské agentury. Barikáda vytvořená našimi lidmi z aut a vozů pouliční dráhy byla tanky rozbita a rozježděna. Na snímcích, které pořídil St. Nápravník z Kadaně, je vandalské ničení vozů sovětskými tanky, dole je v pozadí hořící tank, zapálený mladými lidmi. Do akce museli zasáhnout i požárníci, kteří hasili požár jednoho domu. (lln)

a tyto další články:

Lenine, probuď se

To je nápis, který napsali včera večer lidé na chodníky a na budovu krajského výboru strany.

Komunismus, spjatý s jmény velkých humanistů, Marxe a Lenina vepsal kdysi do svého štítu vznešená hesla – svobodu, štěstí lidu, humanismus – rodil se a bojoval ve jménu lidství, proti zvůli a násilí. Za tyto ideály jsem jako milióny jiných mladých lidí kdysi vstupoval do strany. Boji za uskutečnění těchto ideálů jsme chtěli věnovat své síly, schopnosti a životy.

Ale to, co se stalo v naší zemi, nemá s komunismem nic společného. Je to bolestná a tragická fraška, popírající všechny zásady práva a morálky. Marx napsal při založení I. Internacionály, že jednou, za socialismu, budou mezi dělnickými státy a národy platit morální a etická pravidla humánních lidských vztahů. Kde jsou tyto vznešené ideály kde jsou všechna prohlášení o nezávislosti a vměšování? To, co se stalo, nemá nic společného s internacionalismem, socialismem, ale je to akt hrubé a svévolné velmocenské politiky.

Žádný skutečný komunista, který má čest v těle, který nezradil ideály humanismu, nemůže s tímto činem souhlasit.

Je výsměchem morálce, když Kolder, Bil'ak, Indra, právě ti, kteří tolikrát se vydávali za obhájce jednoty a zájmů strany a dělnické třídy, tuto stranu a tuto třídu hanebně zradili. Je výsměchem, že ti, kteří se povyšovali za hlavní obhájce jednoty strany, sami vytvořili zrádcovskou frakci, namířenou nejen proti legálnímu vedení strany, ale proti všem komunistům, proti celé straně.

Není jistě náhodou, že jsou to právě ti, kteří od ledna se nejednou pokoušeli torpedovat demokratický vývoj, že je mezi nimi Kolder, kterého jeho vlastní krajská organizace nezvolila jako delegáta sjezdu. Je poučné, že jsou to právě ti, kteří se museli obávat o své pozice. Právě proto se pokusili oddálit, nebo znemožnit svolání mimořádného sjezdu, právě proto kolaborují s okupanty.

Pod jejich vedením, pod okupační správou nemůže v této zemi legálně existovat žádná skutečná komunistická strana.

Právě proti straně, proti skutečným komunistům, kteří mají své kořeny v této zemi, kteří jsou nedílnou součástí našeho lidu, je okupace namířena. Obsazení ústředního výboru strany, internace legálních představitelů stranického vedení, je toho důkazem.

Komunisté se nikdy nemohou smířit s okupací, nikdy nebudou kolaborovat, nikdy neopustí pozici svébytné suverénní svobodné Československé socialistické republiky.

Pravda je na naší straně.

Pravda zvítězí.

JAROSLAV ZIMA

KE DNI

Pro pravý okamžik

Bican — i v této chvíli se u něj můžeme poučit. Opakuji myšlenku Eduarda Basse: Co se tomuto fotbalistovi zazlívalo, že se po hřišti prochází. Ale v ten pravý okamžik dovedl zasprintovat, dovedl se technickou fintou zbavit soupeře, který se nerozpakoval k fyzickému násilí v podobě faulu. A potom Bican vstřelil gól. Zvítězil.

Bass viděl v tomto Bicanově postupu výstižné zobrazení našeho vztahu k okupantům. Hledejme v něm poučení i v této chvíli.

Je osudem našeho národa, že je zrazován spojenci — před 30 lety to bylo: „Zvoní, zvoní zrady zvon — Či ruce ho rozhoupaly? Francie sladká, hrdý Albion — a my jsme je milovali." (Halas). Tehdy nás obsazovali Němci a jejich pomocníci, dnes Sověti a...

Je našim osudem, že nejsme romantický národ. Nejsme hrdinové, kteří bez rozmyslu kladou životy. Takoví bývali třeba Poláci, pokud jim šlo jen o svobodu svého národa, pokud nesloužili svým sousedním státům, které je tolikrát okupovaly, dělily se o ně a nad nimi panovaly. Jsme realisté Bicanova typu. Nechtějme být jiní.

Nemůžeme lámat vše okamžitě přes kolena. Ale můžeme dělat to, co je nám vlastní. Můžeme si své nejlepší síly, svou dovednost, svůj um, fortel a vše dobré schovat — pro příhodný okamžik. Pro tu chvíli, kdy mohutný bek proti nám se svým faulem nevystačí na naši kličku a rychlost a bicanovskou branku.

Můžou nám rabovat obchody. Ale ať nedostanou ani skývu bez toho, že se musí doponštět násilí na dveřích. Mohou nám krást vodu, ale ať jim nikdo nepodá sklenici, ať musí pít z dlaní, svých ošusá. Je nesmysl nechat se zastřelit, aby si vrah mohl pak vzít celý pecen chleba. Ale na dveřích přece v této chvíli nezáleží.

Ať v tisíci drobných detailech poznají, že je nikdo nezval. Ti, co je snad požádali, se sami vyškrtli z našeho národa. Nelíbí-li se jim v tom demokratickém socialismu, který jsme si my zvolili, mohou přece odejít. V široké Rusi se pro ně najde dostatek prostoru, aby se uživili a aby se cítili dobře ve společnosti, která je jim blízká.

Dovolávají se leninismu — ale skutečný marxismus a leninismus ví, že se revoluce nedá dovážet z ciziny (jako Bourboni v kočáře, říkali klasikové — jako osádky v tancích, říkáme mu).

Máme dobré zkušenosti z jedné okupace, abychom věděli, jak se chovat. Máme i zkušenost, že se našli přisluhovači. Ti mohou splnit svou funkci jen tenkrát, promluvíli veřejně. Budeme je znát. Ale teď, v této chvíli, si je můžeme jen zapamatovat a můžeme se k nim chovat stejně jako k okupantům.

Rozvahu přátelé. Rozvahu a nepodat ani prst. Nepromarňujme své životy ve chvíli, kdy nemáme šanci, aby to vedlo k vítězství. Pomáhejme si navzájem, pomáhejme zejména těm, kdo osobní bolestí znásobují těžké pocity z dneška. I tohle jsme dovedli za války.

Dnes můžeme drobnou prací přispět k tomu, že nic nebudou platné rozkazy, aby s námi okupační vojáci nediskutovali, aby se tvářili apaticky. Věříme, že i v nich zůstalo tolik z člověka, aby nevystačili s věčnou apatií. Všichni, kdo jsme chodili po válce do školy, musili jsme se naučit aspoň trochu rusky. Využijme toho teď stejně, jako využíváme rušiček proti protistátním vysílačkám typu Moldau. Rusky můžeme umět proto, abychom dali najevo své mínění. Ptá-li se vás někdo na cestu, nepomáhejme. Ať vidí, cítí, že jsou v cizí zemi. Zvykali jsme si léta jednat s nimi jako s přáteli, ale neslýchaný čin nás zbavil tohoto zvyku.

Neriskujme. Ale neudělejme o chlup víc, než nás donutí. V noci, když přijíždělo několik mladých mužů v dobré víře jim dělalo regulovčíky na křižovatce u ústeckého divadla. Bylo to dvě hodiny před tím, než jsme se dověděli, oč jde. Jak se nevyplatilo uno podání ruky. Teď víme, oč jde. Víme také ze své historie, jak se zachovat. Jde o jedno: nepropást ten pravý okamžik ke kličce. A dáme vítěznou branku. Hodáky se nedá vládnout žádnému národu — ani Vietnamcům, ale ani Čechům a Slovákům — ponímajeté, verstehen Sie...

JINDŘICH BERÁNEK

Tři z roku 1938 pět z roku 1968

Okupace! Pamatujete se na tu z roku 1938? Kdo se tenkrát dělil o naší republiku? Německo, Polsko a Maďarsko. Dne 21. srpna 1968 se k nim přidaly Bulharsko a Sovětský svaz. Ten Sovětský svaz, který nás v roce 1945 okupace zbavoval.

Hledáme logiku tohoto činu, která navždy poskvrnila přátelství mezi našimi národy a národy Sovětského svazu. Ale těžko hledat něco, co není. A snad onu logiku svého jednání neznají ani ti, kteří k nám přišli nevítáni. Jaká logika je třeba ve slovech sovětského generála, který v r. 1945 osvobozoval Prahu a dnes je velitelem okupačních vojsk v Plzni a který při jednání s představiteli tohoto města dne 21. srpna prohlásil: „Naším posláním je nevměšovat se do vašich záležitostí..."

Obsadí naší republiku, znemožní jednat legálně zvoleným vládním a jiným orgánům a nevměšují se přitom do našich vnitřních záležitostí!!! (jdk)

Bezohledné ničení

CHOMUTOV — Cesta, kterou sovětští okupanti přijíždějí na Chomutovsko, bude dlouho poznamenána jejich násilným vpádem. Místy jsou poškozeny silnice a jejich okolí. Dlouho však bude na sovětský tank vzpomínat pan Jaroslav Hamouz, který

VELKÉ NÁPISY v češtině, ruštině a němčině lemují ulice v Komořanech. Je na nich velmi zřetelně napsáno: Stojíme pevně za Dubčekem a Okupanti jděte domů. Včera se také objevil nápis Hanba zrádcům!

bydlí v Chomutově na třídě SČSP. Ve středu ráno mu tank těžce poškodil jeho rodinný domek. Byl jsem se tam podívat. Majitel už byl klidný. Pracovali tam zedníci. „Byl to mžik" řekl mi, „než jsem vyběhl, viděl jsem tank už jen odjíždět."

Manželé Hamouzovi měli štěstí, že nespali v přízemí. Zatímco sovětská vojska projížděla nevšímavě kolem, začali pracovníci MěstNV organizovat pomoc. Hned dopoledne začali pracovníci OSP domek opravovat. Paní Hamouzová se zhroutila, protože byla postižena srdečním záchvatem. Je v lékařské péči.

„Všechna čest funkcionářům MěstNV a OSP," říká vděčně pan Hamouz.

A sovětští důstojníci se ani neomluvili. (hz)

Právo musí zvítězit!

S podivem jsme vyslechli z vysílačky Vltava, nezákonné a samozvané stanice, že blíže nejmenovaná skupina představitelů NS, vlády a ÚV KSČ požádala o pomoc cizí armády, dokonce jménem československého lidu. Argumentace je až příliš průhledná.

Především: nikdy a za žádných okolností nemá právo jakákoliv skupina žádat o pomoc. I kdyby byli mezi nimi poslanci NS a členové ÚV KSČ, mohou být názory takovéto skupiny nejvýše soukromými názory. Máme republiku se svojí ústavou a zákonnými orgány — Národním shromážděním, presidentem republiky a vládou. Nikdo z těchto ústavních orgánů, představitelů čs. lidu, prokazatelně vojska nezval.

Jestliže Sovětský svaz, NDR, Bulharsko, Polsko a Maďarsko uznaly naší vládu i presidenta, musí podle platných mezinárodních norem jednat především s nimi. Místo toho tyto orgány blokují, presidentovi brání v pohybu a nedbají prohlášení naší zákonné vlády, aby okamžitě a neprodleně opustili naši republiku.

Jaké metody to chtějí zavádět? Sami přece prohlašovali, že odmítají anarchii, tvrzenou před bratislavským jednáním. Obviňovali nás z ní před bratislavským jednáním, sami se přesvědčili, že ústavní orgány u nás fungují a že mají bezvýhradnou podporu všeho čs. lidu. Proč nyní zcela naše ústavní orgány ignorují? Ve vysílání Vltavy dokonce tvrdili, že nás přišli osvobodit jako v roce 1945. Od čeho a od koho? Od nás samých?

Porušení mezinárodního práva, jakého jsme svědky, nemá obdoby v novodobé historii lidstva. Jsme a zůstanem ústavní republikou. Státem, kde nejvyšším orgánem je Národní shromáždění, státem, jehož představitelem je president a zákonná vláda. Nenecháme si vnutit jakoukoliv samozvanou skupinku. Nemůžeme a nechceme poslouchat nikoho jiného než svojí vládu.

JUDr. A. HERRMANN

Bratrozrada

Bratra si člověk nevybírá, s tím se rodí. Také Josef Kolder, který pracuje na Dole Československé lidové armády, nemůže za to, že jeho bratr Drahomír Kolder se propůjčil k hanebným záměrům okupantů. Stojí tedy oba proti sobě, každý na jiném břehu. Josef s havíři Ostravska za Dubčekem a ústavními orgány republiky, Drahomír za tanky a ideologii, která byla v posledních dnech prokleta většinou poctivých lidí u nás i za hranicemi. Josef Kolder nemusel říci jediné slovo a přece všichni cítili, že svým vystoupením v dosud svobodném vysílači Československé televize odsoudil bratrozradu. Stanovisko ostravských havířů z Dolu Čs. lidové armády bylo více než přesvědčivým důkazem. (lk)

Tak nám oplatili

Když jsme připravovali tyto noviny, přišel mezi nás čtyřiašedesátiletý Karel Vlasák z Kr. Března.

„Když mi bylo osmnáct, tak jsme stávkovali na Kladně pod heslem: NEPONESEM KULOMETY NA SOVĚTY. Takhle nám oplatili!"

Kdo spočítá tyhle ztráty? Dopustili se jich ti, kdo pozvali a poslali armádu státu, který býval jediný socialistický na světě.

(bek)

ZA TĚM, KDO NEZBRANILI

● **LIBERECKO:** Je jednotné. Za Svobodu, Dubčeka, Černíka, Smrkovského se do 10. hodin dne 22. srpna postavilo 40.000 občanů. Připojili své podpisy na podpisové archy.

● **VOJÁCI z Bohosudova:** „Z lidu jsme vyšli, lidu přísahali a jenom svobodnému československému lidu sloužíme a budeme sloužit i nadále. Nikdy se nepropůjčíme ke kolaboraci s okupanty. Zbraně jsou v našich rukách a v nich i zůstanou."

● **DIANA DĚČÍN:** Zastavují výroku dodávek do Sovětského svazu do té doby, dokud okupanti neopustí území naší republiky.

● **Elektrárny Komořany a Ervěnice:** Vyzývají k bojkotu kolaborantů a prohlašují, že zajistí jakoukoliv možnost dodávky elektrické energie svobodnému vysílání Československa.

● **STAP Vilémov:** Odsuzují věrolomné prohlášení, že vojska Varšavské smlouvy přišla na výzvu naší vlády a strany, když prvním aktem těchto okupačních sil je izolace naší legální vlády a představitelů KSČ v čele se soudruhem Dubčekem. Žádají volnost pro ty, kterým věří.

● **RADA SKNV:** Jednoznačně se budo řídit pouze pokyny naší legální vlády.

● **TEPLICE:** Před OV ČSM v Teplicích stojí od středy stolek s archy, na kterých se občané podepisují, aby vyjádřili svůj nesouhlas s obsazením naší země. Shromáždilo se tam již přes 12 tisíc podpisů od rána dne 22. srpna.

● **Interiér Kvadratice u Cvikova:** „Žádáme okamžité propuštění z internace těch, kterým uvěříme".

● **Montážníci CHEPOS BRNO, tě. v ústecké Chemičce:** „Žádáme okamžité odvolání okupačních vojsk z území suverenního ČSSR. Pořádek a klid si dovedeme udělat sami".

● **Děčínské strojírny:** „Nikdy se nesmíříme s hrubou okupací, nikdy neodpustíme kolaborantům. Čekají nás ještě těžké dny. I v nich si chceme zachovat rovnou páteř, hrdost a čest, aby nás v hanbě neproklínaly naše děti".

● **Ústecká chemička:** „Ať se stane cokoliv, uznáváme jen všechny naše legální orgány, státní i stranické, které byly řádně zvoleny. V případě nějakých změn přísně dodržujeme taktiku pasivní resistence. Vyzýváme k bojkotu vzniklé frakční skupiny a všech těch, kteří by je podporovali".

● **Totex Chrastava:** „Odsuzujeme jednání pěti socialistických států a okupaci našeho území považujeme za nezákonnou";

● **Severočeský průmysl kamene, Liberec:** „Důrazně žádáme okamžité zrušení internace zvolených představitelů strany a vlády ČSSR, Dubčeka, ing. Černíka, Smrkovského, dr. Císaře, dr. Kriegla a dalších".

● **Příslušníci cikánské národnosti v Ústí n. L.:** Důvěrnou podporu L. Svobodovi, A. Dubčekovi, O. Černíkovi, jsme ochotni bránit vlast.

● **Občané Matého Března:** „Odmítáme kategoricky okupaci a žádáme, aby cizí vojska neprodleně opustila naší vlast. Chceme si sami v naší zemi vládnout a hospodařit.

● **9.000 zaměstnanců n. p. Inženýrské a průmyslové stavby v Praze Vršovicích a 160 zaměstnanců Počerutické stanice Ústavu racionalizace ve stavebnictví:** „Stojíme pevně za zákonitými představiteli našeho státu".

● **Občané obce Krupky u Chomutova:** Odsuzují jednomyslně neoprávněné obsazení naší vlasti a žádají okamžitý odchod okupačních vojsk.

● **Občané Matého Března:** „Odmítáme kategoricky okupaci a žádáme, aby cizí vojska neprodleně opustila naší vlast. Chceme si sami v naší zemi vládnout a hospodařit.

● **Občanský výbor Autoklubu ČSSR severní Čechy:** „Motoristé, pohybujíce při zprostředkování informací, přemísťování telekomunikačních sdělovacích prostředků".

● **Občané ze Stráže nad Nisou:** Podporují ústřední výbor KSČ v čele se soudruhem Dubčekem a vládu republiky v čele se soudruhem Černíkem. Odsuzují jednání kolaborantů a zrádců naší vlasti — skupinu Biľak, Kolder, Indra a další.

Usnesení československé vlády a tyto další články:

Ze zpráv Čs. rozhlasu

Včera v 16 hod. vysílal čs. legální rozhlas, že podle sdělení ministerstva národní obrany mělo vydat Spojené velení armád Varšavské smlouvy rozkaz, podle něhož:

1) mají armády opustit prostory, kde jsou čsl. vojska a nedopustit pokusy odzbrojovat čsl. armádu,

2) vyklidit zcela malá místa a obce,

3) ve velkých městech se umístit v parcích, aby nebyla rušena doprava,

4) neblokovat sídla stranických orgánů a státních orgánů,

5) umožnit, aby banky vydávaly peníze,

6) zajistit zásobování vlastními prostředky,

7) vyžádat si účet za způsobené škody, který bude zaplacen.

Nedovolujeme si tuto zprávu komentovat. Na požadavku odchodu cizích vojsk by se však tím nic nemělo měnit!!!

7 SVOBODNÝCH VYSÍLAČŮ

Včera večer vysílalo na území ČSSR 7 svobodných legálních vysílačů. Okupantům se podařilo odhalit v Praze jedno stanoviště pracovníků rozhlasu. Svobodné slovo však bylo slyšet z Prahy dál. Stejně jako z našeho krajského města.

NEVYDALI ZBRANĚ

Chomutovské studio rozhlasu po drátě vysílá i na středních vlnách (195,5 m, 1545 khz) vysílalo vyprávění velitele chomutovské posádky, majora Ladislava Záchvěje, o jeho prvním setkání se sovětskými důstojníky, když okupovali Chomutovsko. Odmítl s nimi jednat, když namířili zbraně transportérů a tanků do prostoru kasáren. Teprve pak tanky odjely z dostřelu. Řekl, že vojáci zbraně okupantům nevydají. Nováčkové požádali, aby urychleně mohli splnit vojenskou přísahu, a tak plnit svou občanskou povinnost československého vojáka. (hz)

OKUPANTI ODTÁHLI

Jak oznámilo ústecké studio Čs. rozhlasu, včera v 18,15 hod. odtáhli sovětští okupační jednotky z děčínského zámku a stáhly se mimo město.

CEAUŠESCU: TRAGICKÁ CHYBA

Rumunský premiér Ceaušescu označil okupaci ČSSR za tragickou chybu s vážnými následky pro budoucnost socialismu. V Bukurešti od včerejšího rána zasedá parlament.

500 TANKŮ V PRAZE

Podle včerejších zpráv svobodného vysílání Čs. rozhlasu se v současné době nachází v Praze 500 sovětských tanků. Počet okupačních jednotek v ČSSR se má zvýšit na 250.000.

Vedoucí československé delegace ve výboru 18 států pro odzbrojení, Tomáš Lahoda, obvinil na včerejší schůzi Sovětský svaz a jeho spojence za vměšování do záležitostí ČSSR. Před zahájením schůze tlumočila většina delegací československé delegaci své sympatie. Delegáti okupantských zemí měli námitky, že předčítání prohlášení na konferenci o odzbrojení by mohlo působit rušivě na práci ženevského výboru. Delegáti Brazílie, V. Británie, Spojených států a Itálie tlumočili stanovisko svých vlád k okupaci Československa.

Prohlášení O. Šika

Náměstek předsedy vlády prof. Šik, ministr zahraničí Dr. Jiří Hájek, místopředseda vlády Dr. Gustav Husák a člen vlády Š. Gašparik prohlásili podle tiskové agentury AFP, že si i mimo území ČSSR ponechávají své vládní funkce. (Jak známo, byli tito soudruzi na dovolené v Jugoslávii).

Vlajky na půl žerdi

Včera jsme měli možnost vidět v ústeckých ulicích na některých budovách čs. státní vlajky stažené na půl žerdi nebo se smutečními stuhami. Domníváme se, že je to důstojný způsob, jak vyjádřit smutek a tragédii nad událostmi, ke kterým vlivem okupace ČSSR došlo. Stejně tak oceňujeme činy těch řidičů, kteří ozdobili svá vozidla státními vlajkami. Myslíme si, že je to čin, který vyjadřuje přesvědčení a odhodlání nás všech, že na našem území budou vždy v budoucnu svobodně vlát čs. státní vlajka — symbol naší národní suverenity. (cj)

Mysleli, že jsou v NSR

Včera byla vytištěna zvláštní vydání okresních novin Lounska a Litoměřicka.

Z litoměřického Proudu jsme převzali tuto zajímavou zprávu:

Podle informací, kte[rých] [do]šly během včerejší[ho] [dn]e zdá, že jsou okupačn[í] [je]dnotky dezorientovány a špatně informovány jak o polednovém dění u nás, o čemž se není třeba ani přesvědčovat, ale mají i zcela odlišné a protichůdné odpovědi na to, zda vědí, kde vlastně jsou. Někteří vojáci se „domnívají", že jsou na území západního Německa (???).

Poraněná křídla

Pokud přichází jakékoliv upozornění na blížící se nové kolony okupantů, šíří se nová vlna aktivity, především mladých. Jakmile se podobná zpráva rozšířila v Litoměřicích, chopili se mladí lidé opět kbelíků a ustlovně psali na kdejakou zeď nová a nová hesla, zvláště rusky. A vůbec všude jsou mladí lidé, píší hesla také na vozovky, rozdávají letáky s výzvou k odchodu okupantů, vyzdobují auta praporky. Jsou současně i hlídkami národních výborů. Jeli jsme včera na Děčín a potom na Velké Březno, kde jsme v Jakubech narazili nikoli na první ničivou spoušť našich „velkých bratrů". Spíš však teď ten převrácený tank v hluboké strouze, na němž si děti hrály, symbolicky vyjadřoval, kam všechny tyto zbraně patří. Viděl jsem plakat dospělé, staré mámy, starého tátu (při stávce v Povrlech), ale viděl jsem plakat i děti při zvucích naší hymny — a věřte, to je nad cokoli otřesnější.

Na naší trase jsou další hlídky kluků a děvčat — děvčata malují žlutou barvou hesla. Chlapci jsou v roli strážců. „Kolik jelo dnes okupantských aut? Dopoledne projel jen jeden gazík, ale tenhle se otočil a jel nazpět do Děčína!" — Určitě? — „Určitě, nic nepropásnem!"

Ne, my jsme neučili naše děti nenávidět Sovětský svaz. Co se však stalo, je silnější než slova, a co se stalo — hanebnou skvrnou, otřásající silně především mladé, silně vnímající ještě dětské duše.

JOSEF LINKA

V kamenolomu v Prackovicích vyjádřil kapitán sovětské armády upřímnou lítost, když zjistil, kde se nachází a oč vlastně jde. Při rozmluvě se sovětskými vojáky v Radovesicích bylo zjištěno, že vůbec nevědí, že se nacházejí na území ČSSR a byli v domnění, že jsou na manévrech. To, že jede domů, jak bylo řečeno, tvrdil voják-tankista, který stál se svým tankem na hlídce u mostu přes Labe v Litoměřicích. Nakonec se rozplakal. Nebyl prý již dlouho doma, těšil se.

Rodiče, nemějte obavy

Okresní odborová rada v Jindřichově Hradci vyrozumívá rodiče z okresu Chomutov, Most a též Znojmo, jejichž děti jsou v letních táborech ROH v okrese Jindřichův Hradec, na Janově u Starého Hobzí, Struhy u Kunžáku, Cimer u Nové Bystřice a Kostky u Chlumu u Třeboně, Radov u Stráže nad Nežárkou, že vzniklá situace nijak neohrožuje provoz letních táborů.

OOR s vedoucími těchto táborů učiní vše pro jejich normální provoz, a to jak po stránce bezpečnosti, tak i po stránce zásobování.

☆

Studenti střední ekonomické školy v Jablonci a jejich kamarádi ze SVVŠ v Chotiněvsi, kteří jsou právě na chmelové brigádě v Libčicích u Litoměřic, oznamují svým rodičům, příbuzným a milým, že o ně nemusí mít strach. V obci je úplný klid a o brigádníky je dobře postaráno. (joc)

Severní Čech ocenil postoj předsednictva SKV KSČ

25

Včera dopoledne zasedalo v Ústí nad Labem rozšířené plénum krajského výboru KSČ, kterého se zúčastnili delegáti ze všech okresů.

Členové předsednictva informovali plénum o dosavadním postupu vedení krajské organizace od okamžiku, kdy byl Severočeský kraj obsazen vojsky Varšavské smlouvy. Od té doby vydalo předsednictvo tři prohlášení, ve kterých se staví za vedení strany a státu reprezentované Svobodou, Kriegelem, Dubčekem, Smrkovským, rozhodně odsuzuje obsazení Československa vojsky Varšavské smlouvy a žádá jejich okamžitý odchod. V posledních z nich upozorňuje na tendence dosud nejmenované skupiny členů ÚV KSČ kolaborovat s okupanty. Od těchto postojů se kategoricky distancovalo. Za toto stanovisko se staví vedení KV v Hradci Králové, a Městský výbor KSČ v Praze.

Plénum konstatovalo, že tato stanoviska předsednictva vyjadřují postoje všeho lidu našeho kraje — komunistů i bezpartijních, o čemž svědčí ohlasy, s jakým se setkávají na závodech a v místech.

Za stanoviska předsednictva SKV KSČ se staví všechny okresní výbory KSČ v Severočeském kraji. Vydávají obdobná prohlášení.

Rozšířené plénum SKV KSČ se se stanovisky předsednictva plně ztotožnilo. Jeho členové prohlásili, že odsuzují jakékoli tendence kolaborovat s okupanty.

V závěru svého jednání členové SKV KSČ přijali jednomyslně výzvu ke generální stávce.

Jak vyplynulo z diskuse na některých závodech v kraji už zahájily činnost stávkové výbory.

Na závěr zasedání informoval přítomné tajemník SKV KSČ soudruh Srba o výsledcích rozhovoru s vojenským velitelem města Varšavských vojsk, odkud právě přišel. Sovětský velitel prý tvrdil, že oni jsou vojáci a plní rozkazy své vlády, avšak její postoj že vyplývá z přání „představitelů" KSČ, kteří je požádali o vojenskou pomoc. Soudruh Srba mu sdělil, že tuto skupinku lidí za představitele strany neuznáváme. Další požadavek sovětský velitel formuloval jako prosbu: aby prý byly zakončeny „výpady" v našem rozhlase proti okupačním jednotkám. Nato dostal odpověď, že u nás stále existuje uzákoněná svoboda tisku a svoboda projevu a proto nebude rozhlas z naší strany umlčován. Další prosba sovětského velitele: nechtěli, aby vzniklo zbytečné krveprolití, k čemuž by mohlo dojít, kdyby byli ve svých pozicích mimo území krajského města napadeni. Z prostoru, kde jsou, nechtějí odejít, ale chtějí zabránit, aby tam nevznikaly žádné skupiny lidí. V tomto směru jsou také přítomní účastníci aktivu přesvědčeni, že podobné akce, jako by byly organizovaný výpady proti okupační posádce v její rezervaci, by současné situaci neprospělo.

Také delegace z Vladimíru, která dlí v těchto dnech na návštěvě v našem kraji, na vlastní žádost odjela do tábora k sovětským jednotkám. Plénum SKV KSČ na návrh jedné členky vyslovilo hluboký dík a obdiv pracovníkům ústeckého rozhlasu a Průboje. V závěru bylo rozšířeno předsednictvo SKV KSČ o dva soudruhy a soudružku z ústeckého okresu a soudruha z Děčína, aby mohlo ještě operativněji zvládnout dnešní náročné úkoly.

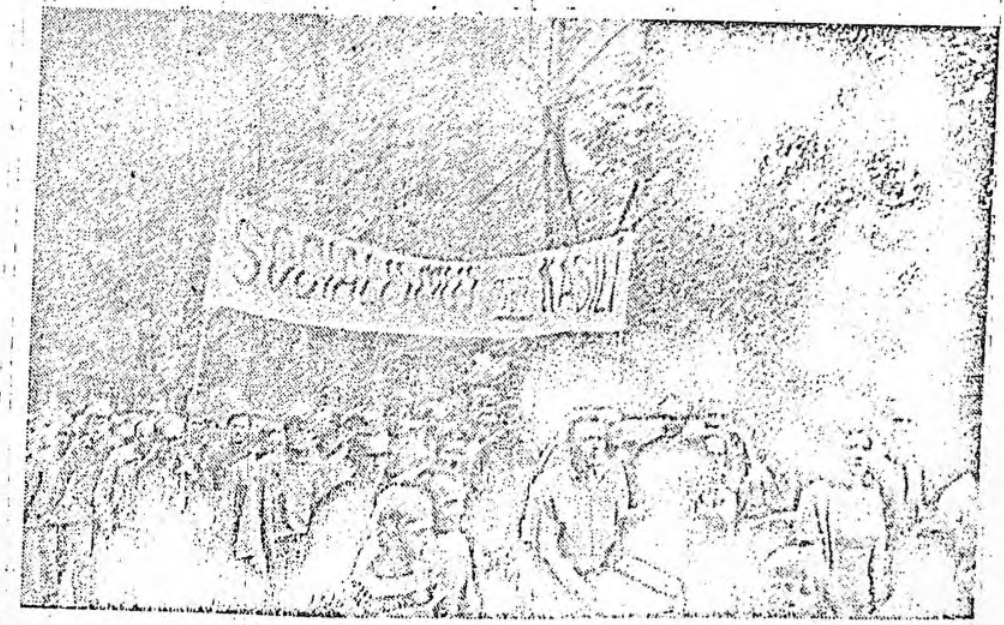

Názor transparentů je stanoviskem nás všech, kteří jsme včera stávkovali. Snímek MIROSLAVA KUCHTY byl pořízen v Litoměřicích, odkud nám ho společně s dalšími dodali z OV ČSM Litoměřice. Prý bylo lidí mnohem víc než na 1. máje.

Svět k ČSSR

☆ Dánská vláda vydala prohlášení, v němž vyjadřuje znepokojení nad intervencí v ČSSR. Označuje tento fakt za tragedii.

☆ Francouzské rozhlasové stanice neustále vysílají zprávy z okupovaného Československa.

☆ Příslušníci Čs. armády, dílčí v Maďarsku, žádají zachování suverenity ČSSR a umožnění výkonu ústavních funkcí.

☆ Čs. vojenská mise v Berlíně odsuzuje obsazení ČSSR a staví se za prohlášení předsednictva ÚV KSČ a vlády, vyzývající k odchodu cizích vojsk.

☆ Na řadě míst se konaly demonstrace, žádající odchod interventů z Československa. Orgán KS Velké Británie Morning Star odsuzuje jednoznačně vojenskou intervenci a podotýká, že rozdílné názory mezi komunistickými stranami mají být řešeny diskusí. Intervenci odsoudila také Liga mladých komunistů, britská odborová ústředna vypověděla styky s odborovými svazy států Varšavské smlouvy, které intervenují vojensky v ČSSR a zrušila pozvání představitelů sovětských odborů.

☆ Podle ČTK sledoje papež Pavel VI. pečlivě všechny informace o Československu. Dnes v deset hodin dopoledne požádal pilot letadla, v němž cestuje papež do Bogoty, informace, zřejmě pro papeže.

☆ Čínský tisk a rozhlas neoznámil o událostech v ČSSR zatím nic.

☆ Britská vláda se na žádost předsedy vlády Harolda Wilsona sešla včetně ministra národní obrany, aby jednala o událostech v ČSSR.

☆ Švédská vláda zaslala Sovětskému svazu ostrou nótu, protestující proti okupaci ČSSR.

☆ Vyzdobené Helsinky, připravené na sjezd Komunistické strany Finska, zažily první akt nesouhlasu s okupací ČSSR. Všechny rudé vlajky občanů Helsink strhali.

☆ Švýcarsko označilo okupaci Československa za podlý zločin.

☆ V Tokiu a Helsinkách jsou velké demonstrace, policie musí chránit velvyslanectví SSSR.

☆ Na včerejší odpoledne byl svolán ÚV Svazu komunistů Jugoslávie a jugoslávskými odbory do Bělehradu velký mítink. Ve středu večer na svém zasedání předsednictvo ÚV SKJ okupaci ČSSR ostře odsoudilo.

☆ Generální tajemník italské komunistické strany L. Longo se sešel s generálním tajemníkem Francouzské komunistické strany. Budou jednat o situaci v Československu.

☆ Sraz sudetoněmeckého landsmanschaftu, který se měl konat v NSR v blízkosti našich hranic v městě Schirnding; byl odvolán.

☆ Japonská vláda oficiálně odsoudila vládu SSSR za okupaci Československa.

☆ Ve Washingtonu jsou chmurně hodnoceny vyhlídky na jednání se Sovětským svazem o raketovém odzbrojení. Všeobecně se soudí, že krok SSSR — okupace Československa — bude mít i neblahý vliv na možnost skončení války ve Vietnamu.

☆ Komunistická strana Austrálie ostře odsoudila sovětské komunisty za okupaci Československa. Žádá, aby okupační vojska okamžitě z Československa odešla a soudí, že čin sovětských komunistů způsobil věci socialismu nesmírné škody.

Jugoslávcům nedovolen vstup

Jugoslávským novinářům tiskové agentury TANJUG nebyl dovolen vstup do ČSSR. Museli se vrátit do Budapešti. Rovněž vídeňskému zpravodaji agentury TANJUG nebyl dovolen vstup na území ČSSR, přestože měl doklady v pořádku.

Z Mostecka

Včera se sešli na mimořádném plenárním zasedání poslanci ONV. Nebudou sloužit jiné vládě než Černíkově. V případě ustavení loutkové vlády složí poslanci Mostecka své funkce.

Z diskuse na plenárním zasedání vyjímáme několik vět z příspěvků tří soudruhů.

Podplukovník Beran: Naše mostecká posádka je připravena být kdykoliv nasazena a nevydat zbraně.

Učitel Blecha: Včera měly naše děti možnost dívat se. Už nikdy je nebudeme učit v občanské výchově nepravdu.

Josef Štika: Vyzývám všechny občany, kteří jsou držiteli vyznamenání našich včerejších spojenců, aby je vrátili. Já sám to udělám.

Zdravotní stav řidiče autobusu Seiferta z Mostu, který se srazil s okupantským tankem, je již uspokojivý. Všichni řidiči veřejných dopravních prostředků, kteří v této souvislosti nechtěli nastoupit do práce, již běžně zabezpečují přepravu lidí.

Desatero obyčejného občana, zveřejněné v Průboji a rozmnožené na malých letáčcích, se stalo tichou přísahou obyvatel Mostu, kteří přišli v průběhu generální stávky na Mírové náměstí.

Desítky těžkých vozidel Báňských staveb projížděly Mostem za neustálého houkání na důkaz odporu proti banebné okupaci.

Okresní výbor strany vydává v pravidelných intervalech letáky, v nichž informuje občany okresu vždy o nejnovější kritické situaci.

Okresní noviny Rozvoj vycházejí ve zvláštním vydání, po celý den vysílá zvláštní zprávy také okresní rádio Most. (rs)

FALEŠNÉ POUKÁZKY NA POHONNÉ HMOTY — Podle upozornění jednoho důstojníka z žatecké posádky docházejí k vojenským posádkám zástupci okupačních vojsk s falešnými poukázkami na pohonné hmoty. Nenechte se zmást, soudruzi v posádkách, nedávejte okupantům ani krůpěj benzínu či nafty.

OLYMPIJSKÝ VÝBOR JEDNÁ — Jak včera oznámila legální rozhlasová stanice Čs. rozhlasu, jedná Mezinárodní olympijský výbor o tom, zda mají sportovci SSSR, NDR, Maďarska, Polska a Bulharska právo účastnit se blížících olympijských hrách v Mexiku. Agrese těchto zemí na československém území je totiž v rozporu s mírovou olympijskou myšlenkou.

TĚLOVÝCHOVA UPOZORŇUJE — Vzhledem k současným vážným událostem ve veřejném a politickém životě upozorňuje oblastní sportžní komise kopané a některé okresní sekce (např. Ústí nad Labem), že se mistrovské soutěže až do odvolání nehrají.

ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!

PRŮBOJ

Neděle 25. srpna 1968 ○ roč. 20. č. 235 PNS 58 ○ cena 40 hal.

PRŮBOJ – 25. SRPNA 1968

Čtyřstránkové vydání obvyklého novinového formátu.

Strana první:

Kromě fotografie zobrazující kříž s roztrhanou československou vlajkou, Rozkazu ministra vnitra, jsou zde otištěny tyto další články:

PROVOLÁNÍ
předsednictva SKV KSČ

Občané!

Končí čtvrtý den okupace. Podívejme se na dosavadní výsledky našeho odporu. Okupantům se nepodařilo rychle realizovat původní záměry. Kolaborantům se nepodařilo sestavit novou vládu. Nikdo jim nechce sloužit. Zatím vítězí naše zbraně – rozvaha a bdělost. Vítězíme semknutostí.

Vytrvejte v dosavadních formách boje. Likvidujte sami jakékoliv pokusy některých lidí o anarchii a živelnost, nabádání k násilným činům. Nedopusťte, aby tyto pokusy likvidovali okupanti. Byli by to pro ně tolik potřebné, dodatečné důvody k obhajobě okupace. Udržujme si pořádek sami mezi sebou. Bojujme proti fámám a provokacím, ověřujme si každou informaci.

Doba si však vyžaduje pružnou taktiku a pohotové reakce. Nedejte se ukolébat dosavadní nečinností okupačních útvarů v některých místech našeho kraje. Hrozba zbraní je vážná. Jsou sice jisté stopy demoralizace a kolísavosti v řadách okupačních vojáků, ale není vyloučena jejich výměna novými, čerstvými vojsky. Za takové situace by nám nepomohla hesla o fašistech, hákové kříže a šibenice. To, co se nepodařilo dostat do vědomí širších sledů okupačních vojsk, by mohlo utvrdit nová vojska v jejich mínění, že jdou bojovat proti kontrarevoluci.

Malujte hesla vyjadřující naše požadavky a naše ideje. Hesla o socialismu, svobodě, rovnoprávnosti národů. Přesvědčujte. Hesla naše, tradiční a vtipná. I vtip je naší zbraní.

Volte nové účinné formy pomoci našim orgánům. Sledování a hlášení čísel podezřelých aut není vždy účinné a může být i věcí provokace. Kolaboranti mohou přece libovolně čísla aut měnit. Došlo již k několika přehmatům. Bylo ubližováno nevinným lidem. Jako podezřelá byla hlášena i auta, která dopravovala na různá místa naše vlastní pracovníky.

Chraňte naše lidi, chraňte veřejné činitele. Všímejte si neznámých lidí ve vašich ulicích, kteří prohlížejí jmenovky na dveřích, zvoncích, kteří se vyptávají. Nepodávejte jim žádné informace. Spolupracujte přitom s příslušníky Veřejné bezpečnosti.

Okupantům v ničem neustupujeme, ale považujeme za nutné být s nimi občas v dotyku. Požadujeme totiž, aby okupační vojska dodržovala rozkaz rady ministrů SSSR a ostatních zemí a velitele okupačních vojsk gen. Pavlovského, nevměšovat se do našich vnitřních záležitostí – neodzbrojovat naše útvary – zásobovat se z vlastních zdrojů apod.

Nepodléhejte únavě, buďte bděli, rozvážní, obezřetní.

Buďme jednotní. Vydržme. – Naše věc je spravedlivá, zvítězí!

PŘEDSEDNICTVO SKV KSČ

24. VIII. 1968 – 17.15 hod.

Svět o nás ví

Prostřednictvím Skloexportu odcházejí protestní rezoluce obchodním partnerům okupantských zemí. Byli informováni také všichni významní zákazníci Skloexportu v ostatních zemí světa zcela ve smyslu prohlášení řádně zvolených oficiálních představitelů. Skloexport již také přijal první informace, ve kterých zahraniční partneři vyjadřují politování nad nezákonnou okupací ČSSR.

70.000 Jugoslávců manifestovalo

Svůj odpor proti okupaci ČSSR projevili obyvatelé Nového Sadu na manifestaci, které se včera večer zúčastnilo 70.000 lidí. Na shromáždění promluvil představitel Svazu komunistů Jugoslávie.

Jednání v Moskvě pokračují

Svobodný vysílač Praha přinesl včera večer zprávu vlády, že jednání v Moskvě neskončilo, má v něm být pokračováno dnes.

VÝZVA LIDOVÝM MILICÍM

Důležitá výzva a upozornění pro všechny orgány milicí na celém území Československa:

Vzhledem k tomu, že ochranu pořádku na našich závodech považujeme za vnitřní věc dělnické třídy a proto aby Lidových milicí nebylo zneužito proti pracujícím, vydává předsednictvo ústředního výboru Komunistické strany Československa a Hlavní štáb Lidových milicí následující pokyny:

1. Proveďte ihned opatření, pokud ještě nebyla uskutečněna, pro signál Únor. Úkoly plňte zatím v civilu.

2. Zrušte všechna dosavadní hesla, protože jimi disponují nejen československé orgány.

3. Udržujte nepřetržitě těsný styk se svými stranickými organizacemi a plňte jedině jimi vydávané pokyny. Tyto pokyny všem orgánům Lidových milicí po celém území ČSSR vydalo předsednictvo ústředního výboru KSČ a Hlavní štáb Lidových milicí.

Kolaboranti STB známi

Vysílač ÚV KSČ oznámil: Přestože informace získával velmi těžce, nevyloučil možnost menších omylů s tím, že v takovém případě mohou jmenovaní příslušníci Státní bezpečnosti, budou-li neprávem obviněni, svým dalším chováním prokázat opak. Sbor Čs. státní bezpečnosti se v současné době diferencuje a vystupují v něm kolaborantští i vlastenečtí pracovníci. Mezi kolaborantskými příslušníky jsou: Molnár, Sladký, Erben, Pešek, Jirovský, Hovorka, Macháček, Vokurka a někteří další pracovníci propuštění za ministra Pavla. Jde zejména o Housku, Vokra a Říhu, kteří nyní podle údajů vysílače ÚV KSČ v Praze pronásledují zejména své kolegy ze Státní bezpečnosti. V současné době je pražská krajská správa Státní bezpečnosti v rukou Erbena, Peška a Jirovského, kteří jsou kolaboranti. Tito lidé sestavili zatýkající skupinu v čele s Macháčkem a Vokurkou. Byly připraveny seznamy kulturních pracovníků, kteří mají být zatčeni. Státní bezpečnost navštívila redakci časopisu Reportér, avšak většina redaktorů byla už v bezpečí. A v redakci bylo jenom málo lidí.

Vysílač ÚV KSČ dále odkazoval, že někteří příslušníci Státní bezpečnosti byli záměrně mylně informováni o tom, že k okupaci Československa došlo se souhlasem soudruhů Dubčeka a Černíka. O místopředsedovi vlády Šikovi a ministru zahraničí Hájkovi byly podány příslušníkům Bezpečnosti mylné informace v tom smyslu, že prý tito lidé na své cestě v Jugoslávii navazovali kontakty se Západem a že intervence byla nutná.

Myšlenky nelze zardousit

Spisovatel J. Procházka přednesl ve včerejším večerním vysílání svobodné Čs. televize Praha výzvu Svazu čs. spisovatelů.

Okupace ČSSR ze strany SSSR a ostatních států Varšavské smlouvy je v něm označena za čin fašistického charakteru. Spisovatelé prohlašují, že myšlenky nelze zardousit, ani zavřít do kriminálů.

Spisovatelé žádají, aby byli povoláni k odpovědnosti iniciátoři agrese — Brežněv, Kosygin, Podgornij, Kadár, Gomulka, Živkov, Ulbricht, kteří se projevili jako novodobí křižáci.

Svaz čs. spisovatelů se obrací na intelektuály celého světa: zrušte kulturní dohody se státy, které se dopustily agrese vůči ČSSR, přestaňte promítat jejich filmy, hrát divadelní hry, rozšiřovat tisk!

Kde jsou okupační jednotky

Odhaduje se, že v naší republice je okupační armády v síle asi dvou tankových armád, což znamená asi 200 000 až 250 000 mužů. Vzhledem k pohybům vojsk ovšem tyto údaje mohou rychle zastarat a změnit se.

V našem kraji jsou převážně sovětské jednotky. Pouze na Jablonecku a Frýdlantsku přejížděly jednotky polské.

Největší seskupení okupačních vojsk v našem kraji je západně od Lovosic v okolí Milešovky, západně od okraje Mostu. Větší seskupení v hodnotě asi tankového svazku je jižně od Kadaně.

Jinak v některých okupovaných městech jsou ustavena velitelství, která mají ke své ochraně menší motostřelecké a tankové jednotky. To se týká měst Děčín, Česká Lípa, Litoměřice, Ústí nad Labem, Teplice, Most, Louny, Chomutov a Česká Kamenice.

Vcelku lze říci, že okupantská vojska uposlechla rozkazu svého velitele gen. Pavlovského a jsou mimo města nebo na jejich okrajích. V posádkových objektech naší armády okupantská vojska nejsou, kde byla, tak už objekty opustila.

Podle rozkazu vešli velitelé okupačních jednotek ve styk s našimi stranickými orgány, s orgány národních výborů a s veliteli posádek. Až na Chomutov a Českou Kamenici byl tento styk poměrně klidný.

Co se doporučuje našim občanům? Okupační jednotky mají rozkaz neprovokovat obyvatelstvo a použít zbraní jen tehdy, jsou-li napadeny.

I my, občané, bychom si měli takový rozkaz dát. Neprovokovat je, ignorovat je a neposkytnout jim byť jen tu nejmenší službičku!

Ani naši vojáci jim žádnou službu neposkytují a nejsou ochotni to učinit ani dnes, ani zítra. (du)

Důležité upozornění

Legální vysílání Čs. televize upozorňuje na zprávu: Stranické organizace se mají rozhodnout, zda jsou pro staré či nové vedení ÚV KSČ. Svá rozhodnutí mají zaslat na ÚV KSČ nebo na sovětské velvyslanectví.

Tato informace je falešná. Neřiďte se jí. Pro nás jsou směrodatná usnesení mimořádného XIV. sjezdu KSČ, na který byli delegáti řádně zvoleni. Platí jedno: Odchod okupantů z naší země, aby mohli řádně pracovat legální představitelé naší strany a vlády.

Učební památky obětí okupace

LIBEREC (fh) — Dnes 24. srpna v 11 hodin se v Liberci rozezvučely všechny sirény, oznamující všemu obyvatelstvu zachování dvouminutového ticha. Na prostranství u krematoria byla v tom okamžiku zahájena smuteční manifestace k učební památky obětí okupace, ke které se sešly tisíce občanů, lidé z blízkého i vzdálenějšího okolí.

K pozůstalým a k těm, kteří se s nimi přišli rozloučit, promluvil soudruh Janecký, předseda městského výboru Národní fronty v Liberci. Člen divadel pražských Jan Tříska zarecitoval verše, jednotka liberecké posádky vypálila čestnou salvu. Smuteční manifestace, záplava věnců a kytic od delegací pracujících, závodů a organizací budou dlouho připomínat, že se Liberecko rozloučilo s těmi, kteří byli surově zastřeleni vojáky armády, jíž ještě v nedávné době spřátelená.

DUBČEK V MOSKVĚ

— Jak oznámil akademik Šik na tiskové konferenci v zahraničí, je Alexander Dubček přítomen na jednání v Moskvě.

Šest hodin mezi Teplicemi a Bílinou

Jak oznámil Svobodný vysílač Severní Čechy „motala" se včera plných šest hodin mezi Teplicemi a Bílinou kolona sovětských vyprošťovacích jednotek. Díky uvědomělému postoji našich obyvatel, kteří odstranili orientační tabule.

Velikost země

Je nás v republice 14 milionů. Jestli se snad našlo 1 000 lidí, kteří souhlasí s okupací naší vlasti a kteří okupanty vítali, pak je to moc.

V Sovětském svazu je 250 milionů lidí. Podle vládních kruhů, tiskové agentury Sovětského svazu, moskevské Pravdy (které by sdělo jiné jméno) a jiných sovětských novin schvalují sovětští lidé „pomoc", kterou nám Sovětský svaz a jeho spolupachatelé z Varšavského paktu poskytli. A prý i my v Československu jsme okupanty vítali!

Sovětské vládní kruhy a sovětští novináři neberou fakta v úvahu. (Pochybuji, že by je neznali.) Proč to dělají před tváří svého lidu a před světovou veřejností (která jim ostatně už dávno nevěří), když tak dlouhá léta se prohlašují za jedině ty pravé zastánce vůle většiny lidu? Proč fakta z ČSSR svému lidu nařeknou, proč lžou sami sobě?

Vysvětlení je jen jediné: Její tradiční strach ze skutečné pravdy, strach ze svobody.

Dost dlouho jsme měřili velikost země jen podle rozlohy a počtu obyvatel. Jsou však i jiná, přesnější měřítka. (jdk)

Strana druhá:

Sovětský papír snese všechno

Moskevská Pravda přinesla článek ke XIV. sjezdu naší strany. Hrozí potrestáním těm, které označuje za temné postavy za to, že svolaly XIV. sjezd strany. Tvrdí, že prý v novém ústředním výboru KSČ jsou lidé, které označuje za revizionisty a některé dokonce za kontrarevolucionáře. Ani slovem se nezmiňuje o tom, že do nového ústředního výboru byl také zvolen soudruh Ludvík Svoboda. Za věrné činitele Komunistické strany Československa označuje sovětská Pravda Biľaka a Švestku. Velmi ostře útočí na soudruhy Otu Šika, Jiřího Hájka, Čestmíra Císaře a Josefa Pavla, o kterém prohlašuje, že uprchl z Československa.

Ohlas světová veřejnosti, která spontánně odsuzuje okupaci Československa a žádá odchod vojsk z naší země, označuje Pravda za pokusy vyvolat protikomunistickou kampaň ve světě a zakrýt tak manévry imperialistů.

Ke XIV. sjezdu KSČ mimo jiné prohlašuje, že na sjezdu nikdo nekontroloval mandáty a že nebyli přítomni delegáti ze Slovenska. K tomu dodáváme my, že naopak kontrola mandátů byla prováděna velmi pečlivě. Podle oficiálních seznamů řádně zvolených delegátů a podle delegačních lístků ověřených okresními výbory KSČ, byly podepsány vedoucími tajemníky okresních výborů. Že někde chyběla razítka, nebylo to z nedbalosti, ale proto, že okupační vojska obsadila některé sekretariáty okresních výborů strany, např. v Praze I., vyhnala jejich pracovníky a zabavila vše, co mohla, včetně razítek a oficiálních tiskopisů.

Sovětský papír zřejmě snese všechno. I to, že se podvodník vydává za podvedeného.

RUMUNSKU HROZÍ AGRESE?

Podle zpráv z Rakouska soustřeďují se na sovětsko-rumunských hranicích sovětské jednotky. Oznámil to včera anglický list Guardian. Podle těchto zpráv není vyloučeno, že Rumunsku hrozí obdobná vojenská intervence jako Československu. Jiný britský list Daily Telegraph naproti tomu oznamuje pohyby bulharských jednotek směřujících k jižním hranicím Rumunska.

Podle bukurešťského dopisovatele rakouského rozhlasu jsou sovětské jednotky soustřeďovány podél řeky Prut, která tvoří částečně hranici mezi Sovětským svazem a Rumunskem. Na opačném břehu řeky se soustřeďují rumunské jednotky. Také list Sun přináší zprávu o této hrozbě a oznamuje, že rumunský velvyslanec v Bonnu řekl včera na recepci: „Jsme vyzbrojeni a připraveni. Jsme klidní a počítáme s jakoukoliv eventualitou."

Cesta z okupovaného Slovenska

Vrátila jsem se z východního Slovenska v sobotu ráno. Zpráva o okupaci ve středu ráno obrátila celou chatovou základnu v Dědinkách u Ztracené na okrese Rožňava doslova na ruby. V hodinách, kdy se brzy ráno vychází na trhy do těchto nejkrásnějších koutů Československa, se ve všech chatičkách připravoval okamžitý odjezd. Byli tu Němci z NDR i NSR, Poláci, Francouzi, Rakušané, hodně Bratislavanů i Košičanů. Většina vlastními auty.

Všichni Němci z NDR se ještě odpoledne vrátili. Nedojeli daleko. Někteří proto, že už nedostali benzín, jiní zachytili zprávu, že němečtí turisté mají zůstat na svých místech. Kozjídeli se až ve čtvrtek a snad později. Poslouchali v hlavičcích svůj rozhlas, zamlkli i rozčilení. Vysílal to co u nás „Vltava" a TASS s přídavkem, že čeští staří vlastenci pozvali si spojená Varšavská vojska na pomoc.

„Věříte tím řečem?" ptala jsem se.

Jen se usmáli. „Vždyť to tu vidíme! Co můžeme za svou vládu?"

Na výlety se už nechodilo. Vlaky jezdily omezeně. Před malinkými horskými prodejnami obrovské fronty. Mají tu se zásobováním špatné zkušenosti. Zapomene se na ně snadno. Všechna čest ale — byli vyřízeni všichni a druhý den přišla nová zásoba chleba. To už na nákladních autech s nápisy: Dubčekovi slivovicu, Novotnému šibenici! Biřák podraz!

I silnými radiopřijímači se toho tu dalo v horách chytit málo a slabě. Praha, Plzeň, České Budějovice, Ostrava a slovenské vysílače. Nejčernější zprávy přinesli lidé sami. Mluvila jsem s chlapci z Košic. Zle postřílené dvě ulice, člověk přejetý tankem, střílení, zatýkání.

„Jak to tam začalo?"

„Lidé házeli kamenim. Když bylo několik ruských vojáků raněno, dal velitel rozkaz střílet. Kamaráda zabilil Hořela také auta!"

V Rožnově si na silnici posedaly ženské a nechtěly Rusy vpustit. Zdržely je ale jen hodinu, pak ustoupily. Ta, co mě to vyprávěla, plakala. „Takové mladé chlapce k nám ženou! Jsou celi černi, hladoví a špinaví. Přišli do práce, nic nevěděli a od mašin je sebrali! Osmnáctileté kluky — mámy nevi, co je s nimi, jeden má děvče v porodnici a .."

Odjet vlakem jsme mohli až v pátek brzy ráno. Popsanými vagóny „Dubček a Svoboda — to je naše sloboda!" Celé vagóny se sesedli kolem toho, komu tranzistor zachytil nejvíc. Ve Vrútkách jsme viděli snad 50 tanků mimo město, helikoptéra a letadlo s hvězdičkou. Po silnici na Liptovský Mikuláš jela další velká kolona. Na nádražích jsme jinak z vlaku tanky nebo vojáky neviděli. Hodinová stávka nás zastihla v Ružomberoku. Na chvíli byly zprávy silněji slyšitelné, pak už jen o přestávkách, když vlak stál — ale stál často. Nejméně vlajek a nadpisů bylo na hranicích mezi Moravou a Slovenskem — to se nedá ani v nejmenším s Ústí nad Labem porovnat.

Do Prahy jsme přijeli v jednu v noci. Z Hlavního nádraží jsme mohli vyjít klidně. Před nádražím na obou stranách tanky s připravenými vojáky, nákladní vojenská auta, připravené posádky. Liduprázdné ulice. Nikdo nás nezastavil, nelegitimoval. Prošla jsem s oběma dětmi na nádraží Praha-střed. Tam byl otevřen jen jeden vchod, všude jinde nás vojáci vraceli. „Zaprešťajetsa! Jděte vedlej" Mrtvá hala. Takovou Prahu a nádraží neznám. Vstříc vyšla průvodčí.

„Střílelo se tu! Vlaky jsou zadržené, odjíždět se ráno! Jděte do čekárny!"

Muž od stěny: „Je přeplněná!"

„Otevřu jim čekárna pro matky s dětmi!"

Chtěla jsem vodu na napití. Že jedeme od Košic.

„Nejde to, zbytečně je budete provokovat."

Tak tedy čekárna. Tam už rodina s dítětem byla. Nemohlo usnout. Střílelo se v jedenáct hodin v noci a tak se to rozléhalo jako by to prý bylo pod okny.

Ale do pěti hodin byl klid. Nepražský špatný klid. S dušeným hovorem, poslouchánim tranzistorů vedle v čekárně. Venku dvakrát přešla menší skupina vojáků, dvakrát projela snad volha. A nekonečné ticho. Vlak na Děčín vypravili jako druhý, hned po karlovarském. Všude, kde jsem projela a byla — všude jsme byli jedna jediná rodina se společnými starostmi.

M. TAUEROVÁ

Původní informace o tom, co se dělo v budově ÚV KSČ po jejím obsazení

JAK TO BYLO?

Článek o tom, jak to bylo
předsednictvu ÚV KSČ po-
ední noc před okupací jste
tě četli nebo jeho text sly-
li v rozhlase. Jeho autor
ak těsně před obsazením
udovu ÚV KSČ opustil. Chtěl
ch tedy navázat a sdělit ob-
ům, jak to bylo po obsaze-
budovy ÚV KSČ sovětskými
jsky.

Bylo 4,10 hod., středa ráno,
yž dva tanky hlavněmi mí-
e na vchod předjely před
upní schodiště. V přízemí,
hale, bylo v té době shro-
ážděno asi 60 pracovníků ÚV
SČ. Když osádky tanků ob-
ičily budovu ze všech stran,
někud nervózním během
nataženými samopaly, vnikly
budovy skupiny vojáků
červenými barety a v ná-
ořnických tričkách. Proni-
ly do jednotlivých kancelá-
a utrhávaly telefony. Ně-
ří s omluvným úsměvem,
je to rozkaz, někteří se
ytečnou hrubostí. V kance-
i s. Dubčeka, kde byla
romážděna část členů před-
dnictva a někteří tajemníci,
rval sovětský voják telefon
ruky s. Dubčekovi, který
ávě telefonoval a uřezal ka-
y. Teprve o mnohem později
odpoledních hodinách ten-
voják, když viděl, že ne-
před sebou žádné ozbroje-
kontrarevolucionáře, bylo
trapně a řekl, že vůbec
věděl, že je v kanceláři
ního tajemníka, že dostal
kaz obsazení té a té kan-
áře a zajištění osob.
ostliže řadoví pracovníci
KSČ se mohli rozejít do
ch kanceláří a tam ale-
ň poslouchat rádio, člено-
předsednictva a tajemníci
pod hrozbou samopalů nesměli mezi sebou ani mluvit a nebylo jim umožněno ani poslouchání rozhlasu. Tak byli zcela odříznuti od informací, co se děje v Praze a republice. Teprve po určité době a po ostrém protestu jim bylo povoleno mezi sebou hovořit, ale pouze rusky.

O tom, že vojáci hledali skutečně nějaké kontrarevolucionáře svědčí i tato epizoda:

Při odstraňování telefonů našli kancelář bývalého předsedy ÚKRK M. Jakeše zamčenou. Dveře rozkopali a jednoho z pracovníků ÚV KSČ, které potkali na chodbě, do této kanceláře hnali před sebou. Teprve, když se přesvědčili, že místnost je prázdná, uklidnili se.

V ranních hodinách padla před budovou ÚV KSČ první oběť okupace. V zájmu objektivity musím poznamenat, že k tomu došlo nešťastnou náhodou, to ovšem nesnímá morální odpovědnost z těch, kteří tyto vojáky do Československa poslali. Průvod mladých lidí šel totiž s československými vlajkami k budově. Už byli velmi blízko, když kordon vojáků uzavírající přístup chtěl dát výstražnou salvu do vzduchu. Jeden z vojáků však dříve než zdvihl samopal, stiskl spoušť a mladý chlapec padl zasažen do hlavy. Na chodníku zůstala kaluž krve, kterou lidé okamžitě pokrývali květinami. Sovětské tanky pak svoji hradbu přesunuly o několik metrů dál, aby kaluž krve zůstala za jejich zády a lidé se kolem ní nemohli shromažďovat.

Asi v 9.30 hod. přijel před budovu uzavřený obrněný vůz, v němž byli odvezeni Miloš Jakeš, Oldřich Volenik a Antonín Kapek.

Je zajímavé, že áč členové předsednictva a tajemníci byli internováni v kanceláři s. Dubčeka, Drahomír Kolder se volně pohyboval po budově a pracoval ve své kanceláři. Poslal si pro jídlo s poznámkou: „Kde se pracuje, tam se musí jíst." Tato výjimečnost jeho postavení svědčila o tom, na čem se pracuje — na kolaborantském prohlášení.

Jak jsem již uvedl, ostatní pracovníci ÚV byli ve svých kancelářích. Jakmile se některý z nich objevil u okna, dav lidí shromážděný před hradbami tanků, začal mávat vlajkami, provolávat slávu KSČ a s. Dubčekovi.

Kolem poledních hodin byli pracovníci vyhnáni ze svých kanceláří a shromážděni v jedné zasedačce v prvním poschodí, kde byli držení pod samopaly, pod samopaly se chodilo i na záchod. Mezi internovanými zde byli i někteří vedoucí oddělení — J. Kolář, O. Kaderka, vedoucí odboru J. Kašpar a byl mezi nimi i náměstek ministra vnitra Jiří Rypl, který byl naprosto neprávem v některých zprávách obviněn ze spolupráce s okupanty. Jiří Rypl je náměstek ministra vnitra pro civilní správu, osobně ho dobře znám a proto musím prohlásit, že tato obvinění vůči němu naprosto vylučuji.

Internovaní pracovníci však mohli poslouchat tranzistorový přijímač, takže byli informováni o tom, co se děje v Praze.

Asi kolem 14. hodiny přišel do místnosti pomocník Drahomíra Koldera, který se taktéž pohyboval po budově volně, aby shromáždění pracovníci udělali jmenný seznam, že prý jim budou vypsány propustky a budou propuštěni. Se seznamem se vrátil asi za půl hodiny, vyžádal si pomocníky s. Kriegla a odvedl je do kanceláře s. Dubčeka, kde v této době byli internováni Zdeněk Mlynář, Štefan Sádovský, Václav Slavík, Bohuslav Simon, pomocník s. Smrkovského, pomocník s. Císaře, vedoucí sekretariátu s. Dubčeka Zbyněk Soják a nyní k nim přibyli dva pomocníci s. Kriegla, kteří zbývající soudruhy informovali vůbec prvně o tom, co se děje v Praze, v republice a jak na okupaci reaguje svět. V předpokoji byla internována osobní ochrana členů předsednictva, která však byla odzbrojena.

V křesle s. Dubčeka seděl příslušník sovětských vojsk se samopalem. Druhý stál u východu do místnosti. Nebyl zde přítomen s. Dubček, Kriegel, Smrkovský a Špaček, kteří byli po poledni z budovy ÚV KSČ odvezeni, tentokrát však ze dvora. Byli odvezeni neznámo kam. Ve čtvrtek přišla nepotvrzená zpráva, že někteří byli dopraveni do Moskvy. Československý rozhlas Praha nechtěl pochopitelně tuto zprávu vysílat, aby na protest proti tomu nevzplály v Praze bouře, které by mohly přinést další krveprolití.

Kolem 18. hodiny přišel velitel budovy, sovětský podplukovník, a odvedl — neznámo kam — vedoucího tajemníka MV KSČ Praha a kandidáta předsednictva B. Šimona. Po jeho odchodu zbývající internovaní podali ostrý protest a požadovali jídlo. Po onom protestu bylo umožněno s. Sojákovi, aby v doprovodu jídlo přivezl z hotelu Praha. Jeden z internovaných požádal, že si potřebuje pro něco dojít do své kanceláře. Byl tam odveden a když se vrátil přinesl čtyřdílné vydání Švejka v ruštině a věnoval ho onomu důstojníkovi, který je hlídal, aby si krátil dlouhou chvíli. Po tomto aktu definitivně roztály ledy a sovětský důstojník měl slzy v očích.

Teprve kolem půl osmé přišel opět sovětský velitel budovy, přečetl seznam internovaných, opatřený u každého z nich červenými poznámkami, omluvil se jménem sovětského velení za dlouhou internaci a oznámil, že soudruzi jsou volní, aby se však rychle odebrali do svých domovů, že od 8. hodiny večerní bude pravděpodobně vyhlášeno stanné právo. To však bylo vyhlášeno až o půlnoci. Většina z internovaných se z pochopitelných důvodů do svých domovů nevrátila. Druhý den ráno se ukázalo, že to bylo prozíravé.

Ve čtvrtek ráno byla vyčtena výzva, aby pracovníci se dostavili do budovy ÚV KSČ, že je tam volný přístup i odchod. Ti, kteří tam šli — nejdříve byli posláni administrativní pracovníci — však zjistili, že se každý musí hlásit u vedoucího politickoorganizačního oddělení J. Koláře, který každého zapisoval do seznamu. To se zdálo nenormální a proto mnozí pracovníci odmítli do obsazené budovy vejít. Ukázalo se to prozíravé, neboť v 9 hodin přijel do budovy Drahomír Kolder, který vystoupil z auta se sebevědomým úsměvem, jakoby se už viděl budoucím vedoucím tajemníkem.

Taková byla středa a čtvrteční ráno v budově na nábřeží Vltavy, řeky, o níž velký český slavjanofil prohlásil, že nebude v Čechách mír a klid, dokud se kozácký kůň nenapije z Vltavy.

Takové jsou paradoxy dějin.

Kozácký kůň místo vody z Vltavy sáje krev ze žil českého a slovenského lidu.

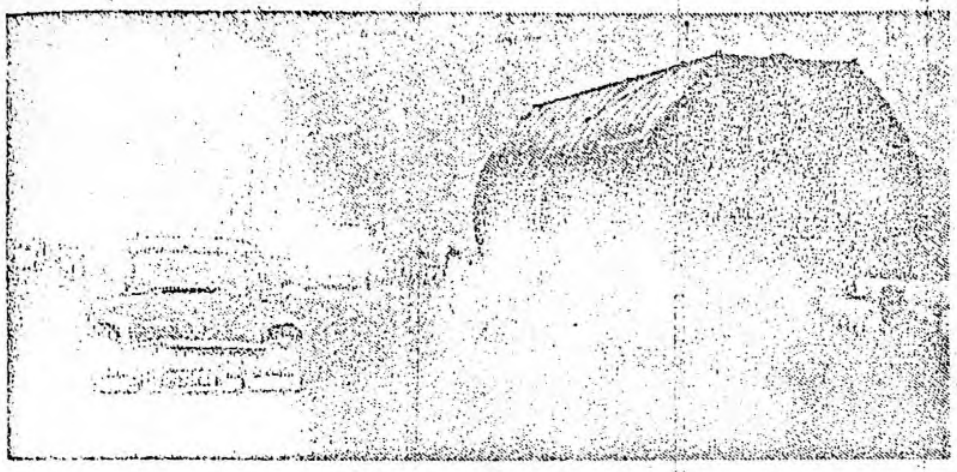

Pohraniční přechod ve Hřensku v poledne 24. srpna. Po Labi proplouvají lodě, celně odbavované již během cesty. Teprve až na naší hranici malují plavci na jejich boky hesla — Za Svobodu, za Dubčeka!

Naší hraničáři mají naplno. Z NDR se začínají vracet turisté od nás. Bráchci vyprávěli, že po dobu, kdy nesměli přejet hranici, bylo o ně dobře postaráno. Z Československa cestují zpět turisté němečtí. Mnozí z nich říkají těm, kteří odbavují: „Hodně štěstí." Obousměrně se také vracejí skupinové turistické zájezdy.

Kapitán lodní dopravy se loučí se svou švagrovou z Drážďan. Žena pláče. Překvapena a zaskočena tím, co se u nás stalo. Tím, že zasáhla i její země. Na návštěvě u příbuzných u nás vylepovala plakáty a portrét Alexandra Dubčeka. Chtěla si vzít domů i naše noviny. „Nech je zde, u vás tam by ti je stejně zabavili!" Hraniční kontrola ve Hřensku normálně odbavuje.

Tato vozidla však nikoliv. Přechodem projíždějí tři sovětské vozy. Důstojník z kabiny prvého zdraví našeho důstojníka pohraniční kontroly. Ten mu odpovídá otočením zády.

Kousek od Hřenska vytahují okupanti z Labe spadlý obrněný transportér. V Jakubech zpod mostu vyprostili převrácený tank. Kam se teď obrátí tato bojová technika?

V Děčíně u nádraží je směrovka. A na ní údaj: Moskva — 4000 km. -esha-

Na snímku přechod včera ve Hřensku v poledne.

Foto L. ČERNÝ

Hladovka

LIBEREC — Jděte domů, okupační vojáci! Nikdo vás nezval, byli jste zneužiti proti spřátelené spokojené zemi. Taková a jiná hesla zdobí ulice města i libereckou radnici, na které se dnes objevil také velký portrét presidenta republiky L. Svobody. A právě u této, zatím svobodné radnice, dnes čtyři chlapci a tři děvčata zahájili hladovku na protest proti pobytu okupačních armád u nás. Leží na chodníku, pod lešením z pravé strany radnice a jako poduška jim slouží spací pytle a deky. Mladí i staří s nimi sympatizují, dávají jim plnou podporu, aby vydrželi a věřili že jednání presidenta republiky v Moskvě bude úspěšné.

Rozhovor s německou rodinou

Zrada bratrství

Manželé Gotschovi ze západního Berlína se léčí v teplických lázních už třetím rokem. Letos byl jejich pobyt narušen vpádem vojsk. Zajímal nás jejich názor na tuto situaci a proto jsme jim položili několik otázek.

● Naše země byla v krátké době zrazena již dvakrát svými sousedy a obsazena. Co si o tom myslíte?

Víte, od Hitlera se to dalo čekat, ten o svém programu mluvil a podle něj jednal. Ale tohle udělali vaši bratři, kteří před několika dny v Bratislavě podepsali prohlášení o respektování státní suverenity. Usmívali se, líbali a při tom už věděli, že vás obsadí. To je nejsmutnější.

● My to taky tak cítíme a proto jsme krajně rozhořčeni.

Chováte se skvěle, obdivujeme se vám, že jste jednotní, že se mezi vámi neobjevují zrádci, že se nedáte vyprovokovat. Vojáci, kteří tu jsou za nic nemohou, je to dílo těch nahoře. Prostí lidé nikdy nechtějí válku. My jsme za Hitlera také velmi trpěli.

● Jak vás informuje vaše rozhlasové zpravodajství?

Poslouchejte, plně se staví za vás a odsuzuje, co se stalo. Doufáme, že veřejné mínění celého světa vám pomůže a upřímně bychom vám to přáli. Máme zde mnoho přátel a plně s vámi cítíme.

Strana třetí:

Kromě dvou fotografií, z nichž jedna má podtext: "Tak reagují na naše "přivítání"" a druhá doprovází zprávu o pádu sovětské helikoptéry, jsou zde otištěny tyto další články:

NOC POKOŘENÍ

Krátce před jedenáctou v noci 20. srpna 1968 končí Televizní noviny. Mário Ilk svou zmínkou o schůzce ÚV KSSS v Moskvě o situaci v ČSSR poněkud vzrušil poslední diváky. Avšak ihned podotkl, že je tato zpráva nepotvrzena.

Televizní diváci několik okamžiku uvažují, diskutují a nakonec se shodnou na jediném: Co už nám nedají pokoj? Zhasínají poslední světla. Lidé se ukládají ke spánku. Po divný rachot však zanedlouho probouzí jednoho po druhém.

V Petrovicích již několik dnů dělají výkop pro vodovodní potrubí pomocí bagru. Dělníci se asi zbláznili, teď v noci budit lidi! Proboha, to je vojsko, snad ne? To není možné, vždyť... Vynořují se asociace. Rychle kalhoty, košili a ven, k výboru. Venku ještě nikdo není. Projíždí tank za tankem.

Dopis soudruhovi

Dnes se četl v rádiu dopis redaktora Čs. rozhlasu KARLA JEZDÍNSKÉHO, který požádal o vstup do KSČ.

Milý Karle,

jsem rád, že naše kamarádství z dob studií se teď utvrzuje také členstvím v jedné organizaci. Naše strana skládá se cti tuto zkoušku a v těžkých podmínkách dokazuje to, co říkáš: je skutečně silou, jaká může vést naše národy. To uznávají čestní lidé, jako jsi ty. Nedokázali tě zlomit dogmatici, když tě před několika roky vyhodili z fakulty. Neztrpkl jsi.

Vím, že tě tady v kraji spousta lidí ráda poslouchá. A nejsou to jen ti, co tě znají z dob tvého mládí v Chomutově. Mnozí ani nevědí, že jsi odtud od nás. Je to už dvanáct let, co jsi odešel studovat francouzštinu a arabštinu. Osud s tebou zamával, ale mám dojem, že tě v rozhlasu dali na pravé místo.

Nevím, zda se tenko výtisk k tobě dostane, ale máš tu své blízké na severu. Tak je to docela možné. A dnes poprvé litoval, že už nemusíš mít ručitele. Moc rád bych se o tu čest ucházel. J. BERÁNEK

Ve tmě se pokouším rozeznat poznávací znak. To je strašné — Rusové. Běžím nazpět k paneláku. Bydlí zde příslušníci Pohraniční stráže a mají telefon. Po náměstí běží rozčileně postava. Zoufale křičí: „Ježíši lidi, víte vůbec co se děje!" Rozsvěcují se okna, lidé vybíhají v pyžamech. Rozčilení a hrůza je formuje do hloučku u silnice.

Honem někam volat! Kam? Do Ústí, do Prahy, do rozhlasu, vojákům? Přece jen ještě zbývá jiskřička naděje. Snad cvičení. Rozespalí adresáti telefonátů v Ústí jsou zděšeni. Nikdo o žádném cvičení neví. „Okresní vojenská správa?" Volám informace. „Potřebuji nutně číslo ministerstva národní obrany, obsazují nás Rusové!" Zakoktání. Bleskově je mi vyhověno. Telefon zvedá jakási soudružka. Co si přejete? Operačního důstojníka! Kterého? To je jedno, ale honem. Konečně. Obsazují nás Rusové a Němci!

Neznámý hlas odpovídá: „My to víme, zachovejte hlavně klid!" Cvak a nic.

To přeci není možné. Chce se brečet, něco rozbít. Opět ven. První nadávky. Co jsme vám udělali? Pokouším se domluvit s vojáky z kolony, která se na chvíli zastavuje.

Čto vy zdes chatitě? My idom vam pomoč. Komu? Tibjá. To již rusky neumím, to jsme se nikdy neučili. Já se ti na to vy... my to nepotřebujeme. Zoufalství přivádí lidi na šílené myšlenky. Jsou tu nějaké zbraně? Ne, tak alespoň barikádu. Bláznu, nevidíš kolik jich je? A v rozhlase stále hudba.

A co Petr? Má službu na čáře. Jdem tam tři. Horem přes kopečky, protože „ONI" jedou jako šílenci. Sloup nesloup. Přijímě se ke strážnici. Nebylo to třeba. Jsou si jisti. Vcházíme dovnitř. Tři nešťastní, vztekli pohraničníci. Odzbrojení. Brutálním způsobem. Dobývali se na strážnici, v zádech jim stál tank. Dva se dostali dovnitř. Namířené samopaly. Jeden jistý druhý úderem hlavně odzbrojuje Petra. Skočil ke stolu. Jednou rukou vše smete na zem. Přeřezává všechny dráty. Zbytky trhá ze zdi. Ve druhé místnosti stejným způsobem zničí vysílačku. Nyní se zajímají o obsah uzamčených skříní. Tam jsou jen fotopapíry. Čto? H...! Gdě g...? Je to směšné.

Potom odcházejí. Venku odzbrojí zástupce velitele, kterého vzbudil hluk. Další se vracejí z lovecké obchůzky. I tomu sebrali kulovnici. Kolona se rozjíždí. Pro jistotu přerazí první tank sloup elektrického vedení. Tma a hukot. Čelo přepadového sledu vlítají šedesátkou do vesnice. Výsledek je jasný. Zničená silnice, zpřerážené sloupy.

Rozhlas stále nic. Konečně. Vážení posluchači, zůstaňte všichni u svých přijímačů, za okamžik budeme vysílat důležitou zprávu. První slova prohlášení ÚV. Náhle rozhlas zmlkne. Hledáme jiné stanice. Košice. Vyslechneme celé prohlášení ÚV KSČ. Následuje ticho, které není přerušeno až do ranních hodin. Postáváme venku. Nadáváme vojákům. Víme, že oni za to nemohou, ale ulevi to. Začíná svítat. Půjde se do práce. Autobus nejede, rozmačkali by ho. Kamarád s Barkasem nás vede do Ústí. Co vidíme cestou je hrozné. Rozbité silnice, zpřerážené sloupy. Povalené ploty, rozbité rohy v zaláčkách. Ve Skoroticích díra v průčelí domu. Na Bukově zlomený sloup elektrické dráhy, pod stadiónem rozdrcená jelicie. Celou cestu lemují zástupy lidí. Většina jich pláče. (Bok)

Využijme své převahy

Jezdí kolem nás. Tváří se opticky. Dostali prý rozkaz: nebavit se, nediskutovat, poslouchat. Chovají se tak. Mají zcela jinou povahu, myslí zcela jinak než my.

My jsme zvyklí, že každý z nás jedná víc podle svého rozumu. Snad víc než rozkaz, zmůže u nás osobní přesvědčení. Jako voják Čapičkovy armády byl jsem svými politruky poučován, že právě socialistický voják liší se od imperialistického tímto uvědomělým přístupem k rozkazu. Imperialistická armáda prý postupuje proti zájmům svého lidu, a proto musí vychovat ve vojácích bezduché plnění rozkazu. V duchu jsme byli skeptičtí k tomuto schematismu. Dnes poznávám, že v tom schematismu je pozitivní jádro. Právě se o tom přesvědčujeme. Tam, kde postupuje armáda proti zájmům svého lidu, musí dokázat, aby vojáci byli stroje, které jen pasivně plní rozkazy.

Člověk cítí opravdu hrdost, že je příslušníkem národa, který bez opelu, beze slova instrukce ví, jak se má a musí zachovat. Zdá se mi — a mnohým dalším, že bychom neměli tuto hrdost znevažovat tím, že tu a tam volíme zbytečně sprostá slova. Jsem přesvědčen, že mnohem víc je na místě vtip, který nikde nechybí. Člověk dokáže pochopit, že v prvním návalu spravedlivého rozhořčení se každý utečem k tomu či onomu výrazu. Ale myslím, že bychom neměli podléhat jen té první emoci. Na tu se zmohou i naši okupanti. Ba, řekl bych, že je jim bližší než nám a že jim mnohem víc chybí onen korelát rozumu, který je protinem našeho sebeuvědomění a tím i onoho uvědomělého jednání, k němuž cílíme. Dokažme převahu tohoto rozumu i na zdech, ve svých prohlášeních.

Byla by mnohem prospěšnější, kdybychom i své útoky na mozkové závity okupantských vojáků vedli takovým způsobem, aby byla nahlodána slepá poslušnost každému rozkazu. Známe případy už pár ojedinělých případů, kdy to vojákovi či důstojníkovi došlo. Hesla, která v něm vzbudí slepou nenávist, nám nepomohou. Ta jen podpoří jejich emoce, zaslepí jejich uvažování. Snažme se pochopit, jací jsou a jak na ně.

Nejde tedy jen o naši důstojnost. Jde i o praktický dosah této převahy, která je na naší straně.

J. BERÁNEK

Tajemníci bez strany

Dnes ještě zasedá Drahomír Kolder ve své pracovně v budově ústředního výboru strany pod ochranou tanků a obklopen sobě blízkými se snaží vystupovat jménem strany. Avšak Kolder, Indra, Švestka a další, to jsou od zvolení nového ústředního výboru KSČ na XIV. sjezdu pouhé soukromé osoby. Úřadují-li ještě dnes v budově ÚV, jsou tam svévolně, jako samozvanci, kteří nemají právo rozhodovat o žádných záležitostech strany. Jednají proti straně, proti pravidlům jejího vnitřního života, za jejichž ochránce se vždy vydávali. To se netýká jen Koldera, Indry, ale i všech, kteří jim v jejich práci pomáhají, kteří poslouchají jejich rozkazy, všech, kteří jim jakýmkoliv způsobem slouží.

Prvním jednacím dnem mimořádného XIV. sjezdu, zvolením nového ústředního výboru, skončila i činnost starého ÚV i všech jeho orgánů. Jediným představitelem strany je nový ústřední výbor a jeho předsednictvo. To není jen skutečnost de jure, to je skutečnost i de facto. Usnesení sjezdu o vyhlášení generální stávky respektovaly bez výjimky všechny stranické organizace, orgány i všechen lid. Generální stávka se stala tak všelidovým plebiscitem pro podporu nového ústředního výboru.

Nic nevadí, že zatím v jeho budově sedí kolaboranti, že musí pracovat téměř v ilegalitě, že mu chybí zařízení a možná i prostředky. Pražští dělníci mu poskytují ochranu, stranické organizace a orgány zajišťují finanční prostředky pro jeho činnost, a podnikají kroky, aby materiální zdroje strany sloužily jen Dubčekovu vedení. Jen od něj přijímají pokyny a směrnice pro svou činnost.

Nechť zkusí ti, kteří berou v pochybnost mandát nového ústředního výboru vydat nějakou směrnici, pokyn pro komunisty a stranické organizace. Nechť si ověří kolik komunistů je bude respektovat, nechť se přesvědčí, že jsou tajemníky a politiky bez strany a bez komunistů.

(me)

Stroj lžipropagandy se porouchal

Sovětská propaganda, která je určena pro svět a pro jejích lidi, se nezastavuje před žádnou lží. Nám, kteří prožíváme tyto tragické dny a máme před očima tanky, jsou tyto pokusy jasného zoufalá snaha o legalizování přítomnosti sovětských tanků, odůvodnění jejich přítomnosti.

Jedním ze salto mortale moskevské Pravdy je tvrzení, že „naši lidé se srdečně baví se sovětskými vojáky a projevují jim vděčnost". Tak daleko došli obhájci agrese. Sovětští kameramani se snaží zachytit skupinky našich občanů, bavících se se sovětskými vojáky. Jakým komentářem ho opatří, víme předem. Má to být důkaz o tom, že jsme je přijali s otevřenou náručí.

Stroj lžipropagandy se dal do pohybu. Má zastřít fiasko, které okupanti utrpěli se sestavením zrádcovské vlády. Nedávejme proto žádnou příležitost této propagandě! Vidčli jsme, že veškeré přesvědčování sovětských vojáků je zbytečné. Zbývá bojkot. Nevšímání si, otočená záda. Nesmíme jim dávat do rukou jakékoliv sebemenší argumenty. To se týká i hákových křížů, které se někde objevily.

Nám je jasné, čeho jsou symbolem. U cizích armád by však mohly působit dojem, že vyjadřují podporu mevanšismu. Mohly by být použity jako argument podpory fašismu u nás. Lžipropaganda by se nezastavila ani před tvrzením, že u nás jsou fašistické elementy. Odstraňte proto tyto nedůstojné symboly.

(kos)

Z Liberce jsme dnes dostali zprávu, že důvěra lidu v současnou politiku našich legálních stranických orgánů se projevuje i ve vstupu do Komunistické strany Československa. Na sekretariát okresního výboru strany poslal svoji žádost o přijetí do řad komunistů dr. Josef Ježek. Svou žádost píše: „Žádám o přijetí do řad Komunistické strany Československa, do strany Dubčeka, Svobody, Smrkovského a Černíka." V dopoledních hodinách se přišli do budovy informovat o podmínkách vstupu do KSČ také dva pracovníci přidružené výroby JZD Radostín.

(ch)

KE DNI

Rozehraná partie

jsme okupováni již čtvrtý den. Hlavně tanků stále brozivě míří proti budovám ústředních orgánů, redakcím novin, pražskými ulicemi nadále projíždějí obrněné vozy s kulomety namířenými do okolních oken a na chodníky plné lidí. Zatím není jediný náznak, že by okupanti chtěli respektovat přání všeho našeho lidu a vrátit se domů. Zatím není jediný náznak toho, že by chtěli přiznat svou porážku.

Ale přes sílu jejich tanků znamenů vývoj čtyř dnů okupace jejich politickou porážku. Okupace je zatím ve stepé uličce.

Neznáme přirozeně přesné plány okupantů (oficiální prohlášení Tassu považujeme jen za nezbytnou kamufláž skutečných cílů). Přesto si učiňme za ně stručnou bilanci.

- Ani po čtyřech dnech nemohou ještě říci, kteří „pacifi" a „realističtí" funkcionáři ÚV KSČ a vlády požádali o vojenskou pomoc.
- Nenašel se ani jeden legální orgán v centru ani v místech, který by byl ochoten s okupanty spolupracovat, respektovat jejich různé požadavky, a který by byl ochoten přistoupit na jejich tvrzení, že jsou zde jako naši spojenci.
- I když s ohlížením, při internaci vedoucích představitelů, existují a fungují naše zákonné a legální orgány, které všechny nazývají přítomnost cizích vojsk pravým jménem, ničím nepodloženou svévolnou okupací, která je v rozporu nejen s mezinárodním právem, ale i s morálními a etickými principy.
- Nepodařilo se jim vytvořit ani zárodek nějakého legálního orgánu, vlády či okupační správy, která by jejich přítomnosti v naší zemi mohla dát alespoň zdání legality.
- Nepodařilo se jim přes všechny snahy umlčet rozhlas, televizi a tisk, které přes nesmírné obtíže k nám mluví a stojí ve službách legální vlády a nového ústředního výboru strany.
- Nepodařilo se jim získat podporu občanů. Jsou v cizí, nepřátelské zemi, nikdo jim nechce podat kus chleba, dát napít vody, podat ruku, usmát se. Jsou zde jako naši nepřátelé, okupanti. To se brzy začne odrážet i v morálním duchu jejich vojáků, kteří začnou uvažovat a myslet.
- Nepodařilo se jim aktivizovat konzervativní síly ve straně. Jejich sílu zřejmě přeceňují. Právě naopak. Mnozí z těch, kteří měli své výhrady k mnohému, co se po lednu dělo, jednoznačně stojí proti okupantům. Je paradoxem, že okupanti, kteří přijeli, aby údajně chránili pozice komunistů, jsou komunistickou stranou odmítáni a odsuzováni.
- Nepodařilo se jim získat žádnou významnější podporu pro svou agresivní akci. Právě naopak. Mimo strany okupačních zemí se prakticky celé komunistické hnutí postavilo proti okupaci a odsoudilo ji jako čin velmocenské zvůle. Pozice, do které se strůjci okupace dostanou na případné mezinárodní poradě komunistických stran, jim nelze závidět.
- Nepodařilo se jim obhájit svou věc ani v Radě bezpečnosti, a nepochybují o tom, že ani na případném jednání Valného shromáždění nedopadnou lépe. Každý den okupace proti vůli legálně existujících orgánů oslabuje jejich naděje, že jakýmkoliv způsobem se podaří obhájit svůj čin před tváří světové veřejnosti.
- Ani po čtyřech dnech okupace nemohou prokázat existenci nějakých reálných protisocialistických sil, skupin či organizací, které by mohly zavdat příčinu k okupaci.

Okupanti mimo faktu, že obsadili naši zemi, se nemohou čtyři dny po svém vpádu vykázat žádným výsledkem. Bilance je pro ně žalostná.

Bylo by však iluzorní domnívat se, že jsme už vyhráli.

Zatím vyhráváme čas, vyhráváme morálně. Ale okupanti se nevzdávají lehce, a o mocbálku — o to tu jim vůbec přece nejde.

Budou proto jistě podnikat další kroky, nové pokusy zlomit nás, zlomit náš odpor, naši jednotu. Budou hledat kolaboranty, kteří nás budou chtít přesvědčit o nutných kompromisech, o tom, že je nutno něco vzdát, abychom mohli něco získat. Budou se snažit nás unavit, otupit odhodlání nestrpět v naší zemi cizí vojska, řešit si věci po svém.

Mají sice ještě tanková esa v rukou, mají trumfy své velikosti a ekonomické síly. Ale není ještě všem dnům konec. My však máme svou národní hrdost, chytré hlavy, pevné odhodlání, zachovanou eleganci a glanc. A mnoho přátel ve světě. S tím všim se dá sehrát ještě pěkná partie.

JAROSLAV ZÍMA

Tak dopad

Včera mezi osmou a devátou hodinou havaroval u Kostomlat na Teplicku sovětský vrtulník. Byli v něm tři okupantští vojáci a dva civilisté. Muži v nevojenském oblečení uhořeli.

Jeden z členů posádky řekl fotoamatérovi, který nám doručil snímek, že vrtulník letěl do Milovic, kde měl načerpat pohonné hmoty. Údajně jej řídil důstojník v hodnosti kapitána.

Náš spolupracovník se zeptal, z jakých důvodů jsou cizí vojáci na našem území, že tu není kontrarevoluce ani fašisté, proč nás okupují?

Letělí prý na rozkaz.

Voják dále odpověděl, že je rozrušen, že nemají ve vrtulníku žádné těžší zbraně, jen osobní.

V havarovaném vrtulníku byly nalezeny plakáty tištěné červenou barvou a v českém jazyce:

„Nebojíme se kontrarevoluce, jsme spokojení s bratrskými armádami!"

Snímek: J. Vaněk

Strana čtvrtá:

Fotografie s podtextem "Zablokovaná sovětská kolona v Teplicích" a tyto další články:

Severočeští novináři nezradí

ÚSTÍ NAD LABEM 24. srpna (svobodná ČTK) — Dnes se sešlo rozšířené zasedání předsednictva Severočeského KV Svazu českých novinářů a k současné situaci vydalo toto prohlášení:

„Co nejrozhodněji se stavíme za rezoluci XIV. sjezdu KSČ. Prohlašujeme, že uznáváme jedině na tomto sjezdu zvolený ÚV KSČ v čele s Alexandrem Dubčekem a naše legální státoprávní orgány, prezidenta republiky Ludvíka Svobodu, vládu Oldřicha Černíka a zákonné NS v čele s Josefem Smrkovským.

Jménem severočeských novinářů prohlašujeme, že nikdy nedáme své síly k dispozici zrádcům, kolaborantům a okupantům. Budeme plnit jen příkazy nového ÚV KSČ a ústavních orgánů.

Ujišťujeme Vás, že severočeští novináři jdou v této pohnuté době jednotně s lidem, který v těchto dnech projevil příklad vlastenectví, jednoty a velké rozvahy.

(ČTK — H. Kovandová; I. Pabouček)

Hlas delegáta

Nejednota zradou

Vážné dny, které národy republiky prožívají, vytvářejí jednotu mezi lidem a komunistickou stranou, mezi Čechy a Slováky, mezi dělníky a ostatními sociálními skupinami, mezi námi a všemi pokrokovými lidmi kulturního světa. Je to také jedna z našich nejúčinnějších zbraní v našem spravedlivém boji proti násilí, proti bezpráví, proti těm, kteří nás tak nepochopitelně zradili. Tragédie je mimo jiné v tom, že naše národy vedené stranou jsou sjednocovány pod hlavněmi tanků těch, kterým jsme tolik věřili a s nimiž jsme spojovali celý náš život, naši budoucnost.

Proto, že jednota je dnes tak životně naléhavá, proto, že v zájmu zachování a rozvoje našeho demokratického socialismu si tuto zbraň nesmíme otupovat rozpory, musíme všichni pochopit, že jestliže nás okupace spojila, proto snaha některých nerozumných občanů využít tak vážné a tragické doby k vyřizování osobních účtů, k pokusům o různé provokace, k praní „špinavého prádla" v našich městech, na našich vesnicích není dnes naprosto vhodné doba.

Jednoduše řečeno: odložme v této vážné době své osobní a dílčí rozpory, zachovejme si důstojnost a čest, nepodléhejme živelnosti a pouze citům, jednejme rozvážně a s vědomím osobní odpovědnosti, kterou dnes každý máme ať pracujeme a žijeme kdekoliv. Český a slovenský národ vždy v těžkých dobách zvítězil svými hodnotami intelektuálními a kulturními, vítězily vždy tehdy, když je nebezpečí sjednotilo. Naše národy a náš stát se stávaly snadnou obětí násilí a nepřátel vždy tehdy, když byly nejednotné a rozdělený, když je oslabovaly a ponižovaly vnitřní a nepodstatné rozpory.

Důvěřujme nové politice naší Komunistické strany Československa, podporujme politické požadavky zahájeného a dále probíhajícího XIV. sjezdu, podporujme naše státní a demokraticky zvolené představitele, pokračujme v usilovné produktivní práci při sklizni a ve výrobě, všude tam, kde pracujeme, a ponechme své osobní problémy a rozpory na dobu, která v příznivém politickém ovzduší umožní jejich klidné a rozvážné řešení.

Jednota je naše zbraň — její narušování se stává zradou.

MIROSLAV PÁVEK,
delegát XIV. sjezdu

Dobrovolníci na chmel

TEPLICE (mah) — Z teplického okresu se hlásí velmi ochotně dobrovolníci na chmel. Z Báňských projektů je přihlášeno 20 lidí, z Elektroodbytu také 20, z Novosedlic 25, další skupiny se přihlásily z Československých státních lázní z Bíliny, Duchcova a Bohosudova. V neděli vyjedou tři autobusy žáků SVVŠ z Teplic, ze zdravotní školy a z učiliště Armaturky. V úterý jede 60 pracovníků ze Sometu, ve středu 4 autobusy žáků ekonomické školy a další autobus žáků SVVŠ, 4 autobusy žáků průmyslovky a učiliště OSP. Odbor pracovních sil velmi dobře spolupracuje s OV ČSM. V náboru na chmel se pokračuje.

Dva hlasy cizinců

Na jednom místě Liberce jsem potkal hlouček německých turistů, návštěvníků z NDR. Mluvil jsem s nimi, ale nechtěl jsem znát jejich jména. Stejně by mi je neřekli. Z pochopitelných důvodů. Dušovali se, že za nic nemohou, že se stydí. Hluboce stydí.

V hotelu Imperiál hraje pětičlenná polská hudební skupina, v níž je i klavírista Jiří Božík z Lodže. Řekl mi, že nikdy nepozoroval u nás nic protisocialistického, co by opravňovalo jednotky Varšavské smlouvy k tomuto činu. Za svoji zemi se stydí, protože její vláda jednala nefér, a že podepsal proti ní protest. „Byl jsem na náměstí v Liberci", pokračoval, „ve chvíli, kdy došlo k přestřelce. Mohu dosvědčit, že se střílelo do vaších lidí, sám jsem se musel schovat za auto. Krátce na to jsem si vyfotografoval už jen kalužkrve, u níž zbyla kytice růží."

Nelíbí se jim Průboj

CHOMUTOV (hz) — V sobotu dopoledne hodnotili straničtí funkcionáři Chomutovska situaci na okrese společně s představiteli ONV, armády, SNB a Státní bezpečnosti. Sovětští velitelé ještě nepřevzali moc nad městem. Jednání s nimi dále pokračuje. Důležitý poznatek je, že chomutovští občané postupně ve větší míře přebírají taktiku Pražanů. Začíná se uplatňovat pasivní resistence. Naprostá nevšímavost a nepodávání informací nejvíce ochromuje a nutí k přemýšlení projíždějící vojska. Z města zmizely orientační tabule. Z Válcoven trub došlo hlášení, že jeden z jejich zaměstnanců kolaboruje. Válcíři jej jistě dokáží ignorovat.

Zástupce čs. armády z Chomutovska prohlásil, že na aktivu vojáků bylo rozhodnuto, že v případě zatýkání stávajících velitelů budou dosazené velitelské kádry považovány za zrádce a jako s takovými zacházeno. Rovněž náčelník VB v Chomutově major Čapek odmítl jakoukoliv spolupráci s okupanty. Toto stanovisko zaujímají všichni příslušníci Veřejné bezpečnosti. Stejný postoj zastávají i členové Státní bezpečnosti. Za žádných okolností nebudou přijímat jakékoliv podmínky a zatýkat naše lidi. Zmocí nás mohou jen silou, řekl na adresu okupačních vojsk náčelník M. Šlajchrt. Také jsme se dověděli, že jeden ze sovětských důstojníků při jednání na ONV huboval na Průboj. Teprve, když mu bylo vysvětleno, že je to orgán SKV KSČ pokýval hlavou. Domníval se snad, že naši novináři mohou psát jinak, než cítí náš lid, českoslovenští komunisté a jejich ústřední výbor?

Tajemník Věnek Šilhan

Prof. dr. Věnek Šilhan, CSc., tajemník nově zvoleného ÚV KSČ, je stár 41 let. Členem strany je od roku 1946, vyučen strojním zámečníkem, má vysokoškolské vzdělání. Do zvolení vykonával funkci ředitele Výzkumného ústavu ekonomiky stavebnictví při Vysoké škole ekonomické v Praze.

Od roku 1942 až do roku 1945 se učil strojním zámečníkem. Od roku 1945 do roku 1947 pracoval ve Válcovnách trub v Chomutově. Rok na to, zastával funkci organizačního tajemníka OV KSČ v Ústí n. L. V letech 1946 až 1952 studoval na Vysoké škole hospodářských a politických věd v Praze. Po ukončení dělal vědeckou aspiranturu v Leningradě (1953—1956). Od roku 1956 byl na Vysoké škole ekonomické na katedře ekonomiky. Nyní je ředitelem Výzkumného ústavu ekonomiky stavebnictví při Vysoké škole ekonomické v Praze.

Byl vyznamenán řádem 25. února druhého stupně. Za delegáta na XIV. sjezd KSČ jej navrhla vysokoškolská konference KSČ. Zároveň doporučila aby byl zvolen do ÚV KSČ.

UŽ 79 Z DEVADESÁTI

Z komunistických stran se postavily za postup SSSR vůči Československu pouze chilská, lucemburská, řecká, západního Berlína a západního Německa. Tedy ty, které se postavily i za známý varšavský dopis. Prohlášení vedení Komunistické strany Spojených států, které souhlasilo s okupací Československa, vyvolalo odpor většiny komunistů USA.

Z 90 komunistických stran už 79 odsoudilo agresorský čin SSSR. ÚV KS Francie přijal na svém posledním zasedání rezoluci, která nesouhlasí s agresí armád Varšavského paktu vůči Československu. Vyslovil se pro právo každé země a každé strany jít vlastní cestou socialismu. Generální tajemník Italské komunistické strany L. Longo po jednání s představitelem KS Francie W. Rochetem řekl, že italští komunisté jsou jednotní s francouzskými a žádají odchod okupantů z Československa.

Svaz komunistů Jugoslávie znovu odsoudil obsazení Československa. Po předsednictvu ÚV SKJ se tak jednomyslně vyjádřil také ústřední výbor. President Tito řekl na zasedání ústředního výboru, že obsazení Československa pěti státy Varšavského paktu má zabránit pokrokovému vývoji na cestě k demokratickému socialismu. Tvrzení okupačních států, že by Československo mělo být ochraňováno před invazí jednotek NSR a NATO, označil za nehorázné. Sovětský svaz neměl důvodu pochybovat o věrnosti socialismu ze strany legálního vedení KSČ a československé vlády.

Nepodařilo se zlomit náš odpor

Za 4 dny okupace se armádám Varšavské smlouvy nepodařilo legalizovat svou existenci v naší zemi. Nepodařilo se zlomit náš odpor.

Ale okupanti se nevzdávají lehce. Když nevyšly plány na bleskový úder a rychlé rozdrcení progresivních sil v naší zemi, uchýlil se k jiné taktice. Proto i my musíme hledat nové způsoby, jak čelit okupantům, jak si uchránit tvář, eleganci a glanc. Rozhořčení, emoce, — to je zbraň pro den, dva, či týden. Ale nelze trvale žít ve vzrušení. Je čas uvažovat jak čelit okupantům při jejich dalším pobytu, jak systematicky dnes a denně ztěžovat a znemožňovat jejich existenci v naší zemi. Cest je přirozeně mnoho. O mnohých z nich si ještě řekneme. Teď chci uvažovat nad jednou. Její podstatou je trvat, aby okupanti dodržovali vlastní prohlášení okupantů, rozkazů jejich velení a pravidel, které sice bez nás pro svůj pobyt v Československu stanovili, ale které můžeme obracet i proti nim.

Tedy jedno malé desatero pro styk našich orgánů s okupanty:

1. V prohlášení okupačních armád z 24. 8. 1968 k občanům Československé republiky se říká, že jejich jednotky k nám přišly na žádost vedoucích stranických a státních představitelů Československa. Mějte na všech orgánech k dispozici ruské překlady stanovisek ústředního výboru, jeho předsednictva, 14. sjezdu, vlády republiky, jejího presidenta, dávejte je číst těm, s nimiž budete muset přijít do styku. Chtějte od okupantů znát, kteří naši představitelé je pozvali a dokazujte jim právě na dokumentech našich ústavních a legálních představitelů, že přišli nezváni, že jsou v naší zemi samozvanci.

2. V prohlášení okupačních vlád se říká, že k nám nepřišli proto, aby se vměšovali do našich vnitřních záležitostí. Trvejte proto důsledně na této zásadě a odmítejte jakékoliv vměšování a zasahování do záležitostí, které jsou věcí našich orgánů. V naší suverénní pravomoci je právo shromažďování, svoboda slova, posuzování toho, co je a co není protisocialistické. Odmítejte všechny návrhy, náměty či pokusy o těchto věcech rozhodovat, odmítejte je zdvořile, ale tvrdě a rozhodně.

3. V prohlášení vlád se říká, že jednotky k nám přišly čelit kontrarevoluci. Pokud přijdete do styku s jednotkami, chtějte znát proti jaké kontrarevoluci, kdo ji v naší zemi přestavuje. Chtějte znát jejich rozkazy, proti komu mají bojovat a proti komu chtějí vystoupit. Mějte k dispozici ruské překlady dokumentů a prohlášení našich stranických orgánů, ústředního výboru, vlády a na nich dokazujte, že jejich přítomnost je namířena proti KSČ, proti ÚV a že kontrarevoluční povahu má jejich vlastní okupace.

4. Prohlášení vlád říká, že jednotky přišly uhájit věc socialismu. Dokazujte, že jestliže věc socialismu je ohrožena, pak jejich neslýchaným postupem. Mějte k dispozici překlady stanovisek komunistických stran k okupaci a rozšiřujte je mezi vojáky. Dokazujte tak, že tvrzení „Pravdy", že okupaci odsuzují jen zapřísáhlí antikomunisté zařazuje do antikomunistického tábora celou naši stranu, Jugoslávii, Rumunsko, Italskou komunistickou stranu a prakticky všechny komunistické strany západní Evropy i světa.

5. Prohlášení tvrdí, že přišly, aby zabezpečily suverenitu a nezávislost naší země. Naše suverenita byla narušena právě vpádem vojsk Varšavské smlouvy. Dávejte vojákům při každém styku překlady prohlášení vlády, Národního shromáždění. Odmítejte jak vše, co narušuje naši suverenitu a při každém jednání trvejte, že jediné ohrožení suverenity představuje dnes okupace naší země jejich jednotkami.

6. V rozkaze generála Pavlovského z 22. 8. 1968 se ukládá neodzbrojovat útvary ČSLA. Znejte všichni dobře tento rozkaz. Mějte připraven jeho ruský text. Nevpouštějte cizí jednotky do vojenských objektů. Pokud bude nutné jednejte jen s velitelí a to odpovídající hodnosti a funkce. Chovejte se k nim jako k cizím vojskům, se kterými sice máme přiměří, ale které u nás nemají co dělat.

7. Rozkaz ukládá, že ve městech mají být ponechána vojska jen pro udržení pořádku a ochranu objektů. Odmítejte hlídkové služby i pořádkovou službu. V našich obcích a městech není nepořádek ani neklid a pokud vzniká, pak jen přítomností okupačních vojsk. Žádejte důrazně odchod jednotek z města, aby svou přítomností nevyvolávaly neklid.

8. Rozkaz říká, že hlavní síly mají být rozmístěny mimo hranic obcí a na volných prostranstvích. Trvejte proto na dodržování tohoto rozkazu a vykazujte jednotky z obcí. A v žádném případě neposkytujte ubytování v budovách. Mějte sporitány škody, které jednotky svou přítomností způsobily a při jednáních žádejte jejich nahradu a protokolární potvrzení.

9. Rozkaz přikazuje zásobovat vojska z vlastních zdrojů. Odmítejte proto jakékoliv žádosti o pomoc při zásobování. My jsme okupanty do země nezvali, nemáme proto žádnou zodpovědnost za krytí jejich potřeb. Potraviny máme jen pro naše občany. Nedovolujte zapojování okupačních jednotek na energetické zdroje. Elektřina stojí peníze, máme jich málo a okupace i tak je pro nás draha. Pokud s požadavky přijdou, odvolejte se na jejich vlastní rozkazy a žádejte, aby je plnily bez přemýšlení právě tak, jako splnily rozkaz okupaci. Jídlo, vodu, vše máme jen pro sebe. Ať se okupantské jednotky cvičí a zvykají na podmínky atomové války, kdy v území, na kterém budou žít, bude vše otráveno.

10. Nepodporujte v ničem okupanty. Přísným dodržováním naší suverenity, kterou údajně chtějí chránit, jim naopak ztěžujte pobyt u nás. Ať cítí, že jsou v naší zemi nezvanými hosty, ať cítí, že jsou zde proti vůli lidu a proti vůli naší komunistické strany a proti vůli legálních a demokratických orgánů v naší zemi.

Revír těží na 75 procent

MOST (rs) — Na oborovém ředitelství SHD v Mostě intenzívně pracuje výbor pro koordinaci hospodářských a politických akcí v rámci revíru. Tento výbor složený z předních hospodářských a odborových funkcionářů má plnou podporu severočeských havířů.

V souladu se svým posledním prohlášením ze soboty 24. srpna uspořádal revírní koordinační výbor schůzku se zástupci Chemických závodů v Záluží a elektráren, na níchž byl dojednán společný postup eventuálním dalším vyhlášením generální stávky. Jde především o to, aby energetici a chemici měli v nejkritičtější době dostatek paliva potřebného k zajištění výroby nezbytného množství energie. Jeden z členů výboru Václav Šístek odjel na Ústřední radu odborů s návrhem uspořádat celostátní konferenci závodních rad.

Doly Severočeského hnědouhelného revíru těží denně kolem 110 tisíc tun uhlí, což je asi 75 procent celkové kapacity. Palivo je samozřejmě přednostně dodáváno elektrárnám, zdravotnictví a obyvatelstvu. Havíři jsou odhodláni nedat okupantům ani tunu uhlí. Jak známo osazenstvo celé řady šachet patřilo již v provopočátcích okupace k radikálním iniciátorům stávek. Nyní je prakticky na všech šachtách takřka normální provoz. Zejména v hlubinných dolech jsou činěna taková opatření, aby nedošlo k žádným škodám, zatopení šachet, atd.

Prostředky pro ÚV KSČ

Na výzvu SKV KSČ, aby stranické organizace, okresní výbory, krajské výbory a všichni komunisté podpořili hmotnými prostředky nově zvolený ÚV KSČ v jeho těžké politické práci, přišly první odpovědi. Například základní organizace KSČ Báňských projektů Teplice uspořádala v sobotu sbírku mezi členy i nestraníky, na níž se sešlo 3.400 korun. Z národního podniku Důl Ležáky v Mostě poukazují na činnost nového ÚV 6.540 Kčs a pracující závodu Julia Fučíka v Chomutově odevzdali 4.860 Kčs. Jsou to odměny ze socialistického soutěžení, kterých se zřekli ve prospěch činnosti nového ÚV KSČ.

K podpoře nového ÚV se připojily v sobotu i desítky občanů kraje. Kupř. důchodce Šámal, jehož měsíční důchod činí 600 korun, odevzdal na hospodářské oddělení KV KSČ 100 Kčs. Stejně tak Marie Vondráčková, bezpartijní z Mostu, věnuje 200 Kčs.

K finanční podpoře legálního orgánu ústředního výboru KSČ předali na OV KSČ v Liberci první peněžní dary zástupci ODR, Textilany, Montážních závodů, Vysoké školy strojní a textilní, střední ekonomické školy i jednotlivci, kteří nechtějí být jmenováni. Bezpartijní občan z Liberce donesl 200 korun, další občan z Vratislavic nad Nisou 100 korun, se svým darem se připojili i myslivci ze Zdislavy a další. Do 16 hod. včerejšího dne bylo u libereckého stranického orgánu soustředěno již bezmála 30 tisíc korun.

Obsazené letiště

Okupantské jednotky obsadily několik československých letišť. Podle legálního Čs. rozhlasu jsou na tyto letiště dopravovány vzdušnou cestou další sovětské jednotky. Zatecké letiště je obsazeno asi 80 tanky a silnou jednotkou sovětského letectva. Hlavně tanků jsou namířeny na technická pracoviště našich vojáků. Ze strany našich velitelů není okupantům poskytována dosud žádná pomoc. Příslušníci naší jednotky prohlašují: Jsme stále za Dubčekem a za Svobodou.

Svět odsuzuje pětku agresorů

Protestní shromáždění občanů proti okupaci Československa se konala ve Stockholmu, Helsinkách, Buenos Aires, v Mnichově, v západním Berlíně, New Yorku, a dalších městech. V západním Berlíně musela být zastavena doprava. Na některých místech byly povolány k ochraně zastupitelských úřadů SSSR silné policejní jednotky. — Předseda západoněmeckého odborového svazu kovářů Ernest: „Ruce pryč od Československa!" — Za odchod okupantů z Československa se vyslovilo mezinárodní fórum intelektuálů, které probíhá v rakouském Albachu. — Izraelský list „Jerusalem Post" přirovnává situaci v ČSSR k situaci před 30 lety a odsuzuje ji. „Die Presse" napsal, že sovětské vedení se dostalo okupací ČSSR do slepé uličky. — List „Neue Zürcher Zeitung" tvrdí, že intervence v ČSSR bude mít nedozírné následky pro jednotu socialistického tábora, která už teď je udržována vojenskou silou. — „La Stampa" připomíná v souvislosti se situací v ČSSR události v Maďarsku, na kterých také rozhodující slovo měly tanky. — Anglický list „Standart": Intervence v ČSSR uvrhla vztahy mezi Východem a Západem o 50 let zpět. — Švédský list Swenska Dagbladet: SSSR intervenoval v ČSSR i proti myšlenkám, které jsou blízké mladým lidem Švédska. — Times: „Žádný soudný člověk nemůže věřit důvodům rozšiřovaným sovětskou propagandou, protože jsou nepřesvědčující." — Bělehradská „Borba": Intervence ČSSR je těžkou ranou mezinárodnímu dělnickému hnutí. — Uganda, podle agentury Reuter, požaduje okamžité stažení sovětských vojsk z ČSSR.

Demonstrace v Berlíně?

Podle zpráv, které jsme dostali od střediska informací ÚV ČSM v Teplicích a které je má od našich turistů, kteří se vracejí z NDR, byly ve východním Berlíně demonstrace na naši podporu a odsuzující vpád okupačních vojsk.

SKUPINA LIBERECKÝCH FILMAŘŮ zachycuje současné pohnuté doby města na filmový pás. Budou to velmi cenné dokumentární snímky, s jejich zhlédnutím si však musíme počkat na lepší a klidnější časy.

SEKERA ŠÉFREDAKTOREM RUDÉHO PRÁVA — Podle sdělení svobodného rozhlasu Praha svěřilo předsednictvo legálního ÚV KSČ vedení Rudého práva Sekerovi, zástupci byli jmenováni Šíp a Sulc. Švestka byl funkce šéfredaktora zbaven.

OMLOUVÁM SE neznámému fotografovi, že jsem označil v posledním zvláštním vydání jeho fotografie z pátrání po ústecké vysílačce jménem našeho reportéra. Stalo se tak v chvatu redakční práce. Ze stejných důvodů se omlouváme za některé chyby — zejména u posledních zpráv. Věřím, že to čtenáři pochopí. (bek)